

Din jurisprudența recentă în materia organizării judecătorești și a statutului magistraților

1. Magistrații și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor reprezintă categorii socio-profesionale distincte, ceea ce justifică stabilirea unor proceduri diferite de promovare în funcții de execuție. Dimensionarea activității de promovare pe loc, în funcție de numărul de locuri aprobat anual de Consiliul Superior al Magistraturii, se realizează prin respectarea unor cerințe specifice în domeniu, iar acest acces nu exclude, ci, dimpotrivă, implică stabilirea unor limite de exercitare a dreptului legal reglementat, legiuitorul având libertatea să impună reguli de disciplină financiară.

(Curtea Constituțională, Decizia nr.352 din 22 mai 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.45 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor)

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.45 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, excepție ridicată de Elisabeta Florescu în Dosarul nr.2.563/1/2016 al Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.211D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Astfel, se critică dispozițiile art.45 din Legea nr.303/2004 referitoare la promovarea magistraților și anume sintagma „în limita de locuri aprobat anual

de Consiliul Superior al Magistraturii”, susținându-se că prin aceasta se creează o discriminare față de personalul de specialitate juridică asimilat magistraților care, practic, promovează pe loc prin simplul fapt al luării în considerare a mediei de admitere. Cu privire la aceste critici, reprezentantul Ministerului Public susține că sunt neîntemeiate, întrucât personalul de specialitate juridică asimilat magistraților nu se bucură de o promovare efectivă. Totodată, locurile cu privire la care se face promovarea pe loc trebuie să fie bugetate, întrucât se trece într-o treaptă superioară de salarizare. Prin urmare, promovarea pe loc în funcție de numărul de locuri aprobat anual de Consiliul Superior al Magistraturii este condiționată de asigurarea fondurilor de la buget. De aceea, prin dispozițiile legale criticate nu se încalcă nicio dispoziție constituțională.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 10 noiembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr.2.563/1/2016, **Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.45 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor**, excepție ridicată de Elisabeta Florescu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații formulate împotriva hotărârilor Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.42 din 21 ianuarie 2016, nr.92 din 28 ianuarie 2016 și nr.585 din 26 mai 2016.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține că prevederile legale menționate sunt neconstituționale, deoarece îngrădesc în mod nejustificat, discriminatoriu, dreptul judecătorilor și procurorilor la evoluție profesională, respectiv dreptul de obținere a unor grade de jurisdicție superioară, apreciind că sintagma „*în limita numărului de locuri*” încalcă principiul egalității în drepturi a cetățenilor, judecătorii și procurorii fiind supuși unor reguli de promovare mai puțin favorabile în comparație cu regulile de promovare ale personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor. Totodată, aceeași sintagmă restrânge dreptul magistratului de a promova și de a se transfera ulterior la instanțe corespunzătoare gradului profesional dobândit.

6. **Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal** opinează că prevederile legale criticate nu contravin dispozițiilor constituționale invocate.

7. Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de

sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, reglementarea procedurii de promovare pe loc sau în funcții la instanțe/parchete superioare pentru judecători și procurori se face prin lege, în acord cu dispozițiile constituționale care prevăd că „*promovarea judecătorilor este de competența Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii sale organice*”. Prin urmare, Constituția lasă legiuitorului competența de a stabili condițiile și modalitățile în care se realizează promovarea. În ceea ce privește promovarea pe loc, opțiunea legală a fost pentru instituirea unui concurs pe un număr limitat de locuri, având în vedere și considerente de ordin bugetar, fără ca o astfel de opțiune să aducă atingere vreunei prevederi constituționale. Principiul nediscriminării semnifică aplicarea aceluiași tratament juridic persoanelor aflate în aceeași situație juridică; or, petenții invocă încălcarea principiului nediscriminării între categorii profesionale diferite. Astfel, în ceea ce privește personalul asimilat judecătorilor și procurorilor, promovarea se face în modalități similare magistraților, dar, în cazul acestora, nu este posibilă o promovare efectivă în funcții, datorită specificului organizării instituției respective, ci doar o promovare pe loc, în grad profesional, iar dispozițiile legale privind examenele și concursurile magistraților se aplică „*în mod corespunzător*” și personalului asimilat acestora (art.87 din Legea nr.303/2004), în măsura compatibilității cu specificul organizării profesiilor respective. Aceeași justificare este valabilă și pentru comparația cu alte categorii profesionale

(medici, profesori), care au un specific al organizării profesiei diferit care permite, în funcție și de opțiunea legiuitorului, o avansare în carieră prin trecerea într-un grad profesional superior, prin examen sau concurs, fără ca acest lucru să echivaleze cu o discriminare în raport cu categoria profesională a magistraților. O eventuală corectare a procedurii, în sensul de a se da posibilitatea magistraților să promoveze în grad doar prin examen, fără existența unui număr limitat de posturi, poate fi operată doar printr-o modificare legislativă adoptată de Parlament.

9. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale. Astfel, dispozițiile legale criticate care stabilesc că judecătorii și procurorii pot participa la concurs, în vederea promovării pe loc, în limita numărului de locuri aprobat anual de Consiliul Superior al Magistraturii nu aduc atingere principiului egalității cetățenilor în fața legii, întrucât se aplică tuturor persoanelor aflate în situația reglementată de ipoteza normei juridice, fără a institui privilegii sau discriminări pe considerente arbitrare. Referitor la comparația expusă în excepția de neconstituționalitate în ceea ce privește promovarea în funcții de execuție a altor categorii socioprofessionale (respectiv cadre didactice, cadre medicale etc.), Avocatul Poporului menționează că aceasta nu poate fi reținută, întrucât, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice nu presupune uniformitate, așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, *la situații diferite tratamentul juridic nu poate fi decât diferit*. Încălcarea principiului egalității și nediscriminării există atunci când se aplică un tratament diferențiat unor cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă, sau dacă există o disproporție între scopul

urmărit prin tratamentul inegal și mijloacele folosite. Inegalitatea care rezultă din diferența de situații poate justifica reguli distincte, în funcție de scopul legii. Or, în cazul de față, prevederile de lege criticate se aplică tuturor destinatarilor normei criticate, fără privilegii și fără discriminări (Decizia Plenului nr.1 din 8 februarie 1994, Decizia nr.107 din 13 iunie 2000, Decizia nr.781 din 17 noiembrie 2015).

10. În plus, Avocatul Poporului menționează că organizarea și promovarea pe loc în funcții de execuție a judecătorilor *este condiționată* de asigurarea de fonduri corespunzătoare de către Ministerul Justiției, în calitatea sa de ordonator principal de credite, cu privire la bugetele tuturor instanțelor judecătorești.

11. Totodată, consideră că textul legal criticat nu aduce atingere substanței dreptului la muncă, ci instituie anumite condiții privitoare la posibilitatea promovării pe loc a judecătorilor și procurorilor, spre exemplu, numărul de locuri aprobat anual de Consiliul Superior al Magistraturii.

12. Atât Constituția, în art.53, cât și documentele internaționale în materia drepturilor omului, de exemplu, Convenția europeană a drepturilor omului ori Pactul internațional relativ la drepturile civile și politice, admit posibilitatea diminuării rezonabile a gradului de protecție oferită unor drepturi fundamentale, în anumite momente sau situații, cu respectarea unor condiții, câtă vreme prin aceasta nu este atinsă chiar substanța drepturilor.

13. Așa fiind, Avocatul Poporului apreciază că, în realitate, motivele de neconstituționalitate au în vedere **modul de interpretare și aplicare a normelor legale criticate**. Or, o asemenea solicitare nu intră în competența de soluționare a Curții Constituționale care, conform art.2 alin.(3) din Legea nr.47/1992, „se pronunță numai asupra

constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului”. Modul de interpretare și aplicare a unui act normativ este de competența exclusivă a instanței de judecată, singura competentă să decidă cu privire la sensul, înțelesul și modul de aplicare a legii.

14. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

16. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art.45 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.826 din 13 septembrie 2005, care au următorul conținut:

– Art.45: „*Judecătorii și procurorii care îndeplinesc condițiile prevăzute la art.44 pot participa la concurs, în vederea promovării pe loc, în limita numărului de locuri aprobat anual de Consiliul Superior al Magistraturii.*”

17. Prevederile art.44 din Legea nr.303/2004 la care fac trimitere dispozițiile legale criticate au următorul conținut:

„(1) Pot participa la concursul de promovare la instanțele sau parchetele imediat superioare judecătorii și procurorii care au avut calificativul «foarte bine» la ultima evaluare, nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani și îndeplinesc următoarele condiții minime de vechime:

a) 5 ani vechime în funcția de judecător sau procuror, pentru promovarea în funcțiile de judecător de tribunal sau tribunal specializat și procuror la parchetul de pe lângă tribunal sau la parchetul de pe lângă tribunalul specializat;

b) 6 ani vechime în funcția de judecător sau procuror, pentru promovarea în funcțiile de judecător de curte de apel și procuror la parchetul de pe lângă aceasta;

c) 8 ani vechime în funcția de judecător sau procuror, pentru promovarea în funcția de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.”

18. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art.16 alin.(1) referitor la egalitatea cetățenilor în fața legii, art.241 alin.(2) referitor la dreptul la măsuri de protecție socială a salariaților și art.53 referitor la *Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*, precum și dispozițiile art.14 referitor la *Interzicerea discriminării* din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și dispozițiile art.21 referitor la *Interzicerea generală a discriminării* din Protocolul nr.12 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în conformitate cu art.43 alin.(1) și (2) din Legea nr.303/2004, **promovarea judecătorilor și procurorilor se face numai prin concurs organizat la nivel național, în limita posturilor vacante existente la tribunale și curți de apel sau, după caz, la parchete**, iar concursul

se organizează anual sau ori de câte ori este necesar, de Consiliul Superior al Magistraturii, prin Institutul Național al Magistraturii. Potrivit art. 45 din lege, judecătorii și procurorii care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 44 pot participa la concurs, în vederea promovării pe loc, în limita numărului de locuri aprobat anual de Consiliul Superior al Magistraturii.

20. Conform art. 1 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 621/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 825 din 6 octombrie 2006, cu modificările și completările ulterioare, **promovarea judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție, efectivă sau pe loc**, la tribunale, tribunale specializate sau curți de apel se face numai prin concurs, organizat la nivel național, în limita posturilor vacante existente, respectiv a numărului de locuri aprobat anual de Consiliul Superior al Magistraturii pentru promovarea pe loc. Posturile vacante de conducere de la instanțe și parchete nu se ocupă prin concursul de promovare în funcții de execuție, ci potrivit procedurilor speciale stabilite prin lege și regulament.

21. În baza art. 4 alin. (2) din Regulament, **posturile scoase la concurs pentru promovarea efectivă, respectiv locurile scoase la concurs pentru promovarea pe loc se stabilesc de către Consiliul Superior al Magistraturii, în mod distinct.**

22. Potrivit art. 4 alin. (2) din același act normativ, la promovarea pe loc, locurile scoase la concurs se stabilesc la nivel național, corespunzător gradelor instanțelor sau parchetelor ierarhic superioare pentru care se organizează concursul; în interiorul fiecărui grad, locurile se stabilesc separat, pe materii de concurs. Numărul de locuri scoase la concurs se stabilește cu consultarea

prealabilă a ordonatorilor principali de credite, iar alocarea locurilor pe materii de concurs se realizează de către Consiliul Superior al Magistraturii, ținând cont de ponderea numărului de cauze la nivelul gradului de jurisdicție pentru care se scot locurile la concurs și de necesitățile sistemului.

23. După cum se poate observa, în ceea ce privește modalitatea de promovare a judecătorilor și procurorilor la instanțele și parchetele superioare, **reglementarea primară și cea secundară în materie stabilesc două forme de promovare, și anume efectivă și pe loc, ambele în limita unui număr de locuri**, respectiv în limita posturilor vacante existente pentru promovarea efectivă și a numărului de locuri aprobat anual de Consiliul Superior al Magistraturii pentru promovarea pe loc.

24. **Principala formă de promovare a magistraților este cea efectivă**, întrucât noțiunea de „promovare” implică o avansare în funcție sau într-un grad superior cu desfășurarea propriu-zisă a atribuțiilor ce revin funcției în care s-a promovat, **în timp ce promovarea pe loc trebuie privită ca o formă de avansare subsidiară**, aceasta presupunând doar obținerea gradului superior, cel promovat într-o asemenea modalitate desfășurându-și în continuare activitatea la aceeași instanță sau parchet.

25. Potrivit dispozițiilor legale sus-menționate, numărul de locuri alocat pentru promovarea pe loc se stabilește la nivel național, corespunzător gradelor instanțelor și parchetelor, distinct de cele stabilite pentru promovarea efectivă, cu consultarea prealabilă a ordonatorilor principali de credite.

26. Stabilirea distinctă a numărului de locuri pentru promovarea efectivă și, respectiv, promovarea pe loc are la bază și rațiuni de ordin bugetar, întrucât în ceea ce privește promovarea efectivă, locurile scoase la concurs sunt deja finanțate, prin

evidențierea lor în schemele instanțelor și parchetelor, în timp ce scoaterea la concurs a unor posturi pentru promovarea pe loc, separat de posturile vacante efectiv în sistem la nivelele superioare, implică un efort bugetar suplimentar, astfel că, pentru organizarea concursului de promovare pe loc, este necesară asigurarea în prealabil a finanțării necesare de către ordonatorii principali de credite, respectiv Ministerul Justiției și Ministerul Public.

27. Criticile autoarei excepției privesc, în esență, aplicarea unui tratament discriminatoriu în ceea ce privește forma de promovare pe loc a judecătorilor și procurorilor, prin raportare la modalitatea de promovare a personalului de specialitate juridică asimilat magistraților din Ministerul Justiției, Ministerul Public, Consiliul Superior al Magistraturii, Institutul Național de Expertize Criminalistice și din Institutul Național al Magistraturii.

28. Curtea constată că **magistrații și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor reprezintă categorii socio-profesionale distincte, ceea ce justifică stabilirea unor proceduri diferite de promovare în funcții de execuție.**

29. În acest sens, deși personalul de specialitate juridică este asimilat magistraților în ceea ce privește drepturile și obligațiile acestora, există însă deosebiri esențiale între cele două categorii profesionale prin raportare la natura activității efectiv desfășurate.

30. Deși art.87 alin.(1) din Legea nr.303/2004, republicată, stabilește că *„Pe durata îndeplinirii funcției, personalul de specialitate juridică din Ministerul Justiției, Ministerul Public, Consiliul Superior al Magistraturii, Institutul Național de Criminologie, Institutul Național de Expertize Criminalistice și din Institutul Național al Magistraturii este asimilat judecătorilor și procurorilor în*

ceea ce privește drepturile și îndatoririle, inclusiv susținerea examenului de admitere, evaluarea activității profesionale, susținerea examenului de capacitate și de promovare, dispozițiile prezentei legi aplicându-se în mod corespunzător”, această asimilare nu presupune însă stabilirea unor reguli identice pentru admitere, evaluare, respectiv promovare, date fiind atribuțiile distincte ale fiecărei categorii profesionale vizate în speță, precum și activitatea efectiv desfășurată de persoanele încadrate în fiecare dintre cele două profesii.

31. În ceea ce privește promovarea personalului de specialitate juridică asimilat magistraților din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și al Institutului Național al Magistraturii, trebuie observat că ordonatorii de credite sunt distincți, fiecare apreciind, în funcție de bugetul propriu, oportunitatea organizării unui astfel de examen.

32. Totodată, dacă pentru magistrați art.43 alin.(2) din Legea nr.303/2004 impune ca un concurs de promovare să fie organizat cel puțin anual, în cazul personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, art.2 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea examenului de promovare în funcții de execuție a personalului de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor din cadrul aparatului propriu al Consiliului Superior al Magistraturii și al Institutului Național al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea Plenului nr.1.260/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.7 din 6 ianuarie 2015, stabilește că respectivul examen se organizează anual numai dacă este cazul.

33. În cazul promovării pe loc în funcții de execuție a judecătorilor și procurorilor, limitarea numărului de locuri pentru concursul de promovare este determinată, în plus, față de finanțarea locurilor,

și de faptul că judecătorii și procurorii, ulterior promovării pe loc, au posibilitatea de a se transfera la instanța/parchetul corespunzător gradului profesional dobândit, în schimb personalul asimilat nu poate uza de o astfel de procedură. În același timp, numărul de locuri scoase la concursul de promovare pe loc este influențat și de schemele de personal de la instanțe și parchete, deoarece, în situația în care magistrații care au promovat concursul formulează cereri de transfer, este necesar ca la instanțele și parchetele la care li se acordă transferul să existe posturi vacante și susceptibile de a fi ocupate în această modalitate.

34. Așa fiind, numărul de locuri stabilit pentru concursul de promovare pe loc este determinat, pe lângă obligativitatea finanțării corespunzătoare, și de eventuala posibilitate a magistratului de a-și desfășura activitatea la instanța/parchetul corespunzător gradului profesional dobândit, relevantă în ceea ce privește promovarea fiind tocmai vechimea efectivă în funcția de judecător sau procuror, care, în baza experienței acumulate până la momentul promovării, îl recomandă pe cel care candidează pentru avansarea la o instanță sau parchet superioare. În plus, statutul judecătorilor și procurorilor este reglementat, la nivel constituțional, în art.125 – pentru judecători și în art.132 – pentru procurori, dispoziții care fac parte din titlul III „Autoritățile publice”, cap. VI – „Autoritatea judecătorească”, secțiunea 1 „Instanțele judecătorești” (art.124 – 130) și secțiunea a 2-a „Ministerul Public” (art.131 și art.132).

35. Prin urmare, este cu atât mai evident că nu poate exista identitate de tratament juridic între cele două categorii de magistrați – judecătorii și procurorii, pe de o parte, și personalul de specialitate juridică asimilat magistraților, pe de altă parte.

36. De altfel, este atributul exclusiv al legiuitorului să determine condițiile specifice de exercitare a profesiei de magistrat, inclusiv din perspectiva vechimii în funcția de judecător sau procuror, necesară pentru promovarea în funcții de execuție. Așa fiind, dimensionarea activității de promovare pe loc, în funcție de numărul de locuri aprobat anual de către Consiliul Superior al Magistraturii, se realizează prin respectarea unor cerințe specifice în domeniu, iar acest acces nu exclude, ci, dimpotrivă, implică stabilirea unor limite de exercitare a dreptului legal reglementat, legiuitorul având libertatea să impună reguli de disciplină financiară. Or stabilirea unui anumit număr de locuri alocate anual pentru promovarea pe loc nu reprezintă o limitare de natură să încalce dreptul la muncă sau principiul egalității cetățenilor în fața legii, deoarece, potrivit art.125 alin.?(2) din Constituție, promovarea judecătorilor este de competența Consiliului Superior al Magistraturii, „*în condițiile legii*”.

37. În acest context, Curtea mai constată că, potrivit art.37 lit.b) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.628 din 1 septembrie 2012, Plenul Consiliului are atribuții referitoare la organizarea și funcționarea instanțelor și parchetelor, sens în care aprobă măsurile pentru suplimentarea sau reducerea numărului de posturi pentru instanțe și parchete. Aceste norme sunt adoptate de legiuitor în aplicarea prevederilor art.124 – 126, art.131 și art.134 din Constituție, care cuprind principiile generale potrivit cărora se organizează instanțele judecătorești și parchetele și se realizează justiția, fără a conține vreo prevedere contrară textelor constituționale de referință. Așa fiind, legiuitorul constituant a lăsat la latitudinea legiuitorului ordinar modul concret de reglementare a problemelor care privesc

organizarea instanțelor judecătorești și a parchetelor.

38. Așa fiind, dispozițiile art.45 din Legea nr.303/2004 nu cuprind norme juridice care să contravină dispozițiilor constituționale pretins încălcate. Textul nu conține niciun element care să determine apariția unei stări de discriminare, aplicându-se în mod identic tuturor persoanelor aflate în ipoteza normei. Totodată, posibilitatea promovării pe loc constituie o caracteristică specifică funcției de judecător sau procuror, acest drept fiind acordat magistratului, firește, cu îndeplinirea cerințelor legale reglementate în acest scop. Cât privește condiția existenței și a nedepășirii limitei numărului de locuri, aceasta nu are legătură cu principiul egalității în drepturi, ci ține de organizarea instanțelor și parchetelor, atribuție ce intră în sfera de competență exclusivă a Consiliului Superior al Magistraturii, care va decide în funcție de alocațiile bugetare existente în materie de „cheltuieli cu personalul”.

39. Drept urmare, prevederile de lege criticate care stabilesc că judecătorii și procurorii pot participa la concurs, în vederea promovării pe loc, în limita numărului de locuri aprobat anual de Consiliul Superior al Magistraturii *nu aduc atingere principiului egalității cetățenilor în fața legii*, întrucât se aplică tuturor persoanelor aflate în situația reglementată de ipoteza normei juridice, fără a institui privilegii sau discriminări pe considerente arbitrare. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că principiul egalității nu înseamnă uniformitate, astfel că, dacă unor situații egale trebuie să le corespundă un tratament egal, la situații diferite tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Or în cazul de față prevederile de lege criticate se aplică tuturor destinatarilor normei criticate, fără privilegii și fără discriminări (Decizia Plenului nr.1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr.69 din 16 martie 1994, Decizia nr.107 din 13 iunie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.389 din 21 august 2000, și Decizia nr.781 din 17 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.119 din 16 februarie 2016). Încălcarea principiului egalității și nediscriminării există atunci când se aplică tratament diferențiat unor cazuri egale, fără a exista o motivare obiectivă și rezonabilă. Or în cauza de față termenii comparației reprezintă categorii socio-profesionale distincte, între care nu există niciun fel de relație structurală, motiv pentru care nu se impune existența unei identități de tratament juridic, deoarece caracterul special și specializat al funcțiilor la care face referire autorul excepției reclamă reglementarea unor condiții deosebite, care conferă acestora statute proprii, distincte.

40. În ceea ce privește critica referitoare la pretinsa nesocotire a dreptului la muncă, Curtea constată că instituirea prin lege a unor condiții pentru ocuparea unor funcții – astfel cum este și cazul de față – sau pentru exercitarea unei profesii nu reprezintă o încălcare a dreptului la muncă. Dispozițiile constituționale referitoare la alegerea liberă a profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă nu pot fi interpretate în sensul că orice persoană, oricând, poate opta pentru exercitarea unei profesii ori a unei meserii sau pentru alegerea oricărui loc de muncă fără a avea pregătirea și calificarea corespunzătoare ori fără a face dovada că a obținut o anumită vechime. Specificul funcției de magistrat presupune o calificare corespunzătoare, precum și anumite aptitudini.

41. Totodată, prevederile art.41 alin.(2) din Constituție, la care face trimitere autorul excepției, nu au incidență în cauză, întrucât vizează dreptul salariaților la măsuri de protecție socială.

Autorul excepției a mai susținut că restrângerea dreptului magistraților la promovare, prin condiționare în funcție de numărul de locuri, este neconstituțională prin prisma art.53 din Constituție. Cu privire la această critică, Curtea constată că nu o poate reține, întrucât textul constituțional invocat are în vedere restrângerea în anumite condiții, strict precizate în cuprinsul său, a unuia sau mai multor drepturi fundamentale, astfel cum acestea sunt consacrate și garantate în titlul II al Legii fundamentale. Or dreptul la promovare nu se regăsește printre acestea, astfel că nu se pune problema încălcării art.53 din Constituție, de vreme ce, așa cum s-a arătat mai sus, Curtea nu a constatat existența vreunei restrângeri a exercițiului dreptului la muncă ori încălcarea principiului egalității cetățenilor în fața legii, ca drepturi fundamentale.

42. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, al art.1 – 3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,
ÎN NUMELE LEGII,
DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Elisabeta Florescu în Dosarul nr.2.563/1/2016 al Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art.45 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 22 mai 2018.

OPINIE CONCURRENTĂ

1. În acord cu soluția adoptată – cu unanimitate de voturi – prin Decizia nr.352 din 22 mai 2018, considerăm că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.45 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor este neîntemeiată. Totuși, nu suntem de acord cu motivarea Curții Constituționale în privința fundamentării soluției astfel pronunțate, apreciind că instanța constituțională ar fi trebuit să invoce alte considerente pentru a răspunde la criticile de neconstituționalitate formulate.

2. În esență, autorul excepției de neconstituționalitate, având calitatea de judecător, este nemulțumit de faptul că promovarea pe loc în grad profesional de tribunal sau curte de apel a judecătorilor se realizează în limita numărului de locuri aprobat anual de Consiliul Superior al Magistraturii, apreciindu-se că promovarea trebuie să se realizeze sub forma unui examen, și nu a unui concurs. Pentru aceste motive se consideră că sunt încălcate prevederile art.16 alin.(1), art.41 alin.(2) și art.53 din Constituție.

3. În analiza excepției de neconstituționalitate trebuie pornit de la premisa potrivit căreia, în urma examenului de capacitate, judecătorul stagiar dobândește funcția de judecător definitiv, care urmează să fie exercitată la instanța judecătorească corespunzătoare, respectiv judecătoria, în urma repartizării efectuate. Funcției de judecător la judecătoria îi corespunde, în mod evident, gradul profesional de judecătoria. Așadar, promovarea în funcție a judecătorilor este strâns legată de nivelul instanței judecătorești la care aceștia funcționează. Astfel, în materie de promovare pe funcții de execuție, **regula este aceea a promovării efective**, în sensul că un judecător care funcționează la judecătoria sau tribunal, așadar cu grad profesional aferent acestora, pentru a funcționa la o instanță judecătorească

imediat superioară în grad **trebuie să candideze și să promoveze concursul pe post** și, ca urmare a obținerii postului, dobândește gradul profesional superior aferent tribunalului sau curții de apel. Este de observat că însuși legiuitorul folosește noțiunea de promovare în funcție, iar odată ce judecătorul a promovat, dobândește rangul și celelalte drepturi aferente acesteia. Prin urmare, **gradul profesional este un element component al funcției, și nu invers.**

4. De la această regulă, legiuitorul, pentru asigurarea funcționalității și a bunei administrări a sistemului instanțelor judecătorești, a reglementat o excepție, și anume **promovarea pe loc**, văzută ca un mecanism care asigură, la nevoie, completarea funcțiilor rămase vacante la nivelul tribunalului sau curții de apel. Acest mecanism presupune dobândirea gradului profesional superior aferent tribunalului sau curții de apel, fără a funcționa efectiv la instanța judecătorească corespunzătoare. Este o derogare de la situația premisă care leagă gradul profesional de funcția exercitată la o instanță judecătorească de un anumit nivel și permite obținerea gradului profesional distinct de funcția respectivă. Această excepție este justificată de menținerea funcționării instanțelor judecătorești de nivel superior în cazul vacanței unor funcții la nivelul acestora, de necesitatea ocupării posturilor neocupate ca urmare a unor ieșiri individuale din sistemul instanțelor judecătorești. Se constituie astfel un corp de rezervă care poate răspunde imediat, permanent și continuu necesităților și provocărilor determinate de fluctuațiile de personal din cadrul instanțelor judecătorești. Prin urmare, schema de personal a instanțelor judecătorești nu poate fi concepută fără acest corp de rezervă, ale cărui dimensiuni le stabilește Consiliul Superior al Magistraturii. O asemenea competență a Consiliului

Superior al Magistraturii derivă din prevederile art.125 alin.(2) din Constituție, potrivit cărora propunerile de numire, precum și promovarea, transferarea și sancționarea judecătorilor sunt de competența Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii sale organice.

5. Această excepție de la regulă nu poate fi generalizată în sensul dorit de autorul excepției de neconstituționalitate. S-ar ajunge la situația în care toți judecătorii ar dobândi *per absurdum* gradul profesional de curte de apel și ar continua să funcționeze la judecătorii sau tribunale, ceea ce ar echivala cu o denaturare a sistemului de promovări pe funcții de execuție. **S-ar ajunge la o promovare în grade profesionale, și nu în funcții de execuție.** Or funcția de judecător la o instanță judecătorească de un anumit nivel este cea care conferă gradul profesional corespunzător.

6. Teza autorului excepției de neconstituționalitate propune un alt mod de promovare, respectiv în grad profesional, și, odată obținut acest grad, judecătorul va putea fi numit în funcție la instanța corespunzătoare gradului la un moment ulterior, în funcție de necesitățile de personal ale sistemului judiciar. Însă, în acest caz, nu mai vorbim de promovare în funcție, ci în grad profesional. Or promovarea în grad profesional nu este o promovare autentică pentru că ea nu valorizează funcția aferentă instanței judecătorești, ci un element al acesteia, care nu poate exista de sine stătător decât în condiții de excepție, astfel cum s-a arătat anterior. Noul grad profesional obținut nu este aferent funcției pe care o exercită judecătorul la instanța judecătorească de nivel inferior, ci unei alte funcții ce corespunde unui grad de jurisdicție superior. De aceea, nu se poate concepe decât în condiții de excepție posibilitatea dobândirii de către un judecător de la o instanță judecătorească

inferioară a unui grad profesional superior în condițiile în care funcționează tot la instanța ierarhic inferioară.

7. Legiuitorul a realizat o ficțiune juridică în sensul că a reglementat posibilitatea judecătorului de la o instanță inferioară să promoveze în grad profesional, cu toate drepturile aferente, dar să exercite în continuare funcția de la instanța ierarhic inferioară; astfel, deși activitatea prestată [judecător la o instanță de rang inferior] **nu corespunde** cu gradul său profesional, judecătorul va avea rangul și va fi salarizat potrivit grilei de salarizare de la instanța ierarhic superioară, considerându-se că prestează aceeași muncă cu judecătorul de la o instanță de rang superior. Deși, ca expresie a egalității formale, este inechitabil ca la o muncă diferită, având în vedere nivelul instanței, doi judecători să fie retribuiți similar; legiuitorul a opus acestei inechități ideea de asigurare a bunei funcționări a justiției, aspect care justifică aplicarea egalității materiale în locul celei strict formale [a se vedea, cu privire la noțiunile de egalitate formală și materială, Decizia nr.799 din 18 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.862 din 19 noiembrie 2015, paragraful 68].

8. Prin urmare, din aceste motive legiuitorul a prevăzut competența Consiliului Superior al Magistraturii de a dimensiona în mod corespunzător numărul acestui corp de rezervă. **Astfel, promovarea pe loc nu echivalează cu o promovare propriu-zisă în funcție, ci reprezintă o modalitate de avansare în grad profesional pentru a răspunde nevoilor de personal ale sistemului de justiție, drept care ea este supusă unor necesare condiționări administrative. Aceasta este rațiunea pentru care un criteriu esențialmente administrativ prevalează față de vocația judecătorului de a promova pe loc, aceasta din urmă subsumându-se**

exigențelor care țin de gestionarea personalului din sistemul judecătoresc.

9. În aceste condiții, se poate constata că autorul excepției de neconstituționalitate, în comparația pe care o realizează cu personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, nu pornește de la situații de fapt/drept identice/analoage, întrucât promovarea acestora din urmă se realizează, prin examen, pe grade/ gradații **aferente/în cadrul funcției pe care o ocupă**, neexistând posibilitatea de a ocupa o altă funcție de execuție decât prin susținerea tot a unui concurs, nicidecum a unui examen. Principiul egalității în drepturi presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite; or situațiile prezentate sunt diferite, astfel că nu se poate aplica același tratament juridic [cu privire la principiul egalității în drepturi, a se vedea Decizia nr.1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.69 din 16 martie 1994, sau Decizia nr.755 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.101 din 9 februarie 2015]. De asemenea, se mai reține că alte categorii profesionale nu pot fi comparate, prin prisma promovării pe loc, cu judecătorii, având în vedere atât diferența evidentă de regim constituțional între acestea [medici/profesorii etc.], cât și caracterul atipic al instituției promovării pe loc, specifică doar sistemului judecătoresc.

10. În consecință, având în vedere considerentele antereferate, nu se poate reține încălcarea art.16 alin.(1) din Constituție.

11. Se mai reține că nu sunt incidente prevederile art.41 alin.?(1) și art.53 din Constituție, în speță nefiind vorba de protecția socială a muncii și nici de vreo limitare a dreptului la muncă.

12. Având în vedere cele expuse, apreciem că, în speță, **excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.45 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor**

trebuia respinsă ca neîntemeiată, cu reținerea considerentelor antereferite.

Judecător,
prof. univ. dr. **Mona-Maria Pivniceru**

2. Dreptul judecătorului Curții Constituționale de a formula opinie separată sau concurentă este recunoscut de lege, fără a se prevedea vreo limitare a acestui drept, sub aspectul modului de redactare a acestei opinii. Totodată, atașarea acestei opinii deciziei și publicarea în Monitorul Oficial este stabilită în mod imperativ.

(Curtea de Apel București, Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, Sentința civilă nr. 2924 din 20 iunie 2018, dosar nr. 1290/2/2018)

Deliberând asupra cauzei de față, constată următoarele:

Prin **cererea de chemare în judecată** înregistrată pe rolul Curții de Apel București – Secția a VIII-a de contencios administrativ și fiscal, la data de 23.02.2018, reclamanta N.E. a solicitat, în contradictoriu cu pârâta Curtea Constituțională, anularea Hotărârii Plenului Curții Constituționale a României nr. 1/22.06.2017 privind regulile de redactare a opiniei separate sau concurente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 477/23.06.2017, și, în consecință, obligarea pârâtei la reatașarea la dosarul cauzei a opiniilor separate și/sau concurente formulate cu privire la Deciziile nr. 304/04.05.2017 și nr. 392/06.06.2017, pronunțate de Curtea Constituțională în dosar nr. 32D/2017, respectiv dosar nr. 1328D/2017, republicarea pe pagina de internet www.ccr.ro și transmiterea spre republicare în Monitorul Oficial al României, Partea I, a acestor decizii, cu includerea opiniilor în cauză, precum și obligarea pârâtei la atașarea sau, după caz, reatașarea la dosarul cauzei a tuturor opiniilor separate și/sau concurente formulate începând cu data de 23.06.2017 cu privire la Deciziile Curții Constituționale, altele decât cele indicate anterior, publicarea sau, după caz,

republicarea pe pagina de internet www.ccr.ro și transmiterea spre republicare sau, după caz, transmiterea spre republicare în Monitorul Oficial al României, Partea I, a acestor decizii, cu includerea opiniilor în cauză.

În motivarea în fapt a cererii, reclamanta a arătat că, la data de 03.07.2017, a formulat și adresat pârâtei, în temeiul Legii nr. 544/2001, o cerere prin care a solicitat acesteia documentul de interes public constând în Opinia concurentă formulată de doamna judecător Livia Doina Stanciu în condițiile art. 59 alin. 3 din Legea nr. 47/1992 cu privire la motivarea Deciziei nr. 392/06.06.2017 pronunțate de Curtea Constituțională în Dosar nr. 1328D/2017, această cerere fiind înregistrată la pârâta sub nr. 3050/03.07.2017 (RIIP nr. 23/10.07.2017).

Prin Adresa nr. 3050/11.07.2017 emisă de pârâta, i s-a comunicat refuzul expres de comunicare a informațiilor de interes public solicitate, refuz motivat de împrejurarea că, în temeiul Hotărârii Plenului Curții Constituționale nr. 1/22.06.2017, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 477/23.06.2017, s-ar fi hotărât ca opinia concurentă formulată la Decizia nr. 392/06.06.2017 să nu se publice împreună cu decizia și nici să se atașeze la dosarul cauzei.

În aceste condiții, la data de 17.07.2017, a formulat, în temeiul art. 22 din Legea nr. 544/2001, o cerere de chemare în judecată constând într-o Plângere împotriva acestui refuz, înregistrată pe rolul Tribunalului București – Secția a II-a contencios administrativ și fiscal, sub nr. 28355/3/2017, și soluționată în sensul admiterii prin Sentința civilă nr. 7333/05.12.2017, împotriva căreia pârâta a formulat recurs, nesoluționat până în prezent.

De asemenea, la data de 20.07.2017, a formulat și adresat pârâtei, în temeiul art. 2 alin. 1 lit. j) și art. 7 din Legea nr. 554/2004, în formă electronică, în sensul art. 5 din Legea nr. 455/2001, o plângere prealabilă, retransmisă prin fax în data de 21.07.2017 și înregistrată la pârâtă sub nr. 3336/21.07.2017, prin care i-a solicitat să procedeze la: revocarea Hotărârii Plenului Curții Constituționale a României nr. 1/22.06.2017 privind regulile de redactare a opiniei separate sau concurente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 477/23.06.2017, și, în consecință: reatașarea la dosarul cauzei a opiniilor separate și/sau concurente formulate cu privire la Deciziile nr. 304/04.05.2017 și nr. 392/06.06.2017, pronunțate de Curtea Constituțională a României în dosar nr. 32D/2017, respectiv dosar nr. 1328D/2017, republicarea pe pagina de internet www.ccr.ro și transmiterea spre republicare în Monitorul Oficial al României, Partea I, a acestor Decizii, cu includerea opiniilor în cauză, precum și la atașarea sau, după caz, reatașarea respectiv la dosarul cauzei, a tuturor opiniilor separate și/sau concurente formulate începând cu data de 23.06.2017 cu privire la Deciziile Curții Constituționale a României, altele decât cele indicate anterior, publicarea sau, după caz, republicarea pe pagina de internet www.ccr.ro și transmiterea spre publicare sau, după caz, transmiterea

spre republicare în Monitorul Oficial al României, Partea I, a acestor decizii, cu includerea opiniilor în cauză.

Prin Răspunsul nr. 3336/18.08.2017 la Plângerea prealabilă, comunicat reclamantei la data de 21.08.2017, pârâta a înțeles să respingă această plângere ca inadmisibilă, arătând în esență că hotărârea Plenului Curții Constituționale a României nr. 1/22.06.2017 privind regulile de redactare a opiniei separate sau concurente nu ar reprezenta un act administrativ, în sensul art. 2 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 554/2004, întrucât privește atribuțiile jurisdicționale ale Curții Constituționale; dispozițiile Legii nr. 554/2004 nu ar fi aplicabile actelor Curții Constituționale ce privesc atribuțiile jurisdicționale, instanțele judecătorești neavând competența materială de a se pronunța asupra legalității acestora; hotărârea Plenului Curții Constituționale a României nr. 1/22.06.2017 privind regulile de redactare a opiniei separate sau concurente nu i-ar produce nicio vătămare și nicio încălcare de drepturi sau interese, astfel încât nu ar avea calitatea de persoană vătămată în sensul art. 1 alin. 1 și art. 2 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 554/2004; opiniile separate și/sau concurente formulate cu privire la Deciziile nr. 304/04.05.2017 și nr. 392/06.06.2017, pronunțate de Curtea Constituțională în dosar nr. 32D/2017, respectiv dosar nr. 1328D/2017 nu au fost publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, și nici atașate la dosarele în cauză, întrucât acestea, în temeiul Hotărârii Plenului Curții Constituționale A României nr. 1/22.06.2017 privind regulile de redactare a opiniei separate sau concurente, nu ar avea o existență juridică în sensul art. 59 alin. 3 din Legea nr. 47/1992; în perioada 23.06.2017 – 18.08.2017 nu au mai fost formulate opinii separate sau concurente.

Apreciază că actul atacat este nelegal și netemeinic, respectiv că modul în care

a fost soluționată Plângerea prealabilă nu poate fi reținut.

În motivarea acestui punct de vedere, arată că, în ceea ce privește **calitatea reclamantei de persoana vătămată**, în sensul art. 1 alin. 1 și art. 2 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 544/2004, reamintește ca, la data de 03.07.2017, a formulat și adresat pârâtei, în temeiul Legii nr. 544/2001, o cerere prin care a solicitat acesteia documentul de interes public constând în Opinia concurentă formulată de judecătoarea Livia Doina Stanciu în condițiile art. 59 alin. 3 din Legea nr. 47/1992 cu privire la motivarea Deciziei nr. 392/06.06.2017 pronunțate de Curtea Constituțională în dosar nr. 1328D/2017, pârâta înțelegând să îi refuze în mod expres comunicarea documentului prin invocarea actului atacat în prezenta cauză, motiv pentru care, la data de 17.07.2017, a formulat, în temeiul art. 22 din Legea nr. 544/2001, o cerere de chemare în judecată constând într-o plângere împotriva acestui refuz, înregistrată pe rolul Tribunalului București – Secția a II-a de contencios administrativ și fiscal, sub nr. 28355/3/2017, soluționată în sensul admiterii prin Sentința civilă nr. 7333/05.12.2017, împotriva căreia pârâta a formulat recurs, nesoluționat până în prezent.

Se constată că actul atacat îi obstrucționează în mod concret liberul acces la documentele și informațiile de interes public, produse și/sau gestionate de parata.

Vătămarea dreptului la informație, drept prevăzut la art. 31 din Constituția României și în Legea nr. 544/2001, se răsfrânge inevitabil și asupra profesiei reclamantei, avocat, în această calitate revenindu-i obligația legală și statutară de a se pregăti și perfecționa profesional în mod continuu.

În ceea ce privește **natura juridică** a actului atacat, arată că, față de temeiurile juridice pe baza și în executarea cărora

actul a fost emis, indicate în cuprinsul acestuia, respectiv dispozițiile art. 6, art. 14 și art. 50 din Legea nr. 47/1992, precum și art. 4 alin. 1 lit. q) și alin. 2 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr. 6/2012, dar și observând conținutul actului atacat, este de părere că acesta constă într-o hotărâre a Plenului Curții Constituționale adoptată în materie administrativă, iar nu pronunțată în exercitarea atribuțiilor jurisdicționale, orice eventuală interpretare contrară fiind contrazisă de dispozițiile art. 11 alin. 1 lit. b) din Legea nr. 47/1992.

Se observă că toate activitățile în materie jurisdicțională, enumerate expres și limitativ în Capitolul III - Secțiunea a 2-a din Legea nr. 47/1992, se finalizează prin pronunțarea unei decizii/hotărâri/aviz al căror dispozitiv este clar definit de lege (constituționalitate/neconstituționalitate a unei legi/ordonanțe/regulament/partid politic, interimatul funcției de Președinte al României, referendum etc.), actul pronunțat fiind unul de « aplicare a dreptului » la o situație litigioasă sau potențial litigioasă, după o procedură în general contradictorie, actul având caracter definitiv și autoritate de lucru judecat, astfel încât asupra sa nu se mai poate reveni.

Este evident că actul atacat pe calea prezentei, pe lângă faptul că nu este pronunțat în materiile exemplificate anterior, nu are o astfel de finalitate, cu atât mai puțin autoritate de lucru judecat, pârâta putând reveni asupra lui în sensul modificării sau abrogării.

Dimpotrivă, este vorba despre o hotărâre a Plenului Curții Constituționale adoptată pentru aplicarea dispozițiilor art. 59 alin. 3 din Legea nr. 47/1992, cu referire la art. 426 alin. 2 din Codul de procedură civilă, astfel încât, în raport de dispozițiile art. 2 alin. 1 lit. b) și c) din

Legea nr. 554/2004, actul atacat este un act administrativ în sensul Legii nr. 554/2004.

Împrejurarea că în cuprinsul actului se arată că acesta “privește atribuțiile juridictionale ale Curții Constituționale” nu este de natură să infirme cele de mai sus, în condițiile în care actul nu a fost emis în exercitarea atribuțiilor juridictionale, potrivit procedurii juridictionale prevăzute în Cap. III – Secțiunea 2 din Legea nr. 47/1992.

În exercitarea atribuțiilor în materie administrativă, pârâta este o autoritate publică prin nimic diferită de altele, iar controlul judecătoresc al actelor acesteia este garantat, potrivit art. 126 alin. 6 din Constituția României, actele exceptate fiind limitativ prevăzute de lege.

Independența pârâtei față de orice altă autoritate publică nu poate însemna că aceasta ar fi mai presus de lege, aspect interzis de altfel în mod expres de dispozițiile art. 16 alin. 2 din Constituția României.

În aceste condiții, recunoașterea unui statut special, paralegal și paraconstituțional, pârâtei, în exercitarea atribuțiilor sale în materie administrativă, ar constitui, pe de o parte, o încălcare a dispozițiilor legale și constituționale, și ar genera, pe de altă parte, un precedent încurajator pentru pârâtă, dar periculos pentru cetățean, societate și statul de drept din România.

În ceea ce privește procedura de emitere a actului atacat, reamintește că, potrivit art. 51 alin. 2 și 3 din Legea nr. 47/1992, „(2) Soluțiile adoptate de Curtea Constituțională în exercitarea atribuțiilor juridictionale se înscriu în condica ședințelor de judecată, iar în materie administrativă se consemnează, pentru fiecare ședință în parte, într-un proces-verbal pe baza căruia se emite o hotărâre, semnată de președintele Curții și contrasemnată de secretarul general. (3) Pentru exercitarea altor atribuții decât

cele juridictionale, Plenul se convoacă de președintele Curții Constituționale, din proprie inițiativă sau la cererea scrisă a unui judecător. Convocarea se face cu anunțarea ordinii de zi, care se adoptă în plen, la începutul ședinței.”

De asemenea, potrivit art. 9 lit. u) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr. 6/2012, „Prim-magistratul-asistent are următoarele atribuții principale: [...] u) participă la ședințele Plenului în materie administrativă și contrasemnează hotărârile adoptate;”

În sfârșit, potrivit art. 24 alin. 1 lit. e) și f) din același Regulament, „(1) Secretariatul general al Curții Constituționale este condus de un secretar general care are următoarele atribuții principale: [...] e) consemnează soluțiile adoptate de Plenul Curții Constituționale în materie administrativă într-un proces-verbal, în baza căruia se emite o hotărâre, pentru fiecare ședință; f) contrasemnează hotărârile adoptate de Plenul Curții Constituționale în materie administrativă și dispune înregistrarea acestora în registrul hotărârilor Plenului administrativ al Curții Constituționale;”

Din analiza precedentelor Hotărâri ale Plenului Curții Constituționale adoptate în materie administrativă (nr. 18/21.06.2017, nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, dar publicată pe pagina de internet a Curții la adresa <https://www.ccr.ro/uploads/HP%2018%20din%2021.06.2017%20vacanta.pdf>; nr. 30/07.12.2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 55/18.01.2017; nr. 16/30.06.2016, nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, dar publicată pe pagina de internet a CURȚII la adresa <https://www.ccr.ro/uploads/Baza%20Legala/HP%2016%20din%2030.06.2016%20vacanta.pdf>; nr. 26/24.10.2012, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 731/29.10.2012; nr. 6/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 198/27.03.2012), se constată contrasemnarea constantă a acestora, atât de către secretarul general, cât și de către prim-magistratul asistent, inclusiv anterior intrării în vigoare a actualului Regulament de organizare și funcționare a Curții Constituționale (nr. 3/09.02.2010, nepublicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, dar publicată pe pagina de internet a Curții la adresa https://www.ccr.ro/uploads/PDFisiere/h3_10.pdf; nr. 26/16.10.2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 870/27.12.2010).

În cazul de față, a notat că actul atacat, astfel cum a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 477/23.06.2017, nu a fost contrasemnat de către secretarul general și prim-magistratul asistent.

Prin urmare, apreciază că actul atacat a fost emis cel puțin cu încălcarea dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 47/1992 rap. la art. 9 lit. u) și art. 24 alin. 1 lit. e) și f) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr. 6/2012, precum și cu încălcarea art. 51 alin. 2 din Legea nr. 47/1992.

În ceea ce privește **fondul** actului atacat, arată că acesta a fost emis cu încălcarea dispozițiilor art. 61 alin. 1 și 2 din Legea nr. 47/1992, în sensul în care afectează în mod grav independența judecătorului Curții Constituționale.

Astfel, din economia dispozițiilor art. 2 și 3 din actul atacat, rezultă o vădită și nelegală ingerință în activitatea de judecată a judecătorului Curții Constituționale a României, ingerința constând în instituirea unui veritabil mecanism de control, exercitat în mod netransparent și arbitrar, asupra opiniilor acestuia.

Trecând peste inadmisibilitatea unui astfel de control într-un stat de drept, se observă că decizia cenzurării unei opinii separate sau concurente aparține în exclusivitate Președintelui Curții Constituționale, acesta, în urma unei simple „discuții” a deciziei, nu se știe în ce cadru și potrivit cărei proceduri, fiind singurul care constată existența așa-ziselor „abateri” de la așa-zisele „reguli de redactare” și hotărăște cu privire la soarta respectivei opinii.

Practic, se poate spune că independența unui judecător al Curții Constituționale se oprește acolo unde încep aprecierea și constatarea Președintelui Curții Constituționale, pe baza unor criterii pur subiective, cum ar fi cel care interzice „aprecierile cu caracter sentențios, ostentativ, provocator sau cu tentă politică [...]” (art. 1 alin. 2 teza finală din actul atacat).

Deosebit de interesantă ar fi, în aceste condiții, situația în care însuși Președintele Curții Constituționale ar formula o opinie separată sau concurentă...

De notat că nicio dispoziție din Legea nr. 47/1992 sau Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr. 6/2012 nu recunoaște Președintelui Curții Constituționale o astfel de atribuție.

De altfel, aceste dispoziții prevăd în mod limitativ cazurile în care Președintele Curții Constituționale, în exercitarea atribuțiilor sale, emite rezoluții, regula fiind în sensul ca acesta emite ordine (art. 9 alin. 3 din Legea nr. 47/1992 și art. 5 alin. 2 din Regulament).

Nu în ultimul rând, mecanismul de control descris mai sus generează o formă indirectă de tragere la răspundere juridică a unui judecător al Curții Constituționale pentru opiniile și voturile exprimate la adoptarea soluțiilor, instituind sancțiunea neluării în seamă a opiniei sale, aspect interzis de dispozițiile art. 61 alin. 2 din Legea nr. 47/1992.

Mai consideră reclamanta și că acesta a fost emis cu încălcarea dispozițiilor art. 59 alin. 3 rap. la art. 14 din Legea nr. 47/1992 și art. 426 alin. 2 din Codul de procedură civilă, în sensul în care restrânge până la suprimare exercițiul dreptului legal al judecătorului Curții Constituționale de a formula opinie separată sau concurentă.

Actul atacat este un act administrativ emis în aplicarea dispozițiilor art. 59 alin. 3 din Legea nr. 47/1992, cu referire la art. 426 alin. 2 din Codul de procedură civilă, având o forță juridică inferioară.

În aceste condiții, față de dispozițiile art. 4 alin. 3 din Legea nr. 24/2000, acest act nu poate depăși limitele dispozițiilor legale în executarea cărora a fost emis.

Din examinarea acestor dispoziții legale rezultă inexistența vreunor reguli, condiționări sau limitări în ceea ce privește formularea opiniilor separate sau concurente.

După cum se arată chiar în cuprinsul actului atacat, dreptul de a formula opinie separată sau concurentă este un drept prevăzut de lege, a cărui exercitare nu poate fi restrânsă printr-un act cu forță juridică inferioară, respectiv un act administrativ.

Pe de altă parte, dispozițiile art. 14 din Legea nr. 47/1992 permit Curții Constituționale doar să stabilească compatibilitatea regulilor procedurii civile cu procedura jurisdicțională prevăzută de Legea nr. 47/1992, iar nu și să edicteze noi reguli de procedură, peste limitele celor dintâi.

Nu în ultimul rând, dispozițiile art. 1 alin. 4 din actul atacat anihilează practic scopul opiniilor separate, respectiv concurente, respectiv acela de a explica și detalia publicului un vot împotriva sau considerente diferite de cele cuprinse în opinia majoritară.

Un alt motiv de nulitate constituie faptul că actul a fost emis cu încălcarea dispozițiilor art. 1 din OG nr. 137/2000, în

sensul în care instituie o discriminare, în sensul art. 2 din același act normativ, între judecătorii Curții Constituționale, în ceea ce privește exercitarea dreptului de a formula opinie separată sau concurentă, drept recunoscut de art. 59 alin. 3 din Legea nr. 47/1992.

În acest sens, se cuvine a observa mai întâi că actul atacat introduce reguli de redactare doar în ceea ce privește opiniile separate sau concurente, pentru opinia majoritară neexistând astfel de reguli.

Practic, simplul fapt că un judecător al Curții Constituționale a votat împotriva sau este de acord cu soluția, dar pentru considerente diferite, îl pune pe acesta în situația de a se confrunța cu o adevărată excludere sau cel puțin restricție în ceea ce privește dreptul sau de a formula opinie separată sau concurentă.

În plus, caracterul vădit subiectiv al unor reguli și criterii introduse prin actul atacat nu face decât să agraveze caracterul discriminatoriu în sine ale acestora.

Totodată, se invocă că acesta a fost emis cu încălcarea dispozițiilor art. 70 și art. 75 rap. la art. 2 alin. 2 din Codul civil, în sensul în care limitează dreptul la libera exprimare al persoanei, judecător al Curții Constituționale, în ceea ce privește formularea opiniei separate sau concurente.

Consideră ca obligația de rezervă, prevăzută în mod expres de lege, este unica limitare permisă din perspectiva celor de mai sus, însă aceasta nu se poate extinde, cu atât mai puțin nu poate afecta dreptul, de asemenea prevăzut de lege, de a formula opinie separată sau concurentă.

În măsura în care legiuitorul primar ar fi considerat necesar, ar fi circumstanțiat sau cel puțin detaliat el însuși exercițiul dreptului la libera exprimare al persoanei, judecător al Curții Constituționale, prin formularea de opinii separate sau concurente.

Or, în cazul de față, avem de-a face cu un simplu act administrativ, cu forță juridică inferioară legii, inapt să introducă în mod valabil o limită în ceea ce privește dreptul arătat mai sus, pentru motive binecunoscute, de altfel, emitentul actului atacat, în calitatea sa de garant al supremației Constituției (art. 1 alin. 1 din Legea nr. 47/1992).

Se mai invocă și faptul că actul atacat a fost emis cu încălcarea dispozițiilor Legii nr. 544/2001, în sensul în care îngreudește accesul persoanelor la informații și documente de interes public.

Față de dispozițiile art. 2 lit. a) și b) din Legea nr. 544/2001 și art. 59 alin. 3 din Legea nr. 47/1992, opinia separată sau concurentă formulată de un judecător al Curții Constituționale reprezintă în mod cert o informație de interes public ce ar trebui comunicată din oficiu de către aceasta instituție, în conformitate cu dispozițiile art. 5 din Legea nr. 544/2001.

Ceea ce pentru Președintele Curții Constituționale ar putea constitui „aprecieri cu caracter sentențios, ostentativ, provocator sau cu tentă politică [...]” (art. 1 alin. 2 teza finală din actul atacat), pentru un alt cetățean, cu precădere pentru un profesionist sau cel puțin pasionat al dreptului, ar putea constitui o importantă sursă de informație cu privire la activitatea și practica singurei instanțe de contencios constituțional și, prin aceasta, o informație de deosebit interes public, mai ales în spețe cu un puternic ecou în rândul opiniei publice, respectiv intens dezbătute în spațiul public.

Dat fiind, însă, actul atacat, o asemenea informație nu mai este accesibilă cetățenilor, din păcate, nici măcar la cerere, dovada în acest sens fiind Adresa nr. 3050/11.07.2017 emisă de instituție ca răspuns la Cererea înregistrată sub nr. 3050/03.07.2017 (RIIP nr. 23/10.07.2017) la aceasta.

În mod evident, situația generată de actul atacat contravine în mod flagrant dispozițiilor Legii nr. 544/2001.

O altă critică constă în faptul că actul atacat a fost emis cu încălcarea dispozițiilor art. 6 teza a II-a din Legea nr. 24/2000, în sensul în care soluția pe care o cuprinde nu este temeinic fundamentată.

Concret, din analiza motivării reglementării, astfel cum este enunțată în preambulul actului atacat, se constată că aceasta a fost determinată practic de două opinii concurente formulate la Deciziile Curții Constituționale nr. 304/2017 și nr. 392/2017, despre care se afirmă că ar afecta caracterul general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale, prevăzut ca atare la art. 147 alin. 4 din Constituția României.

Apreciază că motivul emiterii actului este unul artificial, având în vedere că, potrivit dispozițiilor art. 147 alin. 4 din Constituția României și art. 11 alin. 3 teza finală din Legea nr. 47/1992, caracterul general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale intervine la data publicării acestora în Monitorul Oficial al României. Prin urmare, anterior acestui moment, respectiv la momentul formulării opiniilor separate/concurente, nu se poate vorbi despre o afectare a acestui caracter obligatoriu al deciziilor. Prin urmare, nu se poate vorbi nici despre o temeinică fundamentare a soluției cuprinse în actul atacat, dimpotrivă.

În drept, și-a întemeiat cererea pe dispozițiile Legii nr. 554/2004, Legii nr. 47/1992 etc.

La data de 24.04.2018, prin serviciul registratură, **pârâta Curtea Constituțională a depus întâmpinare**, prin care a solicitat, în principal, respingerea cererii ca fiind inadmisibilă.

În motivare, a arătat că excepția inadmisibilității acțiunii este motivată de natura juridică a actului a cărui anulare se solicită și temeiurile de drept ale acțiunii, actul atacat nefiind un act administrativ. Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr.1 din 22 iunie 2017 este

dată în realizarea măsurilor necesare pentru buna desfășurare a activității Curții Constituționale pentru aprecierea compatibilității regulilor procedurii civile cu natura procedurii jurisdicționale, acest act privind „atribuțiile jurisdicționale ale Curții Constituționale, circumscriindu-se exclusiv acestora” și, ca urmare, această hotărâre nu poate fi supusă controlului de legalitate de către instanțele de judecată și nu poate face obiectul unei cereri în instanță pentru anularea acesteia, în temeiul art.1 alin.(1) și art.8 din Legea nr.554/2004.

Referitor la temeiul de drept invocat și natura juridică a actului ce se solicită a fi anulat, arată că, potrivit temeiului de drept al prezentei cereri, respectiv art.1 alin.(1) din Legea contenciosului administrativ nr.554/2004, „(1) Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. Interesul legitim poate fi atât privat, cât și public”.

Din coroborarea dispozițiilor art.1 alin.(1) și art.8 din Legea nr.554/2004, reiese că obiectul acțiunii în contencios administrativ poate consta în anularea unui act administrativ în sensul prevederilor art.2 alin.(1) lit.c) din Legea nr.554/2004, iar subiect al acestei acțiuni poate fi persoana vătămată într-un drept sau interes legitim de către o autoritate publică emitentă a actului administrativ.

În cauza de față, actul a cărui anulare se solicită - Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr.1 din 22 iunie 2017- nu este un act administrativ în sensul art.2 alin.(1) lit.c) din Legea nr.554/2004. Așadar, emitent al actului contestat este

Curtea Constituțională în exercitarea atribuțiilor sale jurisdicționale-autoritate de jurisdicție constituțională, înființată în baza prevederilor Titlului V din Constituția României, ca unică autoritate de jurisdicție constituțională, independentă, distinctă de autoritățile administrației publice prevăzute de Titlul III din Constituția României. Organizarea și funcționarea Curții Constituționale sunt reglementate prin lege organică, respectiv prin Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.807 din 3 decembrie 2010.

În conformitate cu prevederile din legea sa de organizare și funcționare, Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în România [art.1 alin.(2) din Legea nr.47/1992], și „este independentă față de orice autoritate publică și se supune numai Constituției și prezentei legi” [alin.(3) din Legea nr.47/1992]. Curtea Constituțională „asigură controlul constituționalității legilor, a tratatelor internaționale, a regulamentelor Parlamentului și a ordonanțelor Guvernului” [art.2 alin.(1) din legea sa organică]. Totodată, prevederile art.3 din Legea nr.47/1992 stabilesc că „Atribuțiile Curții Constituționale sunt cele stabilite de Constituție și de prezenta lege. (2) În exercitarea atribuțiilor care îi revin Curtea Constituțională este singura în drept să hotărască asupra competenței sale. (3) Competența Curții Constituționale, stabilită potrivit alin.(2), nu poate fi contestată de nicio autoritate publică”.

Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr.1 din 22 iunie 2017 privind regulile de redactare a opiniei separate sau concurente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.477 din 23 iunie 2017, a fost adoptată în temeiul art.6, art.14, art.50 și ale art.51 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale,

republicată, prevederi ce îi conferă Plenului plenitudine de competență în aprecierea compatibilității regulilor procedurii civile cu natura procedurii jurisdicționale, precum și a măsurilor necesare pentru buna desfășurare a activității Curții Constituționale. Natura juridică a actului Curții Constituționale, Hotărârea nr.1 din 22 iunie 2017, este menționată în mod expres la art.4 al acestei hotărâri care prevede că „Art.4 – Prezenta hotărâre privește atribuțiile jurisdicționale ale Curții Constituționale, circumscriindu-se exclusiv acestora”.

Așadar, actul atacat are ca temei de drept prevederile art.14 din Legea nr.47/1992, potrivit cărora „Procedura jurisdicțională prevăzută de prezenta lege se completează cu regulile procedurii civile, în măsura în care ele sunt compatibile cu natura procedurii în fața Curții Constituționale. Compatibilitatea se hotărăște exclusiv de Curte.”, precum și prevederile art.50 din această lege, care stabilesc faptul că „Plenul Curții Constituționale, alcătuit din judecătorii Curții, îndeplinește atribuțiile acesteia, prevăzute de Constituție și de lege. Plenul poate lua orice măsură necesară pentru buna desfășurare a activității Curții”. Prin interpretarea acestor două articole se constată că art.50 teza a doua din Legea nr.47/1992, atunci când stabilește că Plenul poate lua orice măsură necesară pentru buna desfășurare a activității Curții trebuie coroborată cu teza întâi a aceluiași articol, în sensul că Plenul poate lua orice măsură necesară pentru buna desfășurare a activității Curții în legătură cu atribuțiile prevăzute de Constituție și lege. Or, atribuțiile Curții Constituționale prevăzute de Constituție și lege sunt cele cuprinse în art.146 lit.a) - l) din Constituție și art.23 și art.27 alin.(1) din Legea nr.47/1992. Astfel, Curtea are competența de a stabili compatibilitatea regulilor procedurii civile cu natura procedurii în fața Curții Constituționale și printr-un act

distinct, în speță, hotărâre, care vizează toate aceste atribuții ale Curții Constituționale. Un asemenea act nu normează reguli procedurale noi, ci stabilește modul în care regulile procedurale deja normativizate se aplică/nu se aplică în fața Curții Constituționale.

Ca atare, aceste prevederi legale, în temeiul cărora a fost emisă această hotărâre stabilesc că Plenul Curții Constituționale este singurul organ competent în a aprecia, prin hotărâre (art.14 din Legea nr.47/1992), compatibilitatea regulilor procedurii civile cu natura procedurii jurisdicționale și singurul organ competent în luarea măsurilor necesare pentru buna desfășurare a activității sale jurisdicționale. Prin urmare, Hotărârea nr.1/2017 privește activitățile pe care Curtea le desfășoară în calitate de putere constituțională și nu este supusă controlului judecătoresc.

Cele de mai sus răspund și la criticile reclamantei privind „procedura de emitere a actului atacat”, în sensul că Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr.1/2017 nu a fost contrasemnată de către secretarul general al Curții Constituționale și față de care mai arătăm următoarele:

Secretarul general al Curții exercită numai atribuții administrative [a se vedea art.24 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale adoptat prin Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr.6/2012 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.198 din 27 martie 2012], contrasemnează hotărârile adoptate de Plenul Curții Constituționale în materie administrativă și dispune înregistrarea acestora în registrul hotărârilor Plenului administrativ al Curții Constituționale. Or, în mod evident, hotărârea în cauză nu a fost înregistrată în acest registru, ci într-unul distinct, ținut conform art.42 alin.(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale.

Ca atare, Hotărârea nr.1/2017 nu este contrasemnată de secretarul general al

Curții Constituționale tocmai pentru a nu exista nici un dubiu cu privire la natura actului și pentru a indica faptul că în niciun caz nu poate fi calificat un asemenea act drept unul administrativ.

Prin urmare, din aspectele de drept substanțial și cele de procedură anterior menționate, rezultă cu evidență că această hotărâre are caracter jurisdicțional care se exprimă prin faptul că se referă la toate atribuțiile constituționale și legale ale Curții Constituționale, cuprinzând o aplicare a regulilor procedural civile la specificul și particularitățile activității Curții Constituționale.

Având în vedere cele de mai sus, arată că instanța de judecată nu poate încălca competența exclusivă Curții Constituționale și, totodată, instanța nu poate depăși atribuțiile puterii judecătorești în raport cu art.50 din Legea nr.47/1992, potrivit căreia Plenul Curții Constituționale este singurul abilitat de a lua orice măsură necesară pentru buna desfășurare a activității Curții în legătură cu atribuțiile prevăzute de Constituție și lege. Pe cale de consecință, subliniază că Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr.1 din 22 iunie 2017 nu poate face obiectul unei cereri de anulare de către instanța de judecată, aceasta neputând ca, prin hotărârea pe care o va pronunța, să excedeze cadrulul legal care reglementează atribuțiile Curții Constituționale, respectiv Legea fundamentală – Titlul V, precum și Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată. În consecință, dispozițiile Legii contenciosului administrativ nr.554/2004 nu sunt aplicabile actelor Curții Constituționale ce privesc atribuțiile jurisdicționale, instanțele judecătorești neavând competența de a se pronunța asupra legalității acestora, așadar, asupra compatibilității regulilor procedural civile cu procedura în fața Curții Constituționale.

Prin urmare, în cauza de față, actul a cărui anulare se solicită privește și se circumscrie atribuțiilor jurisdicționale ale Curții Constituționale, este întemeiat pe reglementările constituționale și legale anterior arătate, fiind adoptat, în condițiile legii, de singurul organ competent în luarea măsurilor necesare pentru buna desfășurare a activității Curții Constituționale – Plenul Curții Constituționale, drept pentru care solicită admiterea excepției inadmisibilității cererii de anulare a Hotărârii Plenului Curții Constituționale nr.1/2017.

Referitor la calitatea de persoană vătămată și lezarea dreptului sau interesului pretins, arată că prin acțiune se invocă lezarea dreptului la liberul acces al informațiilor de interes public, reclamanta arătând că a solicitat, în temeiul Legii nr.544/2001, opinia concurentă formulată la Decizia nr.392/06.06.2017 pronunțată în dosarul nr.1328D/2017.

Față de această susținere, arată că solicitarea, în temeiul Legii nr.544/2001, a opiniei concurente formulată la Decizia nr.392/06.06.2017 pronunțată în dosarul nr.1328D/2017 face obiectul unei acțiuni distincte, înregistrată cu dosar nr.28355/3/2017 al Tribunalului București, acțiune în care i-a fost comunicat înscrisul intitulat „Opinie concurentă” formulată de doamna judecător Livia Doina Stanciu la Decizia nr.392/2017.

În ceea ce privește susținerile referitoare la vătămarea adusă obligației legale de pregătire și perfecționare profesională în mod continuu, arătăm că reclamanta, în exercitarea profesiei acesteia de avocat, are obligația să își actualizeze permanent pregătirea profesională, prin menținerea și diversificarea cunoștințelor în domeniile în care își exercită profesia, ceea ce presupune lărgirea cunoștințelor și competențelor în noi domenii ale dreptului, lărgirea cunoștințelor în

domeniul procedurilor și al legilor aplicate în Uniunea Europeană, precum și dobândirea certificării pregătirii profesionale continue la standarde compatibile cu pregătirea profesională a avocaților din celelalte state membre ale Uniunii Europene [art.314 alin.(1) și (2) din Statutul profesiei de avocat, aprobat prin Hotărârea Consiliului Uniunii Naționale a Barourilor din România nr.64/2011]. Pregătirea profesională continuă este necesară pentru ca avocatul să își poată îndeplini scopul activității sale, respectiv promovarea și apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale omului [art.2 alin.(2) din Legea nr.51/1995]

Astfel, pregătirea profesională continuă a avocaților se realizează ținând seama de normele juridice existente în diferite domenii ale dreptului. Aplicând această exigență desprinsă din statutul profesiei de avocat la deciziile Curții Constituționale, rezultă că pregătirea și perfecționarea profesională a avocaților în privința jurisprudenței Curții Constituționale are în vedere actele/hotărârile sau avizele pe care aceasta le adoptă și nu opiniile separate sau concurente care se publică împreună cu acestea. A afirma că pregătirea profesională continuă a avocaților nu poate fi realizată decât prin luarea în considerare a opiniilor separate și concurente înseamnă că această pregătirea profesională continuă a avocaților presupune sine qua non studierea opiniilor separate și concurente. Or, acestea au mai degrabă valoare doctrinară, aspect recunoscut chiar prin hotărârea contestată, și nu impiedică asupra formării profesionale a avocatului. De altfel, opiniile separate/ concurente nu sunt admise în mai multe state, un exemplu, în acest sens, fiind Franța, iar acest aspect nu afectează pregătirea și perfecționarea profesională a avocaților. Prin urmare, avocatul, pentru a promova

și apăra drepturile, libertățile și interesele legitime ale omului [art.2 alin.(2) din Legea nr.51/1995], trebuie să cunoască și să aplice în activitatea sa deciziile Curții Constituționale, puterea de lucru judecat a celor reținute în dispozitivul și considerentele acestora nefiind influențată de părerile deosebite a judecătorilor rămași în minoritate la deliberare sau de alte considerente decât cele reținute în decizie.

În consecință, apreciază că hotărârea atacată nu provoacă niciun prejudiciu în pregătirea profesională continuă a doamnei avocat, din contră, îi asigură un cadru adecvat pentru lecturarea opiniilor separate și concurente subsumate art.426 alin.(2) din Codul de procedură civilă. Având în vedere cele anterior expuse, nu se poate considera că doamna avocat este o persoană vătămată din perspectiva faptului că nu își poate desăvârși pregătirea profesională continuă inerentă calității de avocat, pregătire care ține cont de actele Curții Constituționale, și nu de opiniile separate/ concurente ale judecătorilor instanței constituționale. Astfel, deși nu îi este vătămat niciun drept sau interes legitim, reclamanta încearcă, prin invocarea pregătirii sale profesionale, doar să acrediteze interesul său în promovarea acțiunii, cunoscând, însă, foarte bine că aceasta nu îi este afectată de existența/ inexistența opiniilor separate/concurente.

Sub aspectul **analizei fondului** cererii de anulare a Hotărârii Plenului Curții Constituționale nr.1 din 22 iunie 2017 privind regulile de redactare a opiniei separate sau concurente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.477 din 23 iunie 2017, expune următoarele considerente:

În ceea ce privește criticile ce vizează independența judecătorului Curții Constituționale și dreptul acestuia de a formula opinii separate/concurente, arată că, prin Decizia nr.2 din 11 ianuarie 2012,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.131 din 23 februarie 2012, Curtea Constituțională a constatat că se impun unele precizări de principiu cu privire la semnificația textului constituțional, art.124 alin.(3) din Constituție, potrivit cărora „Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii”. Astfel, Curtea a reținut în această decizie: „cu privire la textul constituțional invocat în susținerea criticilor de neconstituționalitate, că acesta prevede, alături de garanția independenței judecătorilor, și obligația acestora de a se supune numai legii. Noțiunea de «lege» prevăzută de art.124 alin.(3) din Constituție «este folosită în sensul său larg, care include și Constituția, ca Lege fundamentală, dar și toate celelalte acte normative, cu forță juridică echivalentă legii sau inferioară acesteia, care constituie ansamblul normativ pe care trebuie să se fundamenteze actul de justiție» (Decizia nr.799 din 17 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.440 din 23 iunie 2011)”. În acest sens a se vedea și par.109 din Decizia nr 45 din 30 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.199 din 5 martie 2018.

Prin urmare, nici în cazul de față, independența judecătorului constituțional nu este încălcată prin obligația sa de a respecta art.426 din Codul de procedură civilă. Nu este cu puțință ca, prin conținutul său, opinia separată/concurentă să cuprindă critici fățișe la adresa Curții Constituționale, din contră, conform art.426 alin.(2) din Codul de procedură civilă, aceasta trebuie să cuprindă și să dezvolte considerentele pe care se bazează. Independența judecătorului nu poate fi exercitată cu încălcarea legii, ci cu respectarea acesteia. Prin urmare, Hotărârea Curții Constituționale nr.1/2017 nu constituie decât o garanție, în sensul că judecătorul constituțional se va supune art.426

alin.(2) din Codul de procedură civilă, evitându-se, astfel, încălcarea acestui text legal prin formularea unor considerații care să lezeze însuși actul de jurisdicție constituțională și, pe această cale, să pună la îndoială caracterul general obligatoriu al deciziei Curții Constituționale.

În ceea ce privește criticile ce vizează încălcarea art.1 și 2 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, se constată că reclamanta compară actul Curții Constituționale cu opinia separată sau concurentă. Or, este evident că o atare comparație nu poate fi realizată, fiecare dintre cele două acte [cel al autorității și cel personal, al judecătorului] având un regim juridic diferit. În privința actului Curții Constituționale se aplică art.425 din Codul de procedură civilă, coroborat cu art.14 din Legea nr.47/1992, condițiile în care acesta este general obligatoriu, atât în ceea ce privește considerentele, cât și dispozitivul [a se vedea Decizia nr.1/1995 și Decizia nr.392/2017], în timp ce în privința opiniei separate/ concurente se aplică art.426 alin.(2) din Codul de procedură civilă, iar actul personal al judecătorului trebuie să se subsumeze acestui text legal și nu să transgreseze către aspecte străine în sine cauzei.

Prin urmare, aceste susțineri sunt realizate fără nici un temei juridic valabil.

În ceea ce privesc criticile ce vizează limitarea dreptului la liberă exprimare a judecătorului Curții Constituționale, se constată că formularea unei opinii separate/ concurente nu este o expresie a liberei exprimări a persoanei, conform art.2 alin.(2), art.70 și art.75 din Codul civil, ci o expresie a independenței judecătorului, în sensul că nu îl obligă să motiveze hotărârea cu care nu este de acord sau este de acord, dar cu alte considerente caz în care are opțiunea de a-și expune opinia. Astfel, redactarea unei

opinii separate/concurente ține de o procedură judiciară, iar nu de libera exprimare a persoanei. Dispozițiile art.70 din Codul civil referitoare la dreptul la libera exprimare sunt cuprinse în Secțiunea a 3-a - Respectul vieții private și al demnității umane din cadrul Capitolului II – Respectul datorat ființei umane și drepturilor ei inerente al Titlului II – Persoana fizică din Cartea I - Despre persoane al Codului civil și sunt o expresie a dispozițiilor constituționale ale art.26 privind dreptul la viață intimă, familială și privată și art.30 privind libertatea de exprimare. Or, redactarea unei opinii separate/concurente nu este expresia textului legal invocat, ci al art.426 alin.(2) din Codul de procedură civilă și art.124 alin.(3) din Constituție.

Prin urmare, aceste susțineri ale reclamantei sunt neîntemeiate.

Sub aspectul criticilor ce vizează încălcarea Legii nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, consideră că aceste susțineri nu pot fi analizate în cadrul procesual actual, întrucât, în speță, cererea este întemeiată pe art.1 și 8 din Legea nr.554/2004, și nu pe Legea nr.544/2001.

Nici critica constând în încălcarea art.6 alin.(1) teza a doua din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative nu este întemeiată, arătând că art.6 privește, potrivit denumirii sale marginale, conținutul și fundamentarea soluțiilor legislative, așadar, actele normative de nivelul legii, respectiv legea, ordonanța sau ordonanța de urgență. Prin urmare, acest text legal invocat în prezenta cauză nu are incidență în soluționarea acesteia, susținerile formulate neavând nici un temei legal.

Totodată, pârâta a înțeles să invoce și *excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.2 alin.(1) lit.c) din Legea contenciosului administrativ nr.554/2004*, în raport cu art.1 alin.(5), art.142 alin.(1) și art.146 din Constituție.

Raportând conținutul normativ al art.29 alin.(1)-(3) din Legea nr.47/1992 la cauza de față, se constată că excepția de neconstituționalitate a art.2 alin.(1) lit.c) din Legea contenciosului administrativ nr.554/2004 în raport cu art.1 alin.(5), art.142 alin.(1) și art.146 din Constituție este admisibilă pentru următoarele motive:

Consideră că se află în prezența unei veritabile excepții de neconstituționalitate, aceasta cuprinzând cele trei elemente inerente structurii unei excepții de neconstituționalitate, respectiv textul contestat din punct de vedere al constituționalității [art.2 alin.(1) lit.c) din Legea nr.554/2004], textele de referință pretins încălcate [art.1 alin.(5), art.142 alin.(1) și art.146 din Constituție], precum și existența relației de contrarietate dintre cele două texte; excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în fața unei instanțe judecătorești, respectiv Curtea de Apel București; excepția de neconstituționalitate privește o dispoziție dintr-o lege, în sens de act de reglementare primară adoptat de Parlament; textul legal criticat este în vigoare, fiind în fondul activ al legislației; textul legal criticat are legătură cu soluționarea cauzei, întrucât această condiție de admisibilitate presupune atât aplicarea textului criticat în cauza dedusă judecării, cât și necesitatea invocării excepției de neconstituționalitate în scopul restabilirii stării de legalitate, condiții ce sunt întrunite cumulativ, fiind satisfăcute exigențele impuse de dispozițiile art.29 alin.(1) din Legea nr.47/1992. Întrucât obiectul cauzei este o cerere de anulare a actului, textul criticat are legătură cu soluționarea acesteia pentru că în temeiul acestuia instanța de judecată este sau nu competentă să se pronunțe cu privire la prezenta cauză dedusă judecării ei.

Așadar, în cauza de față, reclamanta se raportează la dispozițiile art.2 alin.(1)

lit.c) din Legea nr.554/2004 și apreciază că noțiunea de „act administrativ” cuprinde și tipul de hotărâre dedus judecății. Or, Curtea Constituțională ridică excepția de neconstituționalitate tocmai în considerarea acestui aspect, și anume al sferei de cuprindere mult prea largi a dispoziției legale criticate, contrar prevederilor Constituției.

Finalitatea demersului judiciar este decisiv influențată de menținerea/răsturnarea prezumției de constituționalitate a textului legal criticat. Astfel, în ipoteza admiterii excepției de neconstituționalitate, decizia Curții Constituționale ar avea un efect concret asupra cauzei a quo, ceea ce înseamnă că textul criticat are legătură cu cauza.

A mai arătat și că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Curtea Constituțională, în calitate de parte în prezenta cauză iar textul legal criticat nu a fost, anterior, constatat ca fiind neconstituțional sub aspectul învederat în prezenta cauză.

În consecință, se constată că excepția de neconstituționalitate respectă condițiile de admisibilitate prevăzute de art.29 alin.(1)-(3) din Legea nr.47/1992, drept pentru care instanța de judecată urmează să sesizeze Curtea Constituțională, potrivit art.29 alin.(4) din Legea nr.47/1992.

Cu privire la motivarea propriu-zisă a excepției de neconstituționalitate arată că hotărârile emise în vederea stabilirii compatibilității regulilor procedural civile cu natura procedurii în fața Curții Constituționale fixează procedura de judecată și reprezintă o parte intrinsec legată de atribuțiile Curții Constituționale, constituind, așadar, o materializare la nivel jurisdicțional a ansamblului de reguli procedurale aplicabile în fața Curții Constituționale, unica autoritate de jurisdicție constituțională din România. Or, din moment ce din conținutul normativ al art.2 alin.(1) lit.c) din Legea nr.554/2004

se poate ajunge la concluzia că instanțele judecătorești sunt competente să efectueze un control asupra acestor de hotărâri, se încalcă art.1 alin.(5), art.142 alin.(1) și art.146 din Constituție, normându-se, astfel, un control judecătoresc inadmisibil asupra actelor Curții Constituționale.

Având în vedere cele expuse, ridică excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.2 alin.(1) lit.c) din Legea nr.554/2004 în raport cu art.1 alin.(5), art.142 alin.(1) și art.146 din Constituție și solicităm constatarea constituționalității acestora în măsura în care se interpretează în sensul că hotărârile ce privesc atribuțiile jurisdicționale ale Curții Constituționale sunt excluse din sfera contenciosului administrativ.

Luând în considerare cele de mai sus, solicită să se admită excepția inadmisibilității acțiunii și, pe cale de consecință, să se respingă în tot acțiunea ca inadmisibilă și, totodată, să se admită cererea de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a art.2 alin.1) lit.c) din Legea contenciosului administrativ nr.554/2004 în raport cu art.1 alin.(5), art.142 alin.(1) și art.146 din Constituție.

La data de 15.05.2018, prin serviciul registratură, reclamanta Elenina Nicuț a formulat răspuns la întâmpinare, prin care a solicitat respingerea excepției de inadmisibilitate a cererii, iar în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate invocată, a solicitat respingerea acesteia ca fiind lipsită de interes, iar în subsidiar ca fiind inadmisibilă.

În ceea ce privește lipsa interesului, învederează ca acesta nu este unul legitim, atâta vreme cât, prin formularea acestei cereri, pârâta tinde la tranșarea de către ea însăși a principalei chestiuni litigioase, respectiv stabilirea naturii juridice a actului atacat. Scopul real urmărit de pârâtă prin formularea cererii de sesizare a Curții Constituționale nu

constă în cercetarea constituționalității textului atacat, ci numai în cercetarea aplicabilității acestui text față de un singur subiect de drept, respectiv ea însăși, aspect de natură a pune în discuție și principiul bunei-credințe, enunțat la art. 12 din Codul de procedură civilă. În mod evident, un astfel de avantaj pe care încearcă să și-l procure recurenta-pârâtă nu poate fi apreciat ca fiind conform ordinii de drept, de unde nelegitimitatea interesului acesteia în formularea cererii în discuție. În acest sens, învederează că, în cuprinsul Deciziei nr. 136/2018 pronunțate de pârâtă, de această dată în materie jurisdicțională, deci general obligatorie, inclusiv pentru aceasta, se arată chiar de către aceasta că :« 32. Din examinarea dispozițiilor constituționale și legale, rezultă că, în exercitarea mandatului său, judecătorul constituțional exercită competențe jurisdicționale supuse regulilor care guvernează un proces echitabil. În ceea ce privește incidența prevederilor Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în cadrul procedurilor desfășurate în fața curților constituționale, prin Hotărârea din 23 iunie 1993, pronunțată în cauza *Ruiz-Mateos împotriva Spaniei*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși Curții Constituționale nu îi revine sarcina de a statua cu privire la fondul unei cauze, decizia acesteia poate să aibă consecințe asupra obiectului litigiului. Curtea europeană a apreciat că nu se poate exclude într-o manieră generală aplicabilitatea art. 6 din Convenție la procedurile în fața jurisdicțiilor constituționale. Atunci când dreptul intern prevede existența unor asemenea jurisdicții, la care accesul este deschis direct sau indirect justițiabililor, procedurile care se desfășoară în fața lor trebuie să respecte principiile prevăzute de art. 6 din Convenție, atunci când decizia Curții Constituționale poate

influența fondul litigiului ce se dezbate în fața instanțelor ordinare. Garantarea unui proces echitabil, așa cum prevede art. 6 paragraful 1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, implică în mod necesar ca: tribunalul să fie stabilit de lege, să fie independent și să fie imparțial.

În aceste condiții, se naște întrebarea mai mult decât firească: în ce mod pârâtă îi poate garanta un proces echitabil cu ocazia soluționării unei excepții de neconstituționalitate ridicate de ea însăși și tinzând la tranșarea în favoarea acesteia a principalei chestiuni litigioase din prezenta cauză? În mod evident, această instanță nu doar ca nu poate valida o astfel de conduită procesuală, dar este datoare ca, prin hotărârea pe care o va pronunța, să asigure respectarea ordinii de drept, a libertăților fundamentale, a drepturilor și intereselor legitime, aplicarea legii și garantarea supremației acesteia (art. 1 alin. 2 din Codul de procedură civilă).

În ceea ce privește inadmisibilitatea excepției de neconstituționalitate, apreciază că, dată fiind ordinea în care a fost formulată, odată tranșată de către prezenta instanță excepția inadmisibilității cererii introductive, decurgând din natura juridică a actului atacat, respectiv odată interpretate și aplicate dispozițiile art. 2 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 554/2004 actului dedus judecății, excepția de neconstituționalitate nu va mai avea legătură cu soluționarea prezentei cauze, astfel cum impun dispozițiile art. 29 alin. 1 din Legea nr. 47/1992.

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea va analiza cu prioritate excepția inadmisibilității cererii de chemare în judecată, având în vedere dispozițiile art. 248 C.pr.civ., potrivit cărora „*instanța se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care fac inutilă, în tot sau în parte, administrarea de probe*

ori, după caz, cercetarea în fond a cauzei”.

Curtea consideră că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. 1 lit. c din Legea nr. 554/2004 privește soluționarea acestei excepții de inadmisibilitate, motiv pentru care se va pronunța cu prioritate asupra cererii de sesizare a Curții Constituționale cu această excepție, urmând a soluționa ulterior inadmisibilitatea invocată.

Analizând **cererea de sesizare a Curții Constituționale** cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. 1 lit. c din Legea nr. 554/2004, Curtea va avea în vedere că dispozițiile citate privesc definiția actului administrativ, acestea stabilind că acesta este „*actul unilateral cu caracter individual sau normativ emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a legii, care dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice; sunt asimilate actelor administrative, în sensul prezentei legi, și contractele încheiate de autoritățile publice care au ca obiect punerea în valoare a bunurilor proprietate publică, executarea lucrărilor de interes public, prestarea serviciilor publice, achizițiile publice; prin legi speciale pot fi prevăzute și alte categorii de contracte administrative supuse competenței instanțelor de contencios administrativ*”. Critica de neconstituționalitate formulată de pârâtă se bazează pe presupusul caracter prea general a acestei dispoziții, partea fiind nemulțumită că **din conținutul normativ al prevederii criticate se poate ajunge la concluzia că instanțele judecătorești sunt competente să efectueze un control asupra acestor hotărâri.**

În raport de motivarea în drept a acestei cereri, Curtea constată că ceea ce urmărește partea pârâtă prin invocarea excepției este de a impune instanței de judecată o interpretare a acestui text de

lege, în sensul că Hotărârea Plenului Curții Constituționale a României nr. 1/22.06.2017 nu este un act administrativ, prin asta urmărind să excludă controlul instanței de judecată.

Având în vedere scopul urmărit, Curtea consideră că pârâtă *nu justifică un interes legitim* în invocarea excepției de neconstituționalitate, urmând a o respinge ca inadmisibilă.

Pentru a hotărî astfel, Curtea va avea în vedere faptul că acțiunea civilă, ca ansamblu de mijloace procesuale prevăzute de lege pentru protecția dreptului subiectiv pretins de către una dintre părți sau a unei alte situații juridice, precum și pentru asigurarea apărării părților din proces (art. 29 C.pr.civ.), implică întrunirea cumulativă a patru condiții generale, respectiv formularea unei pretenții, interesul, capacitatea procesuală și calitatea procesuală (art.32 C.pr.civ.). În ceea ce privește interesul de a acționa, Curtea reține că, potrivit art. 33 C.pr.civ., interesul trebuie să fie determinat, *legitim*, personal, născut și actual. Prin urmare, prin interes se înțelege folosul practic, material sau moral, urmărit de cel care a pus în mișcare acțiunea civilă, indiferent de forma concretă de manifestare a acesteia, respectiv cerere în justiție sau apărare de fond ori procedurală, folosul urmărit fiind legitim atunci când nu contravine normelor imperative ale legii sau regulilor de conviețuire socială.

Această condiție nu este îndeplinită în cauza de față, întrucât folosul urmărit prin invocarea acestei excepții are ca efect direct încălcarea drepturilor procesuale a părții adverse. Astfel, în ipoteza în care Curtea ar considera că această excepție este admisibilă și ar sesiza Curtea Constituțională, respectiv partea pârâtă, cu soluționarea acesteia, i s-ar permite uneia dintre părțile participante la procedura de judecată să ofere o interpretare a legii în ceea ce privește

un act identificat în concret, respectiv cu o aplicare limitată doar la speța de față, care ar fi obligatorie pentru instanța de judecată, conform art. 147 alin. 4 din Constituția României, potrivit căreia „deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor”. Prin urmare, interpretarea dată de partea pârâtă textului art. 2 alin. 1 lit. c din Legea nr. 554/2004 ar fi obligatorie pentru instanța de judecată, prin efectul acestei apărări partea ajungând să își judece propria cauză.

În lumina dreptului la un proces echitabil, principiu recunoscut de art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, dar și de dreptul intern, respectiv art. 6 C.pr.civ., Curtea are obligația legală de a asigura respectarea acestui drept în cursul desfășurării procedurilor judiciare, aceasta având dreptul și totodată obligația să cenzureze comportamentul procesual al părților litigante care ar avea ca efect încălcarea drepturilor fundamentale. În acest sens sunt de menționat toate principiile generale enunțate de Codul de procedură civilă, respectiv art. 7 alin. 2 „judecătorul are îndatorirea de a asigura respectarea dispozițiilor legii privind realizarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părților din proces”, art. 8 „în procesul civil părților le este garantată exercitarea drepturilor procesuale, în mod egal și fără discriminări”, art. 12 alin. 1 „drepturile procesuale trebuie exercitate cu bună-credință, potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute de lege și fără a se încălca drepturile procesuale ale altei părți”, art. 13 alin. 1 „dreptul la apărare este garantat”, și, nu în ultimul rând, art. 20 „judecătorul are îndatorirea să asigure respectarea și să respecte el însuși principiile fundamentale ale procesului civil, sub sancțiunile prevăzute de lege”. Totodată, sunt de menționat și dispozițiile art. 4 din Legea nr. 303/2004, potrivit căreia „judecătorii

și procurorii sunt obligați ca, prin întreaga lor activitate, să asigure supremația legii, să respecte drepturile și libertățile persoanelor, precum și egalitatea lor în fața legii și să asigure un tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora”.

Astfel, Curtea consideră că cererea de sesizare a Curții Constituționale nu poate fi primită, deoarece, prin formularea acestei excepții, se urmărește încălcarea dreptului la un proces echitabil al părții reclamante, fiind afectată egalitatea de arme dintre părțile litigante, pârâta ajungând să fie într-o poziție privilegiată față de partea adversă, de vreme ce aceasta ar avea posibilitatea să impună interpretarea sa chiar și judecătorului cauzei.

De altfel, Curtea consideră că un alt efect al admiterii acestei cereri ar consta în negarea chiar a atribuțiilor recunoscute de lege în favoarea judecătorului de scaun, acesta nemaiputând să interpreteze și să aplice legea la starea de fapt concretă existentă în prezenta cauză. În acest sens va fi menționat principiul de rang constituțional prevăzut de art. 126 din Constituția României, potrivit căreia „justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege. (2) Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege”, coroborat cu dispozițiile art. 22 alin. 1 C.pr.civ., potrivit căreia „judecătorul soluționează litigiul conform regulilor de drept care îi sunt aplicabile” și ale art. 9 C.civ., „interpretarea legii de către instanță se face numai în scopul aplicării ei în cazul dedus judecății”.

Pe de altă parte, Curtea va avea în vedere dispozițiile art. 146 alin. 1 lit. d din Constituția României, care trasează care sunt atribuțiile Curții Constituționale, respectiv de a hotărî asupra excepțiilor

de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial; excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată și direct de Avocatul Poporului, fără ca vreun text de lege să recunoască atribuția acesteia de a stabili o interpretare a legii, la un caz concret dedus judecării.

Curtea nu neagă jurisprudența stabilită deja de Curtea Constituțională, prin care aceasta a hotărât constituționalitatea sau neconstituționalitatea unei legi, cu rezervă de interpretare, în acest sens fiind menționate exemplificativ deciziile nr. 31/1993, nr. 34/1993, nr. 81/1994, nr. 249/2001, nr. 818/2008 și nr. 126/2016. Diferența dintre acestei decizii și cererea de față este că aceste decizii interpretative au fost pronunțate în scopul de a oferi o interpretare a legii în conformitate cu Constituția, nu și de a oferi o interpretare în sensul că o anumită hotărâre emisă de Curtea Constituțională nu este act administrativ. Interpretarea legii la o situație de fapt concretă se face doar de instanța de judecată, deciziile interpretative ale Curții fiind necesar a fi apte să fie aplicate la un număr nelimitat de cauze, ceea ce nu e cazul în speța de față. Or, *din chiar cuprinsul concluziilor pe fond ale pârâtei cu privire la cererea de sesizare*, se reține că, la solicitarea expresă a instanței, reprezentantul pârâtei a confirmat faptul că folosul urmărit este de a se da o interpretare în sensul că hotărârea atacată nu intră în noțiunea de act administrativ.

Din aceste considerente, **Curtea va respinge ca inadmisibilă cererea de sesizare a Curții Constituționale** cu excepția de nelegalitate a dispozițiilor art. 2 alin. 1 lit. c din Legea nr. 554/2004, considerând că interesul urmărit de parte în formularea acestei apărări nu este unul legitim. Fiind vorba despre neîndeplinirea unei condiții generale de formulare a unei apărări, Curtea nu va mai analiza condițiile specifice de inadmisibilitate ale

cererii de sesizare, impuse de prevederile art. 29 din Legea nr. 47/1992.

În ceea ce privește **excepția de inadmisibilitate a cererii de chemare în judecată**, constând în susținerea că Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr. 1/22.06.2017 nu este act administrativ, Curtea va considera că aceasta este neîntemeiată.

Va considera că, contrar susținerilor pârâtei, actul care face obiectul prezentei cereri de judecată este un act administrativ, fiind emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării Legii nr. 47/1992 privind atribuțiile Curții Constituționale, acest act dând naștere unor raporturi juridice, în ceea ce privește publicarea opiniilor separate ale judecătorilor Curții.

Curtea consideră că această hotărâre nu intră în noțiunea actelor emise în cadrul activității jurisdicționale a Curții Constituționale. Va avea în vedere în acest sens prevederile capitolului III, secțiunea a 2 a din Legea nr. 47/1992, care stabilesc în mod limitativ care sunt atribuțiile Curții Constituționale în materie jurisdicțională, acestea fiind: controlul constituționalității legilor înainte de promulgare, activitate în cadrul căreia Curtea pronunță o decizie prin care constată constituționalitatea sau neconstituționalitatea legii (art.18 alin.2); verificarea constituționalității inițiativelor de revizuire a Constituției, activitate în cadrul căreia Curtea pronunță o decizie prin care constata constituționalitatea sau neconstituționalitatea inițiativei (art.21 alin.2); controlul constituționalității tratatelor sau a altor acorduri internaționale, activitate în cadrul căreia Curtea pronunță o decizie prin care constata constituționalitatea sau neconstituționalitatea tratatului sau acordului (art.26 alin.2); controlul constituționalității regulamentelor Parlamentului, activitate în cadrul căreia Curtea pronunță o decizie prin care constata constituționalitatea sau

neconstituționalitatea regulamentului (art.28, alin.2); soluționarea excepției de neconstituționalitate ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial, activitate în cadrul căreia Curtea pronunță o decizie prin care constata constituționalitatea sau neconstituționalitatea legii sau ordonanței (art.31); soluționarea excepției de neconstituționalitate ridicate de Avocatul Poporului, activitate în cadrul căreia Curtea pronunță o decizie prin care constata constituționalitatea sau neconstituționalitatea legii sau ordonanței (art.33 raportat la art.31); soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice, activitate în cadrul căreia Curtea pronunță o decizie prin care constata existența sau inexistența unui conflict constituțional (art.36); respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României, activitate în cadrul căreia Curtea pronunță o hotărâre prin care validează sau invalidează rezultatul alegerilor (art.11 alin.1 lit.B lit.a); judecarea contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid politic, activitate în cadrul căreia Curtea pronunță o decizie prin care constata constituționalitatea sau neconstituționalitatea partidului (art.40 alin.4); emiterea avizului pentru suspendarea din funcție a Președintelui României, în cadrul căreia Curtea pronunță un aviz consultativ cu privire la propunerea de suspendare din funcție (art.43); constatarea existenței împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României, activitate în cadrul căreia Curtea pronunță o hotărâre prin care constata existența sau inexistența împrejurărilor care justifică interimatul (art.11, alin.1, lit.B, lit.b); exercitarea atribuțiilor privitoare la organizarea și desfășurarea referendumului și la confirmarea rezultatelor acestuia, activitate în cadrul căreia Curtea pronunță

o hotărâre prin care constata dacă a fost sau nu respectată procedura referendumului (art.47 alin.2); verificarea îndeplinirii condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni, activitate în cadrul căreia Curtea pronunță o hotărâre prin care constata dacă au fost sau nu îndeplinite condițiile inițiativei legislative (art.11 alin.1 lit.B lit.d).

Sub acest aspect, Curtea împărtășește opinia reclamantei, care a arătat că hotărârea atacată este dată exclusiv în vederea organizării activității administrative a Curții, fără a fi pronunțată la sesizarea uneia dintre instituțiile abilitate în acest sens de dispozițiile art. 146 din Constituție, fără a soluționa un conflict juridic sau o situație juridică, nefiind rezultatul unei proceduri contradictorii. Din contră, această hotărâre este una care trasează atribuții în favoarea Președintelui Curții Constituționale în ceea ce privește regulile de redactare a opiniei separate sau concurente, răspunzând unei presupuse necesități de organizare administrative a activității Curții. A îmbrățișa calificarea susținută de pârâtă ar însemna, pe care de consecință, să se considere că și Hotărârea nr. 1375/17.12.2015 a Consiliului Superior al Magistraturii, privind Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești să fie considerat ca fiind un act ce privește activitatea jurisdicțională a instanțelor, urmând a fi aplicare regulile specifice hotărârilor judecătorești, ceea ce este inadmisibil. Din contră, sub acest aspect practica instanțelor este unanimă, considerându-se că hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii este un act administrativ.

Independența afirmată de către pârâtă în cuprinsul întâmpinării și care decurge din prevederile art. 1 alin. 2 din Legea nr. 47/1992 nu poate fi înțeleasă în sensul că pârâta este îndrituită să adopte acte administrative care să fie sustrate controlului instanțelor de judecată.

Această independență se răsfrânge exclusiv asupra modului de funcționare și de organizare a Curții Constituționale, răsfrângându-se și asupra deciziilor pronunțate de aceasta, în conformitate cu art. 146 din Constituția României și Legea nr. 47/1992, în sensul că acestea nu sunt supuse vreunui control ierarhic, ci au un efect obligatoriu.

Nici articolul 4 din hotărârea atacată nu este de natură a duce la o altă concluzie, o asemenea de mențiune inserată în cuprinsul acestui act nefiind obligatorie pentru instanța de judecată, constituind doar o calificare dată de emitentul actului. Or, Curtea nu e ținută de opinia juridică a emitentului, exprimată în acest caz, ci doar de prevederile Legii nr. 47/1992 și de art. 147 din Constituție, actul neîncadrându-se în niciuna dintre ipotezele prevăzute de acestea.

Nici prevederile art. 14 din Legea nr. 47/1992 nu pot fi reținute în sensul dorit de pârâtă. Aceasta deoarece, în primul rând, regula referitoare la publicarea opiniei separate nu este prevăzută de Codul de procedură civilă, ci de Legea nr. 47/1992. În al doilea rând, este adevărat că acest articol prevede posibilitatea derogării de la regulile instituite de procedura civilă, însă în niciunul dintre actele normative care organizează activitatea acesteia nu se detaliază care este modalitatea în care Curtea va face acest lucru. Chiar admitând că această derogare poate avea loc printr-o astfel de hotărâre, simpla legătură dintre un astfel de act și procedura jurisdicțională nu este de natură a imprima caracter jurisdicțional și acestui act.

Prin urmare, Curtea va considera că hotărârea care face obiectul prezentei cauze este *un act administrativ cu caracter normativ*, supus controlului de legalitate a instanței de judecată, urmând a respinge excepția inadmisibilității ca fiind neîntemeiată.

În ceea ce privește **fondul cauzei**, se va ține seama de dispozițiile art. 1 alin. 1 din Legea nr. 554/2004, potrivit căreia „(1) *Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. Interesul legitim poate fi atât privat, cât și public*”.

Totodată, conform art. 8 alin. 1 din același act normativ, „*persoana vătămată într-un drept recunoscut de lege sau într-un interes legitim printr-un act administrativ unilateral, nemulțumită de răspunsul primit la plângerea prealabilă sau care nu a primit niciun răspuns în termenul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. h), poate sesiza instanța de contencios administrativ competentă, pentru a solicita anularea în tot sau în parte a actului, repararea pagubei cauzate și, eventual, reparații pentru daune morale. De asemenea, se poate adresa instanței de contencios administrativ și cel care se consideră vătămat într-un drept sau interes legitim al său prin nesoluționarea în termen sau prin refuzul nejustificat de soluționare a unei cereri, precum și prin refuzul de efectuare a unei anumite operațiuni administrative necesare pentru exercitarea sau protejarea dreptului sau interesului legitim. (1[^]1) Persoanele fizice și persoanele juridice de drept privat pot formula cereri prin care invocă apărarea unui interes legitim public numai în subsidiar, în măsura în care vătămarea interesului legitim public decurge logic din încălcarea dreptului subiectiv sau a interesului legitim privat. (1[^]2) Prin derogare de la dispozițiile alin. (1), acțiunile întemeiate pe încălcarea unui interes legitim public pot avea ca obiect*

numai anularea actului sau obligarea autorității pârâte să emită un act sau un alt înscris, respectiv să efectueze o anumită operațiune administrativă, sub sancțiunea penalităților de întârziere sau a amenzii, prevăzute la art. 24 alin. (2)".

În ceea ce privește interesul reclamantei de a formula această cerere, Curtea consideră că această condiție este îndeplinită. Curtea are în vedere, în primul rând, că reclamanta este în măsură a invoca în demararea acestui proces un interes public, nu doar un interes privat. Acest interes decurge din faptul că, prin actul administrativ atacat, se cenzurează publicarea unei opinii separate sau concurente redactate de un judecător al Curții Constituționale, opinie exprimată cu ocazia soluționării unei cereri ce cade în competența exclusivă a acestei autorități. Or, de vreme ce Curtea constituțională este o autoritate publică, iar membrii săi sunt numiți în vederea exercitării unei funcții publice, fiind de altfel și remunerați din venituri de la bugetul de stat, nu se poate nega existența unui interes public de a cunoaște conținutul acestor opinii. Este adevărat că opinia majoritară este cea care produce efecte, însă, de vreme ce legea prevede posibilitatea formulării de opinii separate sau concurente, Curtea consideră că acestea fac corp comun cu decizia pronunțată, existând un interes public în cunoașterea lor.

De altfel, Curtea consideră că este îndeplinită și cerința afirmării unui interes de ordin privat de către reclamantă, interes care decurge din calitatea acestuia de profesionist al dreptului, fiind necesară cunoașterea acestor opinii în vederea unei bune pregătiri profesionale. Contrar opiniei exprimate de pârâtă, Curtea consideră că efectul obligatoriu de care se bucură soluția pronunțată în opinie majoritară nu poate duce la concluzia unei lipse de importanță sau de relevanță a opiniei separate sau concurente. Cu caracter exemplificativ,

Curtea va menționa opinia separată formulată de dl. profesor Lucian Mihai în Decizia nr. 102/2001, prin care s-a respins ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate, ca urmare a faptului că legea față de care aceasta fusese invocată nu mai era în vigoare. Prin opinia separată, judicios argumentată, se exprima opinia potrivit căreia controlul de constituționalitate ar trebui exercitat întrucât, în esență, actul normativ produce în continuare efecte pentru raporturile născute cât timp s-a aflat în vigoare. Această opinie de mare valoare juridică a stat la baza unui reviriment al jurisprudenței Curții Constituționale, conform Deciziei nr. 766/15.06.2011. Prin urmare, Curtea consideră că acest exemplu este de natură a acorda relevanță juridică unei opinii separate, chiar dacă aceasta nu produce efecte în mod direct, fiind pe deplin justificat interesul reclamantei de a formula prezenta cerere.

În fapt, Curtea va constata că această hotărâre are următorul conținut:

“Articolul 1

(1) Opinia separată sau concurentă se redactează în legătură cu problema de drept constituțional pe care o dezleagă decizia Curții Constituționale, cuprinzând raționamentele logice, inductive sau deductive, pe care judecătorul Curții Constituționale se bazează și le aplică în formarea, dezvoltarea și susținerea punctului său de vedere. Opinia concurentă, în conformitate cu art. 426 alin. (2) din Codul de procedură civilă, sprijină soluția majoritară și pe alte considerente sau numai pe alte considerente decât cele reținute în decizia Curții Constituționale.

(2) Opinia separată sau concurentă operează cu repere doctrinare și jurisprudențiale, obiectivizate în concepte și noțiuni științifice. Precierile cu caracter sentențios, ostentativ, provocator sau cu tentă politică, precum și cele care duc la

o asemenea finalitate sunt interzise.

(3) Judecătorul Curții Constituționale este ținut de obligația de rezervă pe care trebuie să o manifeste față de actul jurisdicțional al Curții Constituționale.

(4) Opinia separată sau concurentă nu poate transgresa dincolo de punctul de vedere al judecătorului pentru a se transforma într-o critică punctuală la adresa deciziei Curții Constituționale, neputându-se constitui într-un examen partinic sau într-o critică fățișă la adresa acesteia.

(5) Opinia separată sau concurentă, prin formulările sale directe sau indirecte, nu poate aduce atingere caracterului general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale.

Articolul 2

Opinia separată sau concurentă se predă președintelui Curții Constituționale odată cu decizia la care a fost redactată. După discutarea deciziei, președintele Curții Constituționale, în măsura în care constată că există abateri de la regulile stabilite la art. 1, solicită judecătorului respectiv, prin rezoluție, refacerea acesteia.

Articolul 3

În cazul în care judecătorul Curții Constituționale nu se conformează solicitării prevăzute la art. 2, președintele Curții Constituționale, prin rezoluție, dispune ca opinia separată sau concurentă, după caz, să nu se publice în Monitorul Oficial al României, Partea I, sau pe pagina de internet a Curții Constituționale și nici să nu se atașeze la dosarul cauzei.

Articolul 4

Prezenta hotărâre privește atribuțiile jurisdicționale ale Curții Constituționale, circumscriindu-se exclusiv acestora.

Articolul 5

Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.”

În ceea ce privește cadrul legal aplicabil în cauză, Curtea va constata că,

potrivit art. 59 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, „judecătorul care a votat împotriva poate formula opinie separată. Cu privire la motivarea deciziei se poate formula opinie concurentă. Opinia separată și, după caz, cea concurentă se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, împreună cu decizia”.

În raport de aceste dispoziții, Curtea reține că dreptul judecătorului Curții Constituționale de a formula opinie separată sau concurentă este un drept recunoscut de lege, fără a se prevedea vreo limitare a acestui drept, sub aspectul modului de redactare a acestei opinii. Totodată, atașarea acestei decizii și publicarea în Monitorul Oficial este stabilită în mod imperativ.

Procedând în continuare la stabilirea unei competențe în favoarea Președintelui Curții de a restrânge acest drept, Curtea va avea în vedere prevederile art. 9 din Legea nr. 47/1992, potrivit cărora „Președintele Curții Constituționale are următoarele atribuții: a) coordonează activitatea Curții Constituționale; b) convoacă și prezidează ședințele Curții Constituționale; c) desemnează judecătorul-raportor în cazurile prevăzute de lege și stabilește termenele de judecată; d) reprezintă Curtea Constituțională în fața autorităților publice și a altor organizații, române sau străine; e) constată cazurile de încetare a mandatului judecătorilor, prevăzute în prezenta lege, și sesizează autoritățile publice care i-au numit, pentru ocuparea postului devenit vacant; f) îndeplinește alte atribuții prevăzute de lege sau de Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale. (2) Președintele supraveghează activitatea de ordonator de credite a secretarului general al Curții Constituționale. (3) În exercitarea atribuțiilor de conducere administrativă, președintele emite ordine”.

Totodată, Curtea va avea în vedere și dispozițiile art. 5 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 6/2012 privind Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, care stabilesc că „președintele Curții îndeplinește atribuțiile prevăzute de Legea nr. 47/1992, republicată, precum și următoarele atribuții: a) dispune și semnează comunicarea sesizărilor adresate Curții Constituționale către autoritățile publice, pentru ca acestea să transmită, în cazurile prevăzute de lege, punctele de vedere, precum și orice alte documente solicitate de către Curte, potrivit legii; b) desemnează judecătorul-raportor și magistratul-asistent în dosarele înregistrate pe rolul Curții Constituționale; c) sesizează Consiliul Superior al Magistraturii privind neregulile referitoare la trimiterea actelor de sesizare a Curții Constituționale, atunci când este necesar; d) îl înștiințează pe Președintele României în cazurile prevăzute de Constituție și de Legea nr. 47/1992, republicată; e) dispune, potrivit legii, publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a actelor Curții Constituționale, precum și comunicarea acestora autorităților publice prevăzute de lege; f) numește prin ordin magistrații-asistenți, magistrații-asistenți-șefi și prim-magistratul-asistent și conduce activitatea acestora; g) numește prin ordin personalul de specialitate juridică asimilat magistraților-asistenți și personalul auxiliar de specialitate; h) repartizează magistrații-asistenți pe lângă judecătorii Curții Constituționale, cu acordul judecătorilor; i) repartizează spre soluționare, printr-o rezoluție datată, cererile, petițiile și orice alte memorii adresate Curții Constituționale; j) aprobă eliberarea de copii de pe actele din dosarele Curții Constituționale, la cererea motivată a părților; k) aprobă statul de funcții și de personal; l) dispune delegările de atribuții, în condițiile legii; m) încheie

și desface, în condițiile legii, contractele individuale de muncă; n) exercită autoritatea disciplinară în condițiile legii și ale prezentului regulament; o) dispune organizarea concursurilor pentru angajarea și promovarea personalului Curții Constituționale; p) dispune organizarea examenului de capacitate pentru magistrații-asistenți stagieri și personalul de specialitate juridică asimilat acestora; q) aprobă efectuarea concediilor de odihnă, în condițiile legii, de către judecătorii, magistrații-asistenți și de către secretarul general și dispune rechemarea acestora din concediul de odihnă; aprobă concediile fără plată și concediile pentru evenimente deosebite, potrivit legii și Regulamentului privind concediile judecătorilor Curții Constituționale și ale personalului acesteia; r) stabilește răspunderea patrimonială a personalului Curții Constituționale, pe baza propunerilor secretarului general; s) dispune măsuri privind îndeplinirea de către personalul Curții Constituționale a obligațiilor de serviciu prevăzute prin lege și regulament; t) acordă calificativele anuale magistraților-asistenți, la propunerea prim-magistratului-asistent; u) face propuneri de decorare a judecătorilor Plenului Curții Constituționale și a personalului acesteia. (2) În îndeplinirea atribuțiilor stabilite prin prezentul regulament, președintele Curții Constituționale emite ordine”.

În raport de aceste dispoziții, Curtea constată că președintelui nu îi este recunoscut prin lege dreptul a solicita refacerea opiniei separate sau concurente de către judecătorul care a formulat-o, astfel cum prevede art. 2 din Hotărârea atacată, și nici de a dispune ca aceasta să nu se publice în Monitorul Oficial sau pe pagina de internet, și să nu se atașeze la dosarul cauzei, în cazul în care judecătorul nu se conformează, astfel cum stabilește art. 3. Prin urmare, Curtea constată inexistența unei baze

legale în ceea ce privește posibilitatea restrângerii dreptului judecătorului de a formula astfel de opinii de către Președinte.

Curtea consideră că o astfel de atribuție nu poate fi conferită președintelui nici de plenul Curții Constituționale. În acest sens se va ține seama de dispozițiile art. 4 din Regulament, potrivit căruia „(1) Plenul Curții Constituționale îndeplinește atribuțiile prevăzute de Constituție și de lege, precum și următoarele atribuții: a) adoptă reglementări și normative proprii, în aplicarea dispozițiilor legale; b) aprobă proiectul de buget al Curții Constituționale și rectificările aduse bugetului, în condițiile legii; c) aprobă programe de dezvoltare pe diferite domenii de activitate, precum și programul anual privind achizițiile publice; d) aprobă structura organizatorică și nomenclatorul funcțiilor Curții Constituționale, potrivit legii; e) numește și eliberează din funcție secretarul general; f) validează rezultatele concursurilor pentru ocuparea posturilor de magistrat-asistent și de personal de specialitate juridică asimilat acestora, precum și rezultatele examenului de capacitate a magistraților-asistenți stagiați și a personalului de specialitate juridică asimilat acestora; g) aprobă planul de relații externe și participarea la diferitele acțiuni organizate în plan bilateral sau multilateral, precum și reprezentarea Curții Constituționale în cadrul unor organisme internaționale; h) aprobă organizarea de către Curtea Constituțională a unor manifestări științifice, cu participarea unor invitați din țară și din străinătate; i) hotărăște programul de lucru al Curții Constituționale și stabilește zilele în care au loc ședințele de judecată; j) aprobă confecționarea unor plachete și medalii pentru a marca unele evenimente din activitatea Curții Constituționale; k) ia în discuție propunerile formulate de Corpul

magistraților-asistenți; l) aprobă programul de formare profesională a magistraților-asistenți; m) soluționează contestațiile formulate împotriva calificativelor acordate magistraților-asistenți; n) aplică judecătorilor, în funcție de gravitatea abaterii, sancțiuni disciplinare; o) aplică magistraților-asistenți, în funcție de gravitatea abaterii, sancțiuni disciplinare, în condițiile prezentului regulament; p) stabilește răspunderea patrimonială a judecătorilor Curții Constituționale, la propunerea secretarului general; q) adoptă orice alte măsuri necesare pentru aplicarea legii și pentru buna desfășurare a activității Curții Constituționale. (2) În îndeplinirea atribuțiilor stabilite prin prezentul regulament, Plenul Curții Constituționale adoptă hotărâri”.

Singura prevedere care ar putea abilita adoptarea unei astfel de hotărâri este lit. q din art. 5, însă Curtea consideră că acest text de lege nu poate abilita plenul să prevadă în favoarea președintelui o atribuție pe care legea nu i-o conferă. Curtea consideră că acest text de lege ar putea, eventual, să prevadă posibilitatea plenului de a stabili reguli de buna desfășurare a activității, în mod direct, fără ca prin aceasta să poată dispune, practic, o delegare a acestei atribuții.

În consecință, Curtea consideră că adoptarea unei astfel de hotărâri contravine legii sub aspectul atribuțiilor conferite de lege și de alte acte normative președintelui Curții sau Plenului.

Procedând în continuare la legalitatea actului administrativ atacat, Curtea consideră că acesta contravine și dispozițiilor art. 59 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, care prevede dreptul judecătorului de a formula opinii separate sau concurente fără a institui vreo limitare în acest sens. Acest drept este conferit printr-o lege organică, motiv pentru care nu este permisă restrângerea sau chiar

înlăturarea acestui drept printr-un act normativ cu forță juridică inferioară, cum este această hotărâre. O astfel de derogare ar fi permisă doar prin intermediul unui act normativ de forță juridică egală, și doar în cazul în care s-ar prevedea o derogare de la norma generală, circumstanțiat la o anumită categorie de situații („*specialia generalibus derogant*”). În acest sens este de menționat art. 15 din Legea nr. 24/2000, care prevede că „ (1) O reglementare din aceeași materie și de același nivel poate fi cuprinsă într-un alt act normativ, dacă are caracter special față de actul ce cuprinde reglementarea generală în materie. (2) Caracterul special al unei reglementări se determină în funcție de obiectul acesteia, circumstanțiat la anumite categorii de situații, și de specificul soluțiilor legislative pe care le instituie. (3) Reglementarea este derogatorie dacă soluțiile legislative referitoare la o situație anume determinată cuprind norme diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie, aceasta din urmă păstrându-și caracterul său general obligatoriu pentru toate celelalte cazuri.”

Prin urmare, Curtea constată nelegalitatea acestui act și prin raportare la principiul legalității actului administrativ, prin aceasta înțelegându-se respectarea de către acesta a actelor normative imediat și direct superioare, în baza cărora este emis, dar și a actelor normative care formează ansamblul legislativ superior, chiar dacă între acestea și actul respectiv nu există o legătură directă și imediat.

Tot din perspectiva respectării principiului legalității, Curtea consideră că acest act contravine și dispozițiilor art. 61 din Legea nr. 47/1992, care prevăd că (1) *Judecătorii Curții Constituționale sunt independenți în exercitarea atribuțiilor lor (...).* (2) *Judecătorii Curții Constituționale nu pot fi trași la răspundere juridică pentru*

opiniile și voturile exprimate la adoptarea soluțiilor.”

Este important a sublinia, anterior oricărei analize, că esența activității desfășurate de judecător este soluționarea dosarelor și exprimarea de opinii juridice, respectiv de a motiva hotărârile pronunțate.

Se observă că regulile instituite prin Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr. 1/22.06.2017 constituie un veritabil control asupra opiniei juridice exprimate de un judecător, fiind recunoscută în favoarea președintelui Curții o veritabilă putere discreționară. Astfel, se observă că președintele are dreptul, în lumina acestui act, să solicite unui judecător să refacă opinia respectivă, dacă acesta consideră, pe baza unei aprecieri pur subiective, că această opinie nu respectă regulile de redactare instituite tot prin acest act. Sancțiunea nerespectării acestei obligații constă în nepublicarea opiniei și neatașarea acesteia la decizie, contrar dispozițiilor art. 59 alin. 3 din Legea nr. 47/1992, aceasta practic neexistând.

Prin acest act se instituie astfel o veritabilă cenzură asupra opiniei unui judecător, modul de redactare a acestei hotărâri instituind un control ierarhic de natură a aduce atingere independenței judecătorului. Se reține astfel că „*opinia se predă președintelui Curții Constituționale*” (art. 2) care „*solicită judecătorului respectiv, prin rezoluție, refacerea acesteia*”, iar „*în cazul în care judecătorul Curții Constituționale nu se conformează solicitării*”, acesta dispune în sensul prevăzut de art. 3.

Din modul de reglementare a acestui control Curtea reține că acesta nu constituie doar o garanție în vederea respectării art. 426 alin. 2 C.pr.civ., astfel cum invocă pârâta, ci instituie un control ierarhic nepermis cu privire la activitatea desfășurată de judecător, de esența acestei activități fiind chiar exprimarea de opinii juridice.

Prin această prevedere se aduce atingere și libertății de exprimare a judecătorului Curții Constituționale, acestuia impunându-se practic modalitatea de redactare a unei opinii. Este de subliniat în acest sens că judecătorul își exercită libertatea de exprimare mai ales în motivarea hotărârii judecătorești pe care o pronunță, nefiind permisă o astfel de limitare. Este adevărat că în sarcina acestora subzistă și o obligație de rezervă, însă această obligație nu poate suprima libertatea de gândire și de exprimare și nu se poate extinde în asemenea măsură încât să ducă la suprimarea în întregime a unui drept conferit de lege.

Aceasta nu înseamnă că sunt permise exprimări critice scandaloase, de natură să submineze încrederea și respectul pe care funcția lor ar trebui să le inspire justițiabililor, însă Curtea consideră că revine fiecărui judecător respectarea acestei obligații, fiind mai degrabă o obligație deontologică, fără a fi permis un control precum cel instituit de hotărârea atacată, de Președintele Curții, pe baza unei aprecieri subiective.

Inutilitatea unui astfel de control poate fi afirmată și în raport de faptul că numirea în funcția de judecător constituțional presupune că persoana respectivă îndeplinește cerințele prevăzute de art. 61 alin. 3 din Legea nr. 47/1992, respectiv o pregătire juridică superioară și o înaltă competență profesională. Prin urmare, fiind instituită astfel garanția unei temeinice pregătiri juridice, este rezonabil a presupune că judecătorul cunoaște modalitatea în care trebuie redactată o opinie separată.

În același sens sunt și considerentele hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțată în cauza *Wille c. Liechtenstein* (hotărârea din 28 octombrie 1999), prin care s-a statuat că „libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății

democratice, care există nu numai pentru informațiile sau ideile primite favorabil ori considerate ca inofensive sau indiferente, dar și pentru cele care rănesc, șochează sau neliniștesc, potrivit pluralismului, toleranței și spiritului de deschidere fără de care nu există o societate democratică. Aceste principii se aplică și membrilor funcției publice, ei beneficiind de libertatea de exprimare, chiar dacă statul îi poate supune, datorită statutului lor, unei obligații de rezervă. Este necesară respectarea unui just echilibru între dreptul fundamental al omului la libertatea de exprimare și interesul legitim al unui stat democratic ca funcția publică să acționeze într-un scop legitim. Magistratii de rang înalt și, în general, funcționarii ordinului judiciar trebuie să utilizeze libertatea de exprimare cu reținere ori de câte ori autoritatea și imparțialitatea puterii judiciare sunt în joc. Aceasta nu le interzice însă magistraților să exprime opinii științifice în domeniul dreptului constituțional, chiar dacă această materie are automat implicații politice, mai ales dacă respectivul punct de vedere este împărtășit de un număr mare de persoane. Magistratul rămâne în limitele libertății de exprimare dacă nu sunt făcute comentarii asupra cauzelor aflate pe rol, dacă nu se critică sever persoane sau instituții, dacă nu sunt aduse injurii înalților funcționari, dacă nu se produc consecințe negative asupra mandatului de magistrat ori asupra procedurilor în curs sau iminente”.

Curtea consideră ca fiind întemeiată și critica de nelegalitate invocată de reclamantă și care decurge din prevederile Legii nr. 544/2001 care privesc accesul la informații de interes public. Această concluzie decurge din considerentele expuse anterior de Curte în analiza interesului reclamantei, când a fost calificată această opinie ca fiind o informație de interes public, legea recunoscând accesul neîngrădit al publicului la o astfel de informație.

Pârâta nu a formulat apărări pe fondul acestei critici de nelegalitate, ci s-a limitat la a afirma imposibilitatea Curții de a analiza această critică, ca urmare a faptului că cererea nu a fost formulată în temeiul Legii nr. 544/2001. Curtea nu poate admite acest punct de vedere, întrucât, chiar dacă pretențiile formulate de parte sunt de anulare a unui act, și nu de comunicare a unei informații de interes public, nimic nu poate împiedica partea să își întemeieze o critică de nelegalitate pe dispozițiile unui alt act normativ, în speță Legea nr. 544/2001.

Procedând la analiza pe fond a acestui motiv de anulare, va avea în vedere dispozițiile art.31, alin.1 și 2 din Constituție, conform cărora „(1) Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit. (2) Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal”. În același sens sunt și dispozițiile art.2, lit. b din Legea nr.544/2001, care definesc informația de interes public ca fiind “orice informație care privește activitățile sau rezultă din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informației;”, iar în art.12 fixează excepțiile de la publicitate, printre aceste excepții neregăsindu-se și deciziile Curții Constituționale și nici opiniile separate/concurente la aceste decizii.

Prin urmare, fiind stabilit deja că aceste opinii intră în categoria informațiilor de interes public, Curtea consideră că acest aspect este suficient pentru a rezulta nelegalitatea hotărârii, prin aceasta îngrădindu-se accesul publicului la o astfel de informație.

În ceea ce privește critica referitoare la nerespectarea dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 24/2000, Curtea consideră că,

contrar opiniei exprimate de pârâtă, acest text se aplică oricărui act normativ, inclusiv unui act administrativ cu caracter normativ. Această concluzie decurge din prevederile art. 5 alin. 2 din legea nr. 24/2000, care prevăd posibilitatea inițierii de acte normative în favoarea oricărei autorități competente să le inițieze, potrivit legii, fără a limita această posibilitate la Parlament sau la Guvern. În același sens sunt și prevederile art. 4, care stabilesc că actele normative se elaborează în funcție de ierarhia lor, de categoria acestora și de autoritatea publică competentă să le adopte, iar categoriile de acte normative și normele de competență privind adoptarea acestora sunt stabilite prin Constituția României, republicată, și prin celelalte legi, alin. 3 stabilind și că actele normative date în executarea legilor, ordonanțelor sau a hotărârilor Guvernului se emit în limitele și potrivit normelor care le ordonă. Din aceste dispoziții legale se impune concluzia că intră în categoria actelor normative nu doar legile sau ordonanțele, ci și actele administrative cu caracter normativ cum este cazul celui care face obiectul judecății, exprimarea fiind generică.

Prin urmare, Curtea consideră că sunt aplicabile dispozițiile art. 6 din Legea nr. 24/2000, care prevăd că „proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. Soluțiile pe care le cuprinde trebuie să fie temeinic fundamentate, luându-se în considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne și ale armonizării legislației naționale cu legislația comunitară și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. (2) Pentru fundamentarea noii reglementări se va

porni de la dezideratele sociale prezente și de perspectivă, precum și de la insuficiențele legislației în vigoare. (3) Proiectele de acte normative se supun spre adoptare însoțite de o expunere de motive, o notă de fundamentare sau un referat de aprobare, precum și de un studiu de impact, după caz”. Or, raportat la considerentele expuse în preambulul actului, Curtea consideră că nu sunt satisfăcute cerințele acestui articol.

De asemenea, tot sub aspectul formal al actului, Curtea observă că acesta nu respectă nici prevederile art. 51 alin. 2 și 3 din Legea nr. 47/1992, necesitatea contrasemnării acestui act de către secretarul general decurgând din calificarea hotărârii ca fiind un act pronunțat de Curtea Constituțională în materie administrativă.

Din aceste considerente, Curtea va admite în parte cererea de chemare în judecată, și va anula Hotărârea Plenului Curții Constituționale a României nr. 1/22.06.2017 privind regulile de redactare a opiniei separate sau concurente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 477/23.06.2017, în ceea ce

privește prevederile art. 1 alin. 2, 3, 4, 5, ale art. 2 și ale art. 3, cu consecința obligării părții la reatașarea opiniilor separate și/sau concurente formulate cu privire la Deciziile nr. 304/4.05.2017 și nr. 392/6.06.2017, pronunțate în dosarele 32D/2017 respectiv 1328D/2017, precum și la obligarea atașării pe site și la transmiterea spre publicare în Monitorul Oficial al României a acestor decizii împreună cu opiniile separate și/sau concurente.

Curtea va respinge capătul de cerere referitor la obligarea părții la publicarea tuturor opiniilor separate și concurente formulate, întrucât în prezenta cauză nu s-a afirmat și nici nu s-a dovedit și existența altor opinii separate față de care s-a făcut aplicarea prevederilor acestei hotărâri, altele decât cele la care se referă capătul doi de cerere. Totodată, soluția de anulare a hotărârii se referă strict la articolele din aceasta afectate de nelegalitate, nu și la art. 1 alin. 1, care reia regulile procedurii civile în ceea ce privește redactarea opiniilor separate, sau la art. 5 care prevede publicarea hotărârii în Monitorul Oficial.

3. În cazul judecătorilor și procurorilor, finanțarea posturilor scoase la concursul de promovare efectivă sau pe loc în funcții de execuție este atributul ordonatorilor principali de credite, Ministerul Justiției și Ministerul Public, care pot comunica Consiliului Superior al Magistraturii un număr limitat de locuri pentru concurs, din rațiuni bugetare, în timp ce, în privința promovării personalului de specialitate juridică asimilat magistraților, ordonatorii de credite sunt distincți, fiecare apreciind în funcție de bugetul propriu oportunitatea organizării unui astfel de examen.

(Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 2025 din 17 mai 2018, dosar nr. 17/1/2018)

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

1. Circumstanțele cauzei

Prin contestația înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția contencios administrativ și fiscal la data de 04.01.2018, contestatoarea P.M.,

judecător în cadrul Tribunalului București a solicitat, în contradictoriu cu intimatul Consiliul Superior al Magistraturii, anularea parțială a Hotărârii Plenului CSM nr.1317 din data de 19.12.2017, recunoașterea gradului profesional de judecător de curte de apel și obligarea

intimatului să emită o hotărâre prin care să dispună promovarea pe loc a contestatoarei.

În motivarea contestației, petenta a arătat că a participat la concursul pentru promovarea în funcții de execuție a judecătorilor și procurorilor din data de 26.11.2017, organizat în baza Hotărârii Plenului CSM nr.941/ 21.09.2017, pentru a obține gradul profesional de curte de apel, prin promovare pe loc, la disciplina dreptul muncii și a obținut nota finală mai mare decât media generală de 7 și respectiv 5 la fiecare dintre cele două probe de concurs, astfel cum impune art.27 alin.2 din Regulamentul de concurs.

Consideră petenta că recunoașterea gradului profesional de curte de apel se impune indiferent dacă nota pe care a obținut-o se încadrează sau nu în numărul limitat de locuri alocat pentru materia de concurs, dat fiind faptul că, oricum nota obținută este superioară mediei generale 7, impusă de art.27 alin.2 al regulamentului de concurs.

În opinia contestatoarei, esențial pentru validarea rezultatului concursului de promovare pe loc trebuie să fie îndeplinirea condițiilor de notare impuse de art.27 al Regulamentului de concurs, întrucât stabilirea unui număr limitat de locuri pentru promovarea în funcții de execuție pe loc este o măsură discriminatorie prin raportare la condițiile în care promovează personalul de specialitate juridică din Ministerul Justiției, Ministerul Public, Consiliul Superior al Magistraturii, Institutul Național de Criminologie, Institutul Național de Expertize Criminalistice și Institutul Național al Magistraturii, personal care este asimilat magistraților, inclusiv sub acest aspect.

Dat fiind faptul că promovarea pe loc nu presupune a priori existența unor locuri vacante la institutele/ parchetele superioare, apreciază contestatoarea că i-a fost creat un regim de promovare

dezavantajos, discriminatoriu prin comparație cu personalul de specialitate juridică asimilat magistraților, al căror statut îl copiază pe cel al magistraților.

Din cauza acestei discriminări *de jure* (formală), ce constă în a trata diferit două categorii de persoane sau situații atunci când nu există nicio distincție relevantă, solicită aplicarea aceluiași tratament cu cel aplicabil în situații similare personalului de specialitate juridică din Ministerul Justiției, Ministerul Public, Consiliul Superior al Magistraturii, Institutul Național de Criminologie, Institutul Național de Expertize Criminalistice și din Institutul Național al Magistraturii și recunoașterea gradului profesional superior obținut prin promovarea pe loc.

Față de aceste considerente, referitoare la încălcarea principiului egalității în fața legii, contestatoarea a invocat, în cuprinsul acțiunii sale, și excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.45 teza finală din Legea nr.303/2004, în ceea ce privește condiționarea promovării pe loc de încadrarea în limita numărului de locuri aprobat anual de Consiliul Superior al Magistraturii.

2. *Întâmpinarea*

Prin întâmpinarea formulată la data de 29.01.2018, intimatul CSM a solicitat respingerea contestației ca nefondată.

A arătat intimatul că petenta contestatoare a participat la concursul de promovare în funcții de execuție a judecătorilor și procurorilor, desfășurat la data de 26.11.2017, optând pentru promovarea pe loc și disciplina dreptul muncii, obținând nota 8,825 fără a se încadra, însă, în numărul de locuri aprobat pentru promovarea pe loc.

Consideră intimatul că hotărârea atacată de petentă este legală, raportat la prevederile art. 45 teza finală din Legea nr.303/2004, potrivit căreia promovarea, atât cea efectivă cât și cea pe loc, se

dispune numai în limita locurilor aprobate anterior desfășurării concursului.

Este nefondată critica petentei referitoare la tratamentul discriminatoriu, arătând intimatului că pronunțarea unor hotărâri de către instanța de judecată prin care s-ar constata existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, ar pune în discuție legitimitatea puterii judecătorești de a interfera în competențele legislatorului, prin înlăturarea aplicabilității unor acte normative și instituirea aplicării altora, fiind deci încălcat principiul separației puterilor în stat.

În acest sens, prin Decizia Curții Constituționale nr.1325/04.12.2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, s-a constatat că dispozițiile OG nr.137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care din acestea se desprinde înțelesul că instanțele judecătorești au competența să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.

Or, admiterea prezentei contestații ar însemna ca instanța să refuze aplicarea art.43-47 din Legea nr.303/2004, considerând că acestea sunt discriminatorii și să le înlocuiască cu prevederi cuprinse în alte acte normative referitoare la promovarea altor categorii socio-profesionale, ceea ce ar contraveni principiului constituțional al separației puterilor în stat.

De asemenea, nu trebuie ignorată discriminarea ce ar decurge dintr-o posibilă acceptare a argumentelor contestatoarei, pentru candidații înscriși la examenul de promovare efectivă în funcții de execuție, în cazul cărora obținerea gradului profesional ar fi supusă unei duble cerințe, respectiv obținerea

unei note minime și încadrarea în numărul de posturi scoase la concurs, în condițiile în care subiectele sunt identice la cele două forme de promovare.

3. Soluția Înaltei Curți asupra contestației

3.1. Referitor la cererea de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.45 în ceea ce privește sintagma „în limita numărului de locuri aprobat anual de CSM” din Legea nr.303/2004, Înalta Curte apreciază că cererea este admisibilă, cerințele prevăzute de art.29 alin.(1), (2) și (3) din Legea nr.47/1992, republicată, fiind îndeplinite.

Conform art.29 alin.(4) și (5) din Legea nr.47/1992, prin încheiere, va sesiza Curtea Constituțională cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.45 în ceea ce privește sintagma „în limita numărului de locuri aprobat anual de CSM” din Legea nr.303/2004.

3.2. Soluționând contestația de față Înalta Curte constată că este nefondată, urmând a fi respinsă ca atare, pentru considerentele ce urmează.

Contestatoarea P.M. a participat la concursul de promovare pe loc în funcții de execuție a judecătorilor și procurorilor, organizat la data 26.11.2017 și a obținut media generală 8,825, fiind clasată peste limita locurilor scoase la concurs pentru promovarea pe loc la disciplina aleasă de contestatoare.

Prin Hotărârea nr. 1317 din 19.12.2017, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a validat rezultatele finale ale concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor, în conformitate cu dispozițiile art.28 alin.1 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 621/2006 cu modificări și completări, contestatoarea nefiind

promovată, întrucât nu s-a încadrat în numărul de posturi aprobat.

Împotriva acestei hotărâri, contestatoarea a formulat prezenta acțiune, considerând discriminatorii dispozițiile legale care reglementează organizarea și desfășurarea acestui concurs, cu referire la condiționarea promovării pe loc numai în ipoteza încadrării în limita posturilor scoase la concurs.

Criticile contestatoarei sunt nefondate, apreciind Înalta Curte că hotărârea atacată este legală, fiind emisă cu aplicarea corectă a prevederilor Legii nr.303/2004.

Potrivit dispozițiilor art. 43 alin. (1) și (2) din Legea nr. 303/2004, promovarea judecătorilor și procurorilor se face numai prin concurs organizat la nivel național, în limita posturilor vacante existente la tribunale și curți de apel sau, după caz, la parchete, iar concursul se organizează, anual sau ori de câte ori este necesar, de Consiliul Superior al Magistraturii, prin Institutul Național al Magistraturii.

Conform art. 45 din legea anterior citată, judecătorii și procurorii care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 44 pot participa la concurs, în vederea promovării pe loc, în limita numărului de locuri aprobat anual de Consiliul Superior al Magistraturii.

De asemenea, prevederile dispozițiilor art. 4 alin. (2) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 621/2006 cu modificări și completări, statuează în sensul că posturile scoase la concurs pentru promovarea efectivă, respectiv locurile scoase la concurs pentru promovarea pe loc se stabilesc de către Consiliul Superior al Magistraturii, în mod distinct.

Art. 4 alin. (2) ind. 2 din același act normativ prevede că, în cazul promovării

pe loc posturile scoase la concurs se stabilesc la nivel național, corespunzător gradelor instanțelor sau parchetelor ierarhic superioare pentru care se organizează concursul; în interiorul fiecărui grad, locurile se stabilesc separat, pe materii de concurs. Numărul de locuri scoase la concurs se stabilește cu consultarea prealabilă a ordonatorilor principali de credite, iar alocarea locurilor pe materii de concurs se realizează de către Consiliul Superior al Magistraturii ținând cont de ponderea numărului de cauze la nivelul gradului de jurisdicție pentru care se scot locurile la concurs și de necesitățile sistemului.

Astfel cum s-a arătat mai sus, principala critică invocată de contestatoare este existența unui tratament discriminatoriu cu privire la forma de promovare pe loc a judecătorilor și procurorilor în raport de modalitatea de promovare a personalului asimilat magistraților.

Regulamentul concursului, care transpune dispozițiile art.45 din Legea nr.303/2004, este un act administrativ care nu a fost anulat și care își produce efectele juridice, iar scoaterea la concurs a unor posturi pentru promovarea pe loc separat de posturile vacante efectiv în sistem la nivelul instanțelor superioare implică un efort bugetar suplimentar, astfel că pentru organizarea concursului de promovare pe loc este necesară asigurarea în prealabil a finanțării necesare de către ordonatorii principali de credite, respectiv Ministerul Justiției.

Referitor la pretinsa discriminare în raport de statutul personalului asimilat judecătorilor și procurorilor, se reține că noțiunea de „discriminare” este definită de art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, respectiv „orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială,

convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Alin. (3) al aceluiași articol exclude conceptului de discriminare, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor instituite la alin. (1), față de alte persoane, dacă acestea sunt justificate de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare.

În lumina dispozițiilor art. 2 din O.G. nr.137/2000, discriminarea poate fi invocată numai în raport de anumite situații identice, similare sau analoage în care se află două sau mai multe persoane, față de care se aplică un tratament diferențiat, fără ca acest tratament să fie justificat obiectiv de un scop legitim și fără ca metodele de atingere a acelui scop să fie adecvate și necesare.

În cazul judecătorilor și procurorilor, finanțarea posturilor scoase la concursul de promovare efectivă sau pe loc în funcții de execuție este atributul ordonatorilor principali de credite, Ministerul Justiției și Ministerul Public, care pot comunica Consiliului Superior al Magistraturii un număr limitat de locuri pentru concurs, din rațiuni bugetare, în timp ce, în privința promovării personalului de specialitate juridică asimilat magistraților, ordonatorii de credite sunt distincți, fiecare apreciind în funcție de bugetul propriu oportunitatea organizării unui astfel de examen.

În consecință, din considerentele sus prezentate, rezultă că pretinsa

discriminare invocată de contestatoare își are izvorul în conținutul unor norme legale iar înlăturarea aplicabilității acestora și înlocuirea cu prevederi cuprinse în alte acte normative referitoare la promovarea altor categorii socio-profesionale ar contraveni principiului constituțional al separației puterilor în stat.

Sub acest aspect, Înalta Curte reține că prin Decizia Curții Constituționale nr.1325/04.12.2008 s-a statuat că dispozițiile O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare sunt neconstituționale, în măsura în care din acestea se desprinde înțelesul că instanțele judecătorești au competența să anuleze sau să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.

Or, prin admiterea prezentei contestații și obligarea intimatului la recunoașterea dobândirii de către contestatoare a gradului profesional de curte de apel, deși nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru aceasta, s-ar ajunge la refuzarea aplicării unor dispoziții legale în vigoare, cu motivarea că acestea sunt discriminatorii și la înlocuirea lor cu normele aplicabile altei profesii, contrar celor statuate de Curtea Constituțională în decizia mai sus menționată.

În același sens a statuat Înalta Curte de Casație și Justiție Secția de contencios administrativ și fiscal în practica sa anterioară (*exempli gratia* Decizia nr. 3122/2016 pronunțată în dosarul nr. 2283/1/2016 și Decizia nr. 2672/2016 pronunțată în dosarul nr.2282/1/2016), apreciindu-se că refuzul promovării pe loc în condițiile nerespectării limitei impuse prin dispozițiile art. 45 din Legea nr.303/2004 nu este unul nejustificat.

4. Temeiul legal al soluției adoptate

Față de toate aceste considerente,

Înalta Curte, în temeiul art.29 alin.(7) din Legea nr.317/2004, va respinge contestația formulată de petenta P.M. împotriva Hotărârii nr.1317/19.12.2017 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, ca nefondată.

4. Legea nu instituie o ordine de preferință a criteriilor ce trebuie avute în vedere la soluționarea cererilor de numire din funcția de procuror în funcția de judecător și invers, și nici nu acordă acestor criterii o pondere anume, fiind în competența exclusivă a Consiliului Superior al Magistraturii gestionarea resurselor umane în sistemul judiciar, cu singura limitare ca exercitarea prerogativei să se îndeplinească în temeiul și cu respectarea legii.

(Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 3631 din 16 noiembrie 2017, dosar nr. 1354/1/2017)

Din examinarea lucrărilor din dosar a constat următoarele:

I. Circumstanțele cauzei

1. Hotărârea contestată

Prin Hotărârea nr.354 din 30 martie 2017 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, s-a respins cererea formulată de doamna P.A., procuror la Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Pitești, de eliberare din funcția de procuror și numire în funcția de judecător la Curtea de Apel Pitești sau Tribunalul Argeș.

În motivare s-a reținut că prin Nota nr.5451/DRUO/ 6245/ST/ 2017, Direcția resurse umane și organizare a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii cererea de numire în funcția de judecător a doamnei P.A., procuror în cadrul Direcției Naționale Anticorupție - Serviciul Teritorial Pitești.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a reținut că în susținerea cererii au fost invocate motive de ordin profesional și că, în conformitate cu dispozițiile art.61 alin. (2) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și ale art.23 alin. (1) din Regulamentul privind transferul și detașarea judecătorilor și procurorilor, delegarea judecătorilor, numirea judecătorilor și procurorilor în alte funcții de conducere, precum și numirea judecătorilor în funcția de procuror și a

procurorilor în funcția de judecător, aprobat prin Hotărârea nr.193/2006 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, doamna procuror P.A. a fost prezentă în ședința Secției pentru judecătoria din data de 23.03.2017 și a susținut interviul prevăzut de dispozițiile normative menționate.

S-a mai reținut că din datele Direcției resurse umane și organizare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii rezultă că doamna procuror P.A. are o vechime de 9 ani și 10 luni în funcția de procuror și o vechime de 1 an și 5 luni în cadrul Direcției Naționale Anticorupție - Serviciul Teritorial Pitești.

Prin Hotărârea nr.282/23.03.2017, Secția pentru judecătoria a Consiliului Superior al Magistraturii a constatat că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru numirea în funcția de judecător a doamnei procuror P.A. însă a sesizat Plenul Consiliului Superior al Magistraturii cu propunerea de respingere a numirii în funcția de judecător a doamnei procuror.

De asemenea, s-a reținut că, potrivit evidențelor direcției de resort, la Direcția Națională Anticorupție, din cele 195 posturi de procuror prevăzute în schemă (42 posturi de conducere și 153 de posturi de execuție) erau vacante 19 posturi de conducere și 14 posturi de execuție, iar în ceea ce privește volumul de activitate

la această unitate de parchet, în anul 2016 s-a înregistrat o încărcătură de 70 de dosare pe procuror.

La Curtea de Apel Pitești, instanța la care doamna procuror P.A. a solicitat numirea în funcția de judecător, din cele 42 de posturi de judecător prevăzute în schemă, erau vacante 6 posturi de judecător, iar în anul 2016, încărcătura pe judecător a fost de 382 de dosare, față de media națională de 268 de dosare.

De asemenea, la Tribunalul Argeș, instanța la care doamna procuror a solicitat numirea în funcția de judecător, din cele 39 de posturi de judecător prevăzute în schemă, erau ocupate 35 de posturi, din care un post începând cu data de 01.04.2017, fiind vacante 4 posturi de judecător. La această instanță, în anul 2016, încărcătura pe judecător a fost de 616 dosare, față de media națională de 518 dosare.

Curtea de Apel Pitești, Tribunalul Argeș și Direcția Națională Anticorupție au comunicat avize favorabile.

La soluționarea cererii, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a avut în vedere criteriile prevăzute în Regulament, motivele invocate de doamna procuror, faptul că Secția pentru Judecători a sesizat Plenul cu propunere de respingere a numirii în funcția de judecător a doamnei procuror, în raport de aspectele care privesc aptitudinile specifice funcției de judecător, dar și de cele motivaționale, rezultate din răspunsurile candidatei, dar și numărul mare de posturi de procuror efectiv vacante la nivelul Direcției Naționale Anticorupție, în condițiile în care la această unitate se soluționează dosare de o complexitate deosebită, apreciindu-se că nu este oportună reducerea numărului de procurori ce funcționează în cadrul acestei direcții specializate, cât și faptul că este oportună ocuparea posturilor vacante de la nivelul judecătorilor.

2. Contestația formulată

Prin contestația înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție sub nr.1354/1/2017, doamna P.A. a solicitat anularea Hotărârii nr.354 din 30 martie 2017 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, prin care a fost respinsă cererea acesteia de eliberare din funcția de procuror și de numire în funcția de judecător la Curtea de Apel Pitești sau la Tribunalul Argeș; obligarea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii să propună Președintelui României eliberarea contestatoarei din funcția de procuror și numirea sa în funcția de judecător, în temeiul art.23 alin. (3) din Regulamentul privind transferul și detașarea judecătorilor și procurorilor, delegarea judecătorilor, numirea judecătorilor și procurorilor în alte funcții de conducere, precum și numirea judecătorilor în funcția de procuror și a procurorilor în funcția de judecător, aprobat prin Hotărârea nr.193/2006 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

În motivarea contestației, se arată că este nelegală Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.354 din 30 martie 2017 întrucât dreptul pe care îl are Consiliul Superior al Magistraturii de a analiza îndeplinirea cerințelor pentru numirea din funcția de procuror în funcția de judecător nu echivalează cu dreptul de a refuza propunerea de numire către Președintele României atunci când nu se constată că nu sunt îndeplinite cerințele legale sau că referatul ar constata că nu sunt îndeplinite cerințe legate de vechime și de volumul de activitate.

Se mai arată că, după aplicarea criteriilor enunțate de Consiliul Superior al Magistraturii, nu s-a constatat că nu ar fi îndeplinite cerințe legate de vechime și de volumul de muncă la parchetul la care își desfășoară activitatea, respectiv la instanțele la care a solicitat numirea.

Contestatoarea arată că îndeplinește condițiile legale pentru numirea în funcția

de judecător, fapt constatat și prin Hotărârea nr.282 din 23 martie 2017 a Secției pentru Judecătoria a Consiliului Superior al Magistraturii, care, de asemenea, a constatat că are gradul corespunzător instanțelor la care a solicitat numirea și nu se află în niciun caz de interdicție legală.

Mai arată că a depus cererea în termen, față de cele două sesiuni anuale în care se analizează asemenea solicitări, și că a avut un punct de vedere favorabil de la conducătorul parchetului la care își desfășoară activitatea, precum și de la conducătorul instituțiilor la care a solicitat numirea.

Contestatoarea critică hotărârea atacată în ceea ce privește reținerea unor aptitudini specifice funcției de judecător, precum și a unor aspecte motivaționale, rezultate din răspunsurile candidatei în cadrul interviului, ce au determinat adoptarea unei soluții de respingere, considerându-se că nu este oportună reducerea numărului de procurori din Direcția Națională Anticorupție și că ar fi oportună ocuparea posturilor vacante de la nivelul judecătorilor.

Susține că nu s-a constatat că ar avea o vechime insuficientă în funcția de procuror, care să nu îi permită să ocupe funcția de judecător în cadrul Tribunalului Argeș sau în cadrul Curții de Apel Pitești, și că a dobândit gradul profesional de procuror la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Pitești prin examen de promovare organizat în condițiile legii, iar din 23 martie 2015 a fost delegată la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție și, ulterior, la data de 7 octombrie 2015 a fost numită procuror în cadrul acestei structuri. Prin urmare, arată că vechimea în funcția de procuror DNA este de 2 ani și două luni, iar nu de un an și cinci luni, cum în mod eronat s-a arătat în hotărârea contestată.

Se mai susține că situația posturilor de procuror vacante la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție s-a modificat, urmare a organizării interviului din data de 26.04.2017, când au fost declarați admiși 12 candidați, ocupându-se 12 posturi de execuție din cele 14 libere.

În ceea ce privește instanțele la care a solicitat numirea în funcția de judecător, arată că, la data de 1 martie 2017, la Curtea de Apel Pitești erau 6 posturi vacante, iar încărcătura pe judecător era peste media națională, respectiv 382 de dosare față de media de 268 de dosare, în timp ce la Tribunalul Argeș erau 4 posturi de judecător vacante, încărcătura pe judecător fiind, de asemenea, peste media națională.

Se mai arată că Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a luat act că atât Curtea de Apel Pitești, cât și Tribunalul Argeș au comunicat avize favorabile și că nu s-a constatat că prin eliberarea din funcția de procuror s-ar crea un dezechilibru în activitatea instituției, considerând că îndeplinește vechimea în gradul aferent instanței la care a solicitat numirea, având experiență suficientă în gradul aferent instanței la care a solicitat numirea, iar argumentul că se urmărește ocuparea cu prioritate a funcțiilor de judecător de la nivelul judecătorilor nu îi poate fi opus, întrucât excede criteriilor prevăzute de lege.

Contestatoarea susține că în cazul altor cereri similare, Plenul CSM a avut în vedere alte criterii, cum ar fi: lipsa de atractivitate a instanței sau numărul mare de posturi de execuție vacante la instanța unde se solicita numirea, criterii care, dacă ar fi fost analizate în privința sa, ar fi determinat admiterea cererii.

În ceea ce privește motivele invocate de contestatoare și aptitudinile specifice funcției de judecător, reținute de către intimat, arată că motivarea din hotărârea

contestată este una pur formală și contrazisă de înscrisul intitulat „Recomandare”, din care reiese că are calitățile necesare pentru a fi judecător.

De asemenea, susține că, în calitate de procuror, nu are altă posibilitate de a accede la funcția de judecător, respectiv nu are posibilitatea să se înscrie la un concurs pentru ocuparea posturilor vacante de judecător, aceasta fiind singura modalitate prin care un procuror poate accede la funcția de judecător, motiv pentru care modalitatea trebuie să fie obiectivă și să poată fi supusă cenzurii instanțelor de judecată, iar actul trebuie să respecte cerințele de legalitate și să nu conțină aprecieri subiective.

3. Apărarea formulată de intimatul Consiliul Superior al Magistraturii

Intimatul Consiliul Superior al Magistraturii a formulat întâmpinare, solicitând respingerea, ca neîntemeiată, a contestației.

Intimatul susține că reprezintă atributul exclusiv al Consiliului Superior al Magistraturii în a lua măsurile care se impun pentru ocuparea posturilor vacante, raportat la rațiunile și necesitățile sistemului judiciar, stabilitatea în sistem, parcurgerea etapelor de formare, perfecționare, promovare, numirea procurorilor în funcția de judecător și a judecătorilor în funcția de procuror, dispozițiile legale incidente conferind numai o vocație în sensul arătat, astfel cum reiese chiar din cuprinsul art.61 alin. (1) din Legea nr.303/2004, normă cu caracter supletiv.

Exercitarea acestei marje de apreciere de către Consiliu, în limitele stabilite de legiuitor, nu poate conduce la reținerea excesului de putere în adoptarea unei hotărâri, în speță, hotărârea contestată fiind adoptată cu respectarea competenței și a limitelor legale, fără încălcarea drepturilor contestatoarei.

Invocă Decizia nr.545/2005, prin care Curtea Constituțională a stabilit că

dispozițiile constituționale referitoare la alegerea liberă a profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă, nu pot fi interpretate în sensul că orice persoană, oricând, poate opta pentru exercitarea unei profesii ori a unei meserii sau pentru alegerea oricărui loc de muncă.

În cauză, subliniază că Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a analizat aspectele necesare pentru a stabili dacă doamna procuror poate fi numită în funcția de judecător, și anume volumul de activitate și complexitatea deosebită a dosarelor la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, schema de personal la această unitate de parchet, vechimea deținută de contestatoare în cadrul acestei structuri specializate și vechimea în funcție, avizele comunicate de instituțiile implicate, precum și existența posturilor vacante la instanțele la care se solicită numirea.

Astfel, la Direcția Națională Anticorupție, unde este încadrată doamna procuror P.A., din cele 195 posturi de procuror prevăzute în schemă (42 posturi de conducere și 153 posturi de execuție) erau vacante 19 posturi de conducere și 14 posturi de execuție, iar în ceea ce privește volumul de activitate, în anul 2016 s-a înregistrat o încărcătură de 70 dosare pe procuror, astfel că numirea contestatoarei în funcția de judecător ar fi condus la creșterea volumului de activitate al acestei unități de parchet, cu consecința directă a afectării activității Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Argeș.

Faptul că ulterior sesiunii de numire a procurorilor în funcția de judecător din martie 2017, a fost declanșată procedura de ocupare a posturilor vacante de procuror din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție nu este de

natură să atragă nelegalitatea hotărârii ce face obiectul contestației de față. La data de 26.04.2017 s-a desfășurat prima etapă din cadrul acestei proceduri, și anume organizarea interviului, ulterior acestei etape, la data de 4 mai 2017, Secția pentru procurori din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii a avizat favorabil numirea procurorilor ce au fost declarați admiși în urma interviului, motiv pentru care această procedură nu putea fi avută în vedere la data soluționării cererii contestatoarei.

Arată că, și în prezent, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție se confruntă cu un deficit de personal, fiind vacante la nivelul acestei structuri 6 posturi de conducere și 3 posturi de execuție.

Consideră că nici existența unor posturi vacante la instanțele la care s-a solicitat numirea nu justifică admiterea cererii contestatoarei, având în vedere că volumul de activitate la Tribunalul Argeș s-a situat sub media națională, iar pentru a se da o mai mare eficiență interesului general, era oportun ca locurile vacante de la tribunal să fie ocupate de către judecători cu o experiență deja formată în această activitate.

În acest context, prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.6/12 ianuarie 2017 s-a aprobat modificarea calendarului estimativ al concursurilor și examenelor din anul 2017, în sensul organizării concursului de promovare în funcții de execuție efectivă și pe loc, a judecătorilor și procurorilor, în perioada septembrie - noiembrie 2017.

De asemenea, arată că posturile vacante de la instanțele pentru care a optat contestația sunt vizate de magistrații ce vor declarați admiși la concursul de promovare în funcții de execuție, cât și de judecătorii care doresc să fie transferați, din motive personale,

Tribunalul Argeș și Curtea de Apel Pitești fiind instanțe deosebit de atractive, astfel că, în mod judicios, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că nu se impune ocuparea posturilor prin procedura numirii din funcția de procuror în funcția de judecător la respectivele instanțe.

În ceea ce privește vechimea în funcție și la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție, intimatul învederează că nici aceste criterii nu pot fi privite singular, ci împreună cu celelalte.

Astfel, în perioada 23.03.2015 - 07.10.2015, contestația a fost delegată procuror la Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Pitești, fiind numită în cadrul acestei structuri la data de 07.10.2015, iar faptul că a fost reținută vechimea contestației de la data numirii sale la Direcția Națională Anticorupție, și nu de la data delegării la această structură specializată, nu este de natură a atrage nelegalitatea hotărârii contestate, deoarece respingerea cererii sale de numire în funcția de judecător a avut în vedere interesul general, respectiv buna funcționare a unității de parchet și necesitatea asigurării stabilității în sistem.

Cu privire la avizele pozitive transmise de unitățile implicate, precizează că acestea au un caracter consultativ, iar la momentul soluționării cererii de numire a contestației în funcția de judecător, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a urmărit asigurarea unui just echilibru între interesul general, și anume funcționarea în bune condiții a instanțelor și parchetelor, și interesele de ordin personal ale doamnei procuror, care a solicitat aprobarea cererii întemeiate pe dispozițiile art.61 alin. (1) din Legea nr.303/2004.

În ceea ce privește criticile contestației referitoare la faptul că hotărârea are un caracter arbitrar și a fost emisă cu exces de putere, arată că

raportat la dispozițiile art.2 alin. (1) lit.n) din Legea nr. 554/2004, motivarea actului administrativ este decisivă pentru a face demarcația dintre actul adoptat în cadrul marjei de apreciere conferite de lege autorității publice și cel adoptat prin exces de putere, astfel cum este definit acest termen în Legea contenciosului administrativ.

Se mai arată că o contestație similară formulată de doamna procuror P.A. a fost respinsă de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal, prin decizia nr.767/01.03.2017 pronunțată în dosarul nr.4119/1/2016.

4. Procedura derulată

În temeiul art.13 din Legea nr.554/2004, la dosarul cauzei s-au atașat actele administrative atacate și documentația aferentă.

II. Considerentele Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra contestației

Examinând legalitatea hotărârii contestate, în raport cu criticile și apărările formulate, susținerile și observațiile din întâmpinare și dispozițiile legale aplicabile, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că prezenta contestație este nefondată, pentru considerentele ce urmează:

Prin cererea adresată Consiliului Superior al Magistraturii, doamna P.A., procuror la Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Pitești, a solicitat numirea în funcția de judecător la Curtea de Apel Pitești sau la Tribunalul Argeș, în temeiul art.61 alin. (1) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Prin Hotărârea nr.354 din 30 martie 2017, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a respins cererea de numire în funcția de judecător la Curtea de Apel Pitești sau la Tribunalul Argeș formulată de doamna P.A..

În considerentele Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii au fost arătate motivele care au determinat adoptarea soluției, motivația prezentată cuprinzând situația posturilor vacante existente la parchetul unde își desfășura activitatea magistratul, cât și la instanțele la care se solicitase numirea în funcția de judecător, volumul de activitate al unității de parchet și al instanțelor implicate, în componenta ce vizează încărcătura medie/judecător și încărcătura medie/schemă, comparativ cu media națională înregistrată în aceeași perioadă, avizele comunicate de conducătorul parchetului și de conducerea Curții de Apel Pitești și a Tribunalului Argeș, precum și referiri la aspectele ce interesează examinarea celorlalte criterii prevăzute de art.23 din Regulamentul privind transferul și detașarea judecătorilor și procurorilor, delegarea judecătorilor, numirea judecătorilor și procurorilor în alte funcții de conducere, precum și numirea judecătorilor în funcția de procuror și a procurorilor în funcția de judecător, aprobat prin Hotărârea nr.193/2006 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, dar și rezultatul interviului susținut de doamna procuror în ședința Secției pentru judecatori a CSM din data de 23.03.2017, materializat în Hotărârea nr.282/23.03.2017.

S-a reținut astfel că la Direcția Națională Anticorupție, unitate de parchet la care își desfășoară activitatea doamna procuror, din cele 195 posturi prevăzute în schemă (42 posturi de conducere și 153 posturi de execuție) erau ocupate 23 posturi de conducere și 139 posturi de execuție, fiind vacante 19 posturi de conducere și 14 posturi de execuție, iar în ceea ce privește volumul de activitate, în anul 2016, s-a înregistrat o încărcătură de 70 dosare pe procuror.

Pe baza acestor informații, s-a reținut - sub un prim aspect, că numirea în funcția

de judecător ar fi condus la creșterea volumului de activitate al acestei unități de parchet, cu consecința directă a afectării activității Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție - Serviciul Teritorial Argeș.

Cât privește instanțele la care se solicitase numirea în funcția de judecător, s-a reținut că acestea prezintă un grad relativ ridicat de ocupare raportat la numărul de posturi prevăzut în schemă, iar volumul de activitate se situează peste media națională.

Astfel, la Curtea de Apel Pitești, din cele 42 posturi de judecător prevăzute în schemă erau ocupate, la data de 01.03.2017, 36 posturi de judecător, fiind vacante 6 posturi de judecător.

La aceeași instanță, în anul 2016, încărcătura medie/judecător a fost de 382 dosare, peste media națională de 268 cauze/judecător, iar încărcătura medie/schemă a fost de 268 dosare, spre deosebire de media națională de 222 cauze/schemă.

La Tribunalul Argeș, din cele 39 posturi de judecător prevăzute în schema de personal, erau ocupate 35 posturi, fiind vacante 4 posturi de judecător.

La această instanță, în anul 2016, încărcătura medie/judecător a fost de 616 dosare, peste media națională de 518 cauze/judecător, iar încărcătura medie/schemă a fost de 491 dosare, spre deosebire de media națională de 430 cauze/schemă.

Situația posturilor vacante la instanțele la care se solicita numirea și volumul de activitate al instanțelor vizate, precum și vechimea în funcția de procuror și la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție nu au fost reținute drept criterii preponderente în evaluarea cererii candidatei, alte elemente, de oportunitate și aspecte referitoare la aptitudinile specifice funcției de judecător și la cele

motivaționale, cântărind hotărâtor în adoptarea soluției Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

Pe baza acestor elemente, dar și în considerarea numărului mare de posturi de procuror efectiv vacante la nivelul Direcției Naționale Anticorupție, complexitatea cauzelor soluționate de respectiva unitate de parchet și caracterul ei de structură specializată, Plenul CSM a decis respingerea cererii de numire în funcția de judecător a doamnei P.A., apreciind că la acel moment nu era oportună reducerea numărului de procurori ai direcției specializate, considerând și că, în actuala procedură, avea prioritate ocuparea posturilor vacante de la nivelul judecătorilor.

Nemulțumită de soluția adoptată în cauză, doamna procuror P.A. a formulat prezenta acțiune în justiție.

Prin intermediul contestației formulate, s-a solicitat instanței de contencios administrativ cenzurarea refuzului Consiliului Superior al Magistraturii de a dispune numirea contestatoarei în funcția de judecător la Curtea de Apel Pitești sau la Tribunalul Argeș, susținându-se că hotărârea atacată a fost dată cu exces de putere și prin exercitarea abuzivă a dreptului de apreciere, fără o analiză convingătoare din perspectiva criteriilor prevăzute de art.23 din Regulament, în sensul în care nu s-a acordat semnificația cuvenită aspectelor cu potențial favorabil asupra situației contestatoarei, în condițiile în care erau îndeplinite toate cerințele legale prevăzute pentru soluționarea favorabilă a cererii, existând, totodată, și acceptul instituțiilor implicate în procedură, parchet și instanțele la care se solicitase numirea.

Apreciind asupra motivelor invocate, astfel cum au fost rezumate la pct.2 din prezenta decizie, Înalta Curte le constată ca fiind neîntemeiate.

Aspectele menționate, privite și examinate în contextul circumstanțelor

cauzei, nu justifică admiterea cererii contestatoarei privind numirea acesteia în funcția de judecător la una din instanțele nominalizate.

Rezultă din conținutul hotărârii atacate că situația contestatoarei a fost analizată din perspectiva criteriilor regulamentare, precum și faptul că au fost arătate în concret motivele care au justificat opțiunea autorității.

Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii cuprinde detalierea aspectelor ce interesează aplicarea criteriilor prevăzute de art.23 din Regulament, dar și elementele care au cântărit decisiv în evaluare și au condus la respingerea cererii.

Prin urmare, nu se poate susține că, în situația examinată, Consiliul Superior al Magistraturii nu ar fi luat în considerare cvasitotalitatea criteriilor regulamentare, prin faptul că a acordat prevalență unor elemente ținând de buna funcționare a unității de parchet și necesitatea asigurării stabilității în sistem.

Sub acest aspect este de menționat că legea nu instituie o ordine de preferință a criteriilor ce trebuie avute în vedere la soluționarea cererilor de numire din funcția de procuror în funcția de judecător și invers, și nici nu acordă acestor criterii o pondere anume, fiind în competența exclusivă a Consiliului Superior al Magistraturii gestionarea resurselor umane în sistemul judiciar, cu singura limitare ca exercitarea prerogativei să se îndeplinească în temeiul și cu respectarea legii.

Or, în caz, nu există motive care să susțină pretinsul exces de putere săvârșit de autoritate prin respingerea cererii contestatoarei privind numirea în funcția de judecător la Curtea de Apel Pitești sau la Tribunalul Argeș, aprecierea făcută înscriindu-se în limitele marjei conferite de lege.

Competența privind numirile în funcția de judecător/procuror se exercită de către CSM în condițiile prescrise de dispozițiile legale aplicabile în materie, iar în prezenta cauză, principiul asigurării unui echilibru

între interesul general și interesele de ordin personal ale contestatoarei a fost respectat.

Concluzia exprimată își păstrează valabilitatea și nu este înlăturată de înscrisurile depuse în probațiune de către contestatoare, cuprinzând aprecierile pozitive ale magistraților judecătorești de la instanța Curții de Apel Pitești (instanță la care se solicitase numirea), având în vedere că evaluarea Plenului CSM făcută cu privire la aspectele referitoare la calitățile specifice funcției de judecător și cele motivaționale, rezultând din răspunsurile la interviul din ședința Secției pentru judecătorești din data de 23.03.2017, exced controlului instanței de contencios administrativ, constituind atributul exclusiv al autorității.

Pe de altă parte, pornind de la rolul pe care îl are Consiliul Superior al Magistraturii în ceea ce privește organizarea și funcționarea instanțelor și parchetelor, Înalta Curte subliniază că politica de resurse umane aparține Consiliului Superior al Magistraturii, care este în drept să ia toate măsurile care se impun pe acest segment, raportat la rațiunile și necesitățile sistemului judiciar, inclusiv prin stabilirea ca fiind prioritară la un moment dat ocuparea posturilor de la nivelul judecătorilor, și nu din cadrul jurisdicțiilor superioare, așa cum se solicitase expres de către contestatoare, prin cererea de numire în funcția de judecător.

În raport de considerentele arătate, Înalta Curte constată că Hotărârea nr.354 din 30 martie 2017 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii este legală, respingerea cererii contestatoarei privind numirea în funcția de judecător la una din instanțele anume menționate, nefiind rezultatul unei aprecieri arbitrale sau cu exces de putere.

Așa fiind, în temeiul art.29 alin.7 din Legea nr.317/2004, cu modificările și completările ulterioare, se va respinge prezenta contestație, ca neîntemeiată.

5. Posibilitatea participării unui judecător la concursul de promovare în funcții de execuție ca urmare a efectului suspensiv „ope legis” conferit contestației formulate împotriva soluției prin care s-a constatat neîndeplinirea condițiilor impuse de art. 44 alin. (8) din Legea nr. 303/2004, nu poate echivala cu validarea rezultatului obținut, în lipsa îndeplinirii tuturor cerințelor legale, printre care se numără și aceea a inexistenței unei sancțiuni disciplinare.

(Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 949 din 7 martie 2018, dosar nr. 3209/1/2017)

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

I. Circumstanțele cauzei

1. Hotărârile supuse controlului judiciar

Prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii 1193 din 16 noiembrie 2017 s-a respins contestația formulată de domnul V.Ț., judecător cu grad de tribunal la Judecătoria Sectorului 2 București, împotriva Hotărârii Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1067/09.11.2017.

Pentru a decide în acest sens, Plenul CSM a reținut următoarele considerente:

Prin Hotărârea nr. 1067/09.11.2017, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a respins contestația formulată de domnul V.Ț., judecător cu grad de tribunal la Judecătoria Sectorului 2 București, împotriva Hotărârii nr. 13/30.10.2017 a Comisiei de organizare a concursului de promovare efectivă și pe loc a judecătorilor și procurorilor din data de 26.11.2017.

La data de 14.11.2017, a fost înaintată, prin fax, în termen legal, la Consiliul Superior al Magistraturii, contestația formulată de către domnul judecător V.Ț., împotriva Hotărârii nr. 1067/09.11.2017 a Secției pentru judecători.

În motivarea contestației, domnul V.Ț. a reiterat aceeași argumentație, invocată în contestarea hotărârii Comisiei de organizare, precizând că Hotărârea Secției pentru judecători nu a răspuns efectiv apărărilor promovate de domnul

judecător, nu a arătat de ce apreciază că recursul ar suspenda și executarea interdicției de a promova timp de 3 ani, în contextul în care această interdicție nu a fost aplicată prin hotărârea secției Consiliului de aplicare a sancțiunii disciplinare și nu a învederat că ar fi aplicabile și alte prevederi legale în sprijinul tezei că interdicția de a mai promova timp de 3 ani curge de la data rămânerii definitive a sancțiunii disciplinare. Secția a înțeles să aplice efectul suspensiv de executare al recursului prin analogie, de la sancțiune disciplinară, la interdicția de a promova timp de 3 ani, în pofida faptului că, așa cum a arătat, utilizarea suplimentului analogic și a interpretării extensive sunt expres prohibite de lege în acest caz.

Domnul judecător este de părere că au fost încălcate dispozițiile art. 2 alin. 2 și art. 10 din Codul civil privind regulile de interpretare a actelor normative.

Domnul V.Ț., judecător cu grad de tribunal la Judecătoria Sectorului 2 București, s-a înscris la concurs la data de 10.10.2017 (cerere înregistrată sub nr. 285/16355/DRUO/2017), în termen legal, pentru promovare efectivă la Curtea de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, specializarea drept administrativ.

Domnul judecător V.Ț. a fost numit în funcția de judecător stagiar la Judecătoria Cluj - Napoca la data de 01.07.2010, prin Hotărârea nr. 537/2010 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, iar prin Decretul nr. 107/06.02.2012, publicat

în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 100/08.02.2012 a fost numit în funcția de judecător la Judecătoria Sectorului 2 București. În urma desfășurării concursului de promovare în funcții de execuție efectivă și pe loc a judecătorilor și procurorilor, desfășurat la data de 29.03.2015, domnul judecător V.Ț. a fost promovat pe loc, judecător cu grad de tribunal, începând cu data de 01.06.2015, potrivit Hotărârii Plenului nr. 408/2015.

Domnul V.Ț. are o vechime în funcția de judecător de 9 ani, 1 luna, 25 de zile (2008 - 2010 auditor de justiție I.N.M.), calculată la data de 26.11.2017, data susținerii probelor scrise.

Activitatea profesională desfășurată de către domnul judecător V.Ț. în perioada 08.02.2014 - 08.02.2017 a fost evaluată cu calificativul „foarte bine”.

Prin Hotărârea nr. 13/J din 24 septembrie 2014, Consiliul Superior al Magistraturii - Secția pentru judecătoria în materie disciplinară a admis acțiunea disciplinară și, în baza art. 100 lit. a) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a aplicat judecătorului V.Ț., din cadrul Judecătoria sectorului 2, București, sancțiunea disciplinară constând în „avertisment”, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. i și art. 99 lit. t raportat la art. 991 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Împotriva hotărârii, domnul judecător V.Ț. a depus recurs. Prin Decizia civilă nr.53/20 aprilie 2015, ÎCCJ - Completul de 5 judecătoria a respins recursul declarat de domnul judecător V.Ț. împotriva Hotărârii nr. 13/J din 24 septembrie 2014, ca nefondat.

La concursul de promovare efectivă a judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție pot participa judecătorii și procurorii care au avut calificativul “Foarte

bine” la ultima evaluare, nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani și care îndeplinesc condițiile minime de vechime prevăzute la art. 44 alin. 1 lit. a, b și c din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Or, prin raportare la data publicării listei cu candidații care îndeplinesc condițiile legale de participare la concursul de promovare efectivă a judecătorilor și procurorilor, se constată că nu s-au împlinit 3 ani de la data pronunțării Deciziei nr.53/20 aprilie 2015 astfel că petentul nu îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru a participa la acest concurs.

Referitor la susținerile domnului judecător din cuprinsul contestației, se rețin următoarele:

Potrivit art. 51 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, împotriva hotărârilor Secției pentru judecătoria în materie disciplinară a Consiliului Superior al Magistraturii prin care s-a soluționat acțiunea disciplinară se poate exercita recurs în termen de 15 zile de la comunicare, de către judecătorul sancționat, ori după caz, de Inspekția Judiciară sau de către ceilalți titulari ai acțiunii disciplinare care au exercitat-o, și competența soluționării recursului aparține Completului de 5 judecătoria al Înaltei Curți de Casație și Justiție iar, potrivit art. 51 alin. (4) din același act normativ, recursul suspendă executarea hotărârii Secției Consiliului Superior al Magistraturii de aplicare a sancțiunii disciplinare.

Hotărârea prin care se soluționează recursul prevăzut la alin. (3) este irevocabilă (art. 51 alin.(5) din același act normativ).

Dispozițiile legale enunțate sunt în sprijinul argumentelor expuse anterior și sunt de natură să infirme afirmațiile domnului judecător potrivit cărora

termenul de 3 ani privind lipsa sancțiunii disciplinare ar începe să curgă de la data de 24.09.2014, adică data aplicării sancțiunii disciplinare. Sub acest aspect, menționăm faptul că, din moment ce recursul exercitat de domnul judecător împotriva Hotărârii nr. 13/J din 24 septembrie 2014 este suspensiv de executare, înseamnă că nici nu poate fi pusă în executare pe perioada soluționării recursului. Soluția este una firească, întrucât, în caz contrar, s-ar ajunge la punerea în executare a unei sancțiuni disciplinare, nedefinitive la momentul aplicării acesteia, iar ulterior, la desființarea hotărârii Secției pentru judecatori de către instanța supremă. Tocmai în considerarea celor anterior expuse, domnul judecător V.Ț. a participat la concursul de promovare a judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție din data de 29.03.2015, dobândind gradul profesional de judecător de tribunal, în condițiile în care la acel moment recursul declarat împotriva acestei hotărâri se afla în curs de soluționare.

În ceea ce privește argumentul domnului judecător privind omisiunea de a fi menționată în cuprinsul hotărârii Secției pentru judecatori în materie disciplinară a împrejurării că domnul judecător nu va putea promova timp de 3 ani, termen care curge de la data rămânerii definitive a sancțiunii disciplinare ce i-a fost aplicată, apreciem că astfel de împrejurări nici nu puteau fi reținute într-o astfel de hotărâre, întrucât, pe de o parte, ele ar fi excedat cadrulul procesual în care s-a desfășurat soluționarea acțiunii disciplinare, iar pe de altă parte, această interdicție rezulta oricum din prevederile art. 44 alin. 1 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Cât privește afirmația domnului judecător privind încălcarea de către Secția pentru judecatori a dispozițiilor art.

2 alin. 21 și art. 102 din Codul civil, apreciem că aceste prevederi nu sunt incidente în speță, întrucât în cazul de față nu sunt contestate drepturi de natură civilă și nici astfel de sancțiuni.

Având în vedere cele de mai sus, Plenul va respinge contestația formulată de domnul judecător cu grad de tribunal V.Ț., apreciind temeinică și legală soluția Secției pentru judecatori adoptată prin Hotărârea nr. 1067/09.11.2017.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 36 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, și ale art. 19 alin. (1) pct. 17 din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 326/2005, cu modificările și completările ulterioare, precum și în conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor aprobat prin Hotărârea nr. 621/21.09.2006 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor valabil exprimate.

Prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1318 din 19 decembrie 2017 s-au invalidat rezultatele obținute de către candidații cu codurile A 1519, B 1786, A 1223, C 1073, precum și rezultatele obținute de domnii procurori, actuali judecatori, respectiv candidații cu codurile D 1910, D 1155 și D 1709 la concursul de promovare în funcții de execuție și pe loc a judecătorilor și procurorilor, desfășurat la data de 26 noiembrie 2017.

Hotărârea interesează în această cauză sub aspectul invalidării rezultatului petentului participant sub codul A1519, acesta solicitând totodată validarea rezultatului în ceea ce-l privește.

Cu privire la cei trei candidați care au avut posibilitatea de a participa la concurs ca urmare a declarării contestației împotriva hotărârilor Plenului Consiliului Superior al Magistraturii prin care au fost respinse contestațiile formulate împotriva hotărârii Secțiilor, respectiv comisiei de organizare prin care s-a constatat neîndeplinirea condițiilor de participare la concurs, Plenul reține că este posibilă numai validarea rezultatelor obținute de candidații pentru care s-a constatat că îndeplinesc condițiile de participare la concurs.

Astfel, deși candidatul cu codul A 1519 a obținut o medie ce i-ar permite promovarea efectivă pe postul de judecător la Curtea de Apel București, Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, se constată că acesta nu îndeplinește condițiile de participare la concurs, dat fiind faptul că prin Hotărârea nr.13/J/24.09.2014 definitivă prin respingerea recursului, i-a fost aplicată o sancțiune disciplinară

2. Contestația formulată de V.Ț.

Contestatorul a solicitat anularea Hotărârii nr.1069/3.04.2017 a Secției pentru judecători a CSM, Hotărârea nr.1193/16.11.2017 a Plenului CSM și Hotărârea nr.1318/19.12.2017 a Plenului CSM, precum și validarea rezultatelor obținute la concursul de promovare, arătând că în data de 24.09.2014 Secția pentru Judecători a CSM a pronunțat hotărârea nr. 13/J prin care s-a admis acțiunea disciplinară împotriva acestuia și s-a dispus aplicarea sancțiunii disciplinare constând în avertisment. Dispozitivul hotărârii nu cuprinde interdicția de a mai promova timp de trei ani, iar recursul nu poate avea efect suspensiv decât asupra dispozitivului hotărârii recurate.

Așadar, de la data de 24.09.2014, când a fost aplicat avertismentul, a început să curgă termenul de 3 ani al interdicției de a mai promova în funcții de

execuție, în baza art. 44 alin. 1 din Legea nr. 303/2004, potrivit căruia pot participa la concursul de promovare la instanțele sau parchetele imediat superioare judecătorii și procurorii care au avut calificativul "foarte bine" la ultima evaluare și nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani.

Cu toate că termenul de 3 ani s-a împlinit la data de 24.09.2017, Plenul CSM a apreciat candidatura ca inadmisibilă, pe motiv că nu ar fi îndeplinită condiția privitoare la lipsa unei sancțiuni disciplinare în ultimii trei ani. Plenul CSM a apreciat în mod greșit că momentul de la care începe să curgă termenul de 3 ani este data rămânerii definitive a hotărârii nr. 13J/24.09.2014, în speță 20.04.2015, când ICCJ a respins recursul subsemnatului formulat împotriva respectivei hotărâri.

Pretinde astfel că nicio dispoziție legală nu prevede expres momentul de la care începe să curgă interdicția de a promova timp de trei ani, astfel încât acest moment trebuie determinat prin interpretarea și aplicarea mai multor dispoziții legale.

Interdicția de a promova timp de trei ani reprezintă o excepție de la dreptul magistratului de a promova în carieră, astfel încât limitele întinderii sale în timp trebuie stabilite strict, fără utilizarea suplimentului analogic și a interpretării extensive, expres prohibite de lege în acest caz.

Totodată, de vreme ce interdicția de a promova constituie o restrângere a capacității civile de folosință a subsemnatului, acțiunea sa în timp trebuie guvernată de principiul consfințit de art. 29 alin. 1 C.civ., intitulat limitele capacității civile, potrivit căruia nimeni nu poate fi îngrădit în capacitatea de folosință sau lipsit, în tot sau în parte, de capacitatea de exercițiu, doar în cazurile și condițiile expres prevăzute de lege.

Potrivit art. 51 alin. 4 din Legea nr. 317/2004, recursul suspendă executarea hotărârii secției CSM de aplicare a sancțiunii disciplinare, or dispozitivul hotărârii nr. 13J/24.09.2014 nu cuprinde decât două dispoziții: admiterea acțiunii, respectiv aplicarea avertismentului. Interdicția de a promova timp de 3 ani nu a fost dispusă prin hotărârea Secției CSM, ci decurge din lege, în speță din prevederile art. 44 alin. 1 din Legea nr. 303/2004. Așadar, exercitarea recursului nu poate suspenda în temeiul art. 51 alin. 4 din Legea nr. 317/2004 executarea interdicției de a promova, pentru simplul motiv că interdicția nu a fost aplicată prin hotărârea Secției CSM. Doar utilizând suplimentul analogic de interpretare se poate ajunge la această concluzie, ceea ce este, însă, inadmisibil.

În absența unor reguli de interpretare proprii ramurii dreptului administrativ, trebuie să se recurgă la dreptul comun, adică la dreptul civil, având în vedere că, potrivit art. 2 alin. 2 din Codul civil, prezentul cod este alcătuit dintr-un ansamblu de reguli care constituie dreptul comun pentru toate domeniile la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor sale. De altfel, dreptul civil este domeniul predilect în care doctrina și jurisprudența au abordat regulile generale de interpretare și aplicare a actelor normative, reguli care au fost preluate și în alte ramuri de drept.

Conform art. 10 din Codul civil, intitulat interzicerea analogiei, legile care derogă de la o dispoziție generală, care restrâng exercițiul unor drepturi civile sau care prevăd sancțiuni civile se aplică numai în cazurile expres și limitativ prevăzute de lege.

Articolul precizat reprezintă expresia normativă a regulilor tradiționale ale interpretării, care sunt regula potrivit căreia excepțiile sunt de strictă interpretare (*exceptio est strictissimae interpretationis*) și regula potrivit căreia

suplimentul analogic nu poate fi utilizat decât în cadrul interpretării extensive, iar nu și în cadrul celei restrictive.

În ce privește faptul că dispozitivul hotărârii nr. 13J/24.09.2014 a Secției pentru judecători a CSM nu ar fi putut menționa aplicarea interdicției de a promova timp de 3 ani și a datei de la care aceasta începe să curgă, întrucât aceasta ar fi exces cadrului procesual.

Și această împrejurare de fapt nu este contestată. Într-adevăr, hotărârea nr. 13J/24.09.2014 a Secției pentru judecători a CSM nu ar fi putut să dispună aplicarea interdicției de a promova timp de 3 ani și a datei de la care aceasta începe să curgă, pentru simplul motiv că aceasta decurge din lege, mai exact din prevederile art. 44 alin. 1 teza a II - a din Legea nr. 303/2004.

Tocmai din acest motiv regimul efectului suspensiv al recursului de la art. 51 alin. 4 din Legea nr. 317/2004 trebuie nuanțat în funcție de cum este vorba despre aplicarea unei dispoziții legale care consfințește un drept ori a unei dispoziții legale care instituie o sancțiune.

C) în ce privește faptul că prevederile art. 2 alin. 2 și art. 10 din C.civ. nu sunt aplicabile, deoarece în speță nu sunt incidente drepturi și sancțiuni de natură civilă.

Acest ultim argument vădește în esență neputința emitentului actului administrativ de a înlătura evidența. Sfera de aplicare a prevederilor art. 2 alin. 2 și art. 10 din C.civ. nu se limitează numai la raporturile juridice dintre două persoane fizice sau juridice de drept privat, ci are în vedere toate celelalte raporturi juridice civile în sens larg, cu excepția raporturilor de drept penal, care își găsesc o reglementare expresă în materie.

Cât privește cererea adițională de anulare și a Hotărârii Plenului CSM din 19.12.2017, se cuvine a se menționa că soluția dată în această hotărâre în ceea ce-l privește pe petent este o consecință

a soluțiilor pronunțate în precedentele hotărâri contestate.

Intimatul CSM, prin întâmpinare a solicitat respingerea recursului ca nefondat, arătând că potrivit dispozițiilor art. 44 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările ulterioare, la concursul de promovare electivă a judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție pot participa judecătorii și procurorii care au avut calificativul "foarte bine" la ultima evaluare, nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani și care îndeplinesc condițiile minime de vechime prevăzute la art. 44 alin. (1) lit. a), b) și c) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit art. 51 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Împotriva hotărârilor secțiilor în materie disciplinară a Consiliului Superior al Magistraturii prin care s-a soluționat acțiunea disciplinară, se poate exercita recurs în termen de 15 zile de la comunicare, iar, potrivit art. 51 alin. (4) din același act normativ, recursul suspendă executarea hotărârii secției Consiliului Superior al Magistraturii de aplicare a sancțiunii disciplinare. Hotărârea prin care se soluționează recursul prevăzut la alin. (3) este irevocabilă (art. 51 alin.(5) din același act normativ).

În conformitate cu dispozițiile art. 633 din Codul de procedură civilă, "sunt hotărâri executorii: 1. hotărârile date în apel, dacă prin lege nu se prevede altfel; 2. hotărârile date în primă instanță, fără drept de apel, ori cele în legătură cu care părțile au convenit să exercite direct recursul, potrivit art. 459 alin. (2)."

II. Analiza contestației

1. Motivele de fapt și de drept relevante

Reducând la esență, obiectul contestației îl reprezintă interpretarea

dispozițiilor art.44 alin.1 din Legea nr.303/2004, cu referire la data la care începe să curgă pentru un magistrat sancționat disciplinar interdicția de a participa la concursul de promovare.

Contestatorul pretinde că această dată este aceea în care Secția pentru judecătoria a CSM a pronunțat Hotărârea nr.13/J prin care s-a dispus a se aplica o sancțiune disciplinară, respectiv 24.09.2014, în timp ce intimata CSM susține că această dată este 20.03.2015 când s-a soluționat recursul exercitat de judecătorul V.Ț. împotriva Hotărârii nr.13 J.

Înainte de analiza dispozițiilor legale incidente se cuvine a se sublinia faptul că interpretarea CSM i-a permis contestatorului să participe la concursul de promovare în funcții de execuție efectivă și pe loc a judecătorilor și procurorilor, desfășurat la data de 29.03.2015, fiind promovat pe loc, ca judecător cu grad de tribunal, începând cu data de 01.06.2015, potrivit Hotărârii Plenului nr. 408/2015.

Conform contestației și cererii adiționale la aceasta, judecătorul V.Ț. susține că prin Hotărârea nr.13 J/ 24.09.2014 nu i-a fost aplicată interdicția de a promova, iar efectul suspensiv de executare al recursului, prevăzut de dispozițiile art. 51 alin.4 din Legea nr.317/2004, de care se prevalează intimata, are ca obiect doar dispozitivul hotărârii recurate.

Evident că o astfel de interpretare trebuia să-l rețină pe magistrat, chiar și doar dintr-o perspectivă obiectivă, a participa la concursul de promovare din data de 29.03.2015.

Astfel, participarea la acest concurs a fost posibilă datorită dispozițiilor art.51 alin.4 din Legea nr.317/2004 conform cărora recursul exercitat de judecătorul sancționat suspendă executarea hotărârii Secției CSM de aplicare a sancțiunii disciplinare.

Articolul 50 din aceeași lege prevede ce trebuie să conțină o hotărâre CSM atunci când soluționează o acțiune disciplinară remarcându-se în acest sens la alin.1 lit.d) faptul că aceasta se referă doar la sancțiunea aplicată, în cauză cea a "avertismentului", interdicția de a participa la concursuri de promovare nefiind menționată printre sancțiunile aplicabile.

Interdicția participării la examene a celor sancționați disciplinar se regăsește de altfel și în cazul concursurilor sau examenelor de numire în funcții de conducere (art.48 alin.2 din Legea nr.303/2004) ori concursurilor de promovare în funcție de judecător la ÎCCJ (art.52 din 3 din aceeași lege).

Totodată, faptul că interdicția nu trebuie a fi menționată în dispozitivul hotărârii secției rezidă și din dispozițiile art.51 alin.2 lit.b din Legea nr.303/2004 conform căreia revocarea din funcțiile de conducere se dispune de către CSM în cazul aplicării uneia dintre sancțiunile disciplinare, deci nu odată cu hotărârea de sancționare.

Nici dispozițiile art.2 alin.2 și art.10 din Codul de procedură civilă de care se prevalează contestatorul, nu sunt incidente în speță nefiind vorba despre sancțiunii civile.

Revenind la dispozițiile art.51 din Legea nr.317/2004, tocmai consecința caracterului suspensiv asupra sancțiunii disciplinare dat de exercitarea recurentului a făcut posibilă ca și consecința inexistența unei interdicții generate de această sancțiune disciplinară.

Sancțiunea a devenit executorie abia la data respingerii recursului contestatorului, astfel că în mod corect au fost pronunțată Hotărârea nr.1067/9.11.2017 a Secției pentru Judecători a CSM, respectiv Hotărârea nr.1193/16.11.2017 a Plenului CSM.

Cât privește Hotărârea Plenului CSM nr.1317/19.12.2017, chiar dacă

contestatorul a atacat soluția de respingere a participării sale la examen, fapt ce i-a permis acestuia să susțină concursul, și chiar dacă la momentul validării rezultatelor concursului, contestația sa se afla pendinte pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, rezultatul obținut de acesta la concurs nu putea și nu poate fi validat, așa cum pretinde contestatorul, întrucât la momentul validării rezultatelor, nu îndeplinea cumulativ condițiile legale.

Posibilitatea participării sale la concurs ca urmare a efectului suspensiv „ope legis” conferit contestației formulate împotriva soluției prin care s-a constatat neîndeplinirea condițiilor impuse de art. 44 alin. (8) din Legea nr. 303/2004, nu poate echivala cu validarea rezultatului obținut, în lipsa îndeplinirii tuturor cerințelor legale. printre care se numără și aceea a inexistenței unei sancțiuni disciplinare.

Potrivit art. 47 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare: „în termen de cel mult 30 de zile de la comunicarea rezultatelor, Consiliul Superior al Magistraturii dispune, prin hotărâre. promovarea judecătorilor și procurorilor declarați admiși”.

Procedura de organizare și desfășurare a concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție vacante este reglementată la nivel de legislație secundară, prin Regulamentul aprobat prin Hotărârea nr. 621/2006 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, cu modificările ulterioare.

Potrivit art. 28 din Regulament:

“(1) Rezultatele finale se prezintă Plenului Consiliului Superior al Magistraturii. în vederea validării.

(1 ind.1) Consiliul Superior al Magistraturii poate invalida. în tot sau în parte. concursul de promovare în cazurile în care constată că nu au fost respectate condițiile prevăzute de lege ori de

regulament cu privire la organizarea concursului sau că există dovada; săvârșirii unei fraude.

(2) În termen de cel mult 30 de zile de la comunicarea rezultatelor finale. Plenul Consiliului Superior al Magistraturii dispune, prin hotărâre, promovarea judecătorilor și a procurorilor declarați admiși”.

După cum se poate observa din cuprinsul textului evocat, la momentul prezentării rezultatelor finale, în vederea validării, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii poate dispune invalidarea totală sau parțială a concursului de promovare. În situația în care constată nerespectarea condițiilor prevăzute de lege ori de regulament cu privire la organizarea concursului.

Prin urmare, soluțiile care pot fi dispuse de către Plen la momentul

prezentării rezultatelor finale ale concursului, constau fie în validarea concursului, fie în invalidarea acestuia, în tot, sau în parte.

În ceea ce-l privește pe contestator, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii avea doar posibilitatea invalidării rezultatului acestuia, în condițiile în care, acesta nu îndeplinea cumulativ cerințele legale de promovare în gradul de judecător la instanțele ierarhic superioare.

În concluzie, în raport cu cele ce preced, cele trei hotărâri contestate apar ca temeinice și legale.

2. Temeiul de drept al soluției adoptate

În raport de motive invocate Înalta Curte apreciază că Hotărârile CSM sunt temeinice și legale astfel că, în temeiul dispozițiilor art.29 din Legea nr.317/2003 urmează a respinge contestația ca neîntemeiată.

6. Concurs de promovare a procurorilor în funcții de execuție. Concluzia suverană și motivată a comisiei de soluționare a contestațiilor potrivit căreia problema de drept este una controversată, astfel că se impune anularea grilei, se circumscrie prescripțiilor art. 20 alin. (7) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor, în sensul punctării tuturor variantelor de răspuns.

(Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 2027 din 17 mai 2018, dosar nr. 400/1/2018)

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

Circumstanțele cauzei și contestația formulată

Prin cererea înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal, la data de 13.02.2018, contestatorii A.A., N.C.V. și P.O., procurori în cadrul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel București, au formulat contestație împotriva Hotărârii nr. 1317 din 19.12.2017 a Consiliului Superior al Magistraturii, solicitând anularea, în parte, a acestei hotărâri prin care a fost validat examenul pe loc din 26 noiembrie 2017 pentru gradul

Parchetului de pe lângă ÎCCJ, anularea proceselor-verbale ale comisiilor de contestații cu privire la subiectele de examen menționate în contestație și refacerea acestora cu respectarea legii și regulamentului, cu eliminarea oricărei forme de exces de putere.

Au mai solicitat, în subsidiar, ca instanța să se pronunțe asupra legalității operațiunilor administrative care au stat la baza actului de validare, respectiv procesele-verbale de soluționare a contestațiilor, și să înlăture efectele definitive în raport de vătămarea efectivă produsă reclamanților și să oblige Comisia de organizare a examenului să

întocmească clasamentul potrivit baremului inițial ca operațiune administrativă necesară pentru a înlătura excesul de putere concretizat în baremul definitiv, cu obligarea subsecventă a Consiliului Național al Magistraturii de suplimenta locurile la concurs, sub rezerva finanțării, corespunzător numărului de candidați care potrivit baremului inițial ar fi fost declarați admiși.

În motivarea demersului lor procesual contestatorii au învederat următoarele:

Contestatorii au participat la concursul de promovare a judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție, organizat la data de 26.11.2017, optând pentru promovarea pe loc în vederea obținerii gradului profesional de corespunzător Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Se declară, în prealabil, că nu se solicită să se stabilească care ar fi răspunsul corect în grilele de concurs, aspect care depășește atribuțiile instanței de contencios administrativ, și se evidențiază soluția Consiliului Superior al Magistraturii, care a dispus comisiilor competente din cadrul aparatului său administrativ modificarea Regulamentului adoptat prin Hotărârea nr. 621/21.09.2006, în așa fel încât dispozițiile acestei comisii de contestații să nu mai aibă efect dirimant și disuasiv în condițiile în care se constată încălcări ale Regulamentului de organizare a concursului și chiar ale legii.

În continuare contestatorii exemplifică măsurile discreționare ale comisiilor de contestații, în parte și ale comisiilor de elaborare chemate la acord sau la mediere, considerate ca forme ale excesului de putere prin care s-au vătămat drepturile acestora, fiindu-le afectat dreptul la carieră al magistraților pe care Consiliul Național al Magistraturii are obligația legală a-l proteja în mod efectiv și nu doar formal.

Astfel, la materia Drept penal, grila nr. 1, întrebarea nr. 8 comisia de contestații a dispus anularea întrebării menționate, anihilând punctajul obținut de către candidații care au răspuns conform baremului inițial, motivând că există o controversă în doctrină între variantele de răspuns A și C, aspect care le-a profitat și candidaților care au dat răspunsul B.

Regulamentul nu prevede sub nicio formă că în acest caz, de o așa zisă controversă, se anulează întrebarea, cum de fapt nu prevede în niciun fel de alt caz când se anulează întrebarea ori când se punctează ambele răspunsuri. În aceeași ordine de idei, rațiunea reclamă ca o întrebare să fie anulată când niciunul dintre răspunsuri nu este corect, nu când două răspunsuri ar fi corecte.

Se mai menționează că termenul de controversă este o noțiune vagă și imprecisă, nedefinită de lege și nu se poate naște dintr-o singură lucrare de doctorat a unui magistrat, care a avut o opinie diferită, care nu se poate subsuma noțiunii de doctrină, întrucât o asemenea cerință ar face orice subiect de examen impredictibil și supus arbitrarului, în condițiile în care asemenea lucrări, numeroase de altfel, nu au fost menționate în tematica de examen.

Tot la materia Dreptului penal, la întrebarea nr. 9, grila 1, s-a ajuns la mediere potrivit Regulamentului, contestația fiind respinsă cu majoritate.

În această privință se susține că nu a fost realizată a reală mediere, cum ar sugera această noțiune, întrucât dacă s-ar fi optat pentru această metodă s-ar fi validat ambele variante de răspuns ca fiind corecte și care au făcut obiectul divergenței între membrii comisiei de soluționare a contestațiilor. Acceptarea necesității medierii demonstrează că problema este una controversată, însă spre deosebire de soluția adoptată la prima întrebare, de această dată este păstrată o singură variantă de răspuns,

aspect care demonstrează excesul de putere constând în dubla măsură la situații identice.

La întrebarea nr. 16, grila 1, comisia de contestații a admis contestația, punctând deopotrivă și răspunsul B pe lângă C, menționând în motivarea aferentă, că „există practică neunitară”, fără a fi indicate exemple de hotărâri judecătorești în acest sens.

Decizia nr. 554/2016 a Înaltei Curți de Justiție și Casație în materie penală, care stă la baza răspunsului B, avertizează că nu se aplică măsura cealaltă care a fost ratificată drept răspuns alternativ cu așa zisa motivare, astfel că varianta decisă suplimentar ca fiind în egală măsură corectă o exclude pe cea inițială în mod absolut fiind în primul rând un nonsens logic până la a fi unul juridic, deoarece în varianta inițială de răspuns decizia apărea ca una legală, în timp ce în varianta a doua, alternativă, decizia este enunțată ca fiind nelegală.

În legătură cu această soluție a Comisiei de contestații se mai susține că motivarea lipsește cu desăvârșire.

Relativ la întrebarea nr. 11, grila 1, comisia de contestații admitând contestația nu a aplicat sancțiunea anulării întrebării sau oferirea unui alt răspuns pentru întrebare, privite ca singurele măsuri care intră în competențele sale potrivit art. 14 din regulament, ci a adaptat enunțul întrebării cât și a răspunsurilor, formulând teoretic și practic un nou enunț după examen, enunț care nu s-a aflat în fața candidaților la momentul examinării și pe care ulterior, tot l-a soluționat cu acordarea deopotrivă a variantelor B și C de răspuns, acest ultim aspect survenind după ce la aceste variante a anulat teza a doua a răspunsurilor în cauză.

Pe lângă faptul că în speță comisia de contestații a încălcat articolul 14 în privința competențelor, s-a și subrogat în competențele comisiei de elaborare a

subiectelor prevăzute la art. 13 din Regulament modificând discreționar enunțul întrebării și răspunsurilor după cum a binevoit.

În acest fel însă, comisia de contestații a încălcat și regulamentul în ceea ce privește obligativitatea ca răspunsurile examinate să fie diferite, variantele de răspuns B și C după ștergerea tezei a doua ajungând să fie identice, iar punctarea acestora deopotrivă golind de conținut întru totul proba examinată. În aceeași ordine de idei, răspunsurile B și C devenite identice s-au comasat practic într-un singur răspuns, proba de examen ajungând să aibă două variante de răspuns în loc de trei, în speță varianta A și variantele B și C, care au devenit practic unul singur, prin urmare s-au încălcat în mod direct și dispozițiile ale art. 13 litera e).

Sub aspectul temeiniciei demersului comisiei de contestații, se susține că teza principală a întrebării și a răspunsurilor viza situația magistratului care nu este anchetat într-o cauză penală, care însă domiciliază împreună cu o persoană fără calitate specială care este suspect, și dacă în această situație este necesar avizul conform al secției din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, aspect evident din enunțul răspunsurilor, nu ridică o problemă de dificultate în contextul examenului, vechimii în profesie a candidaților și a parchetului la care doreau să acceadă.

Se mai arată că, în ipoteza anulării întrebării, deși două răspunsuri erau corecte, iar unul incorect, în schimb, în cazul acesta, deși întrebarea cuprindea date care nu ar fi fost în tematică, în speță Legea nr. 303/2004 care în parte chiar guverna examenul, comisia de contestații nu a anulat întrebarea, deși ar fi fost un atare caz, a păstrat un răspuns, în speță varianta a, ca fiind greșit, deși și acesta cuprindea date ce nu erau în tematică, iar la variantele b și c, a anulat în parte

răspunsurile (deși potrivit Regulamentului la articolul 14 alin. 2 se poate anula doar întrebarea, nu și răspunsurile) și a oferit două variante de răspuns identice ca fiind corecte.

Procedându-se în acest mod, s-a ajuns prin acest examen să se acorde practic până la un punct 1,125 de sutimi din nota finală, existând candidați care de la o note cuprinse între 8,025 - 8,30 au acces la acest examen la poziții de notare în detrimentul contestatorilor și nu numai, existând candidați care au beneficiat de întregul punctaj de 1,125 (prin cumularea anihilării răspunsului corect de la întrebarea anulată cu 0,750 de la celelalte două întrebări) pentru a nu se mai puncta și aceia care au beneficiat prin manoperele expuse de un punctaj între 0,375 - 0,750 sutimi în condițiile în care marja de departajare este între 0,025 - 0,5 sutimi între candidați, deci echivalentul a 25-40 de poziții în clasificarea concursului.

2. Apărările intimatului

Intimatul Consiliul Superior al Magistraturii a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea contestației, ca neîntemeiată.

În motivarea opțiunii sale procesuale s-a susținut că posibilitatea reanalizării contestațiilor la barem ar echivala cu reevaluarea baremelor definitiv adoptate de către comisiile de soluționare a contestațiilor la bareme și, respectiv cu substituirea instanței, acestor comisii, ceea ce nu este admisibil.

Se mai arată că nici dispozițiile legale care reglementează procedura de promovare a judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție vacante la instanțele superioare și parchetele de pe lângă acestea, cuprinse în Legea nr. 303/2004, nici prevederile regulamentare, nu prevăd posibilitatea reevaluării contestațiilor la barem de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii sau de către instanța de judecată.

Consiliul Superior al Magistraturii, având rolul său legal de a veghea la respectarea cerințelor prevăzute în normele juridice edictate pentru organizarea și desfășurarea examenului de promovare al judecătorilor și procurorilor, nu poate interveni în sfera de activitate a comisiilor de concurs, având prerogative conferite de lege doar pentru exercitarea controlului de legalitate pe baza verificărilor efectuate de comisiile cărora le-a stabilit atribuții specifice, soluțiile comisiilor fiind producătoare de efecte juridice în planul constatărilor și rezolvărilor pe care le stabilesc la problemele cu care sunt sesizate.

3. Soluția și considerentele Înaltei Curți asupra contestației

Contestatorii A.A., N.C.V. și O.P. au participat la concursul de promovare a judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție vacante la instanțele superioare și parchetele de pe lângă acestea din data de 26.11.2017, concurs aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Național al Magistraturii nr. 941/21.09.2017, opțiunea exercitată de contestatori fiind aceea de promovare pe loc în vederea obținerii gradului profesional corespunzător Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

În urma parcurgerii probelor de concurs, contestatorii au obținut mediile de 9,125, 9,100 și respectiv 9,050, iar în urma stabilirii ierarhiei candidaților la acest concurs, nu au fost declarați admiși.

Prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1317/19 decembrie 2017, a cărei legalitate a fost supusă cenzurii instanței judecătorești competente de către contestatari, în condițiile art. 29 alin. (7) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, s-au dispus următoarele:

Art. 1 - Respingerea plângerilor prelabile formulate de domnii procurori A.A., N.C.V., O.P., D.C.S., Ș.V.-C. și de doamna judecător Ș.D., candidați la

concursul de promovare în funcții de execuție a judecătorilor și procurorilor.

Art. 2 – S-a luat act de memoriile formulate de mai mulți candidați și s-a dispus sesizarea Comisiei nr. 2 în vederea modificării dispozițiilor Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 621/2006 modificată.

Art. 3- Suplimentarea locurilor pentru promovarea pe loc pentru toți candidații care au obținut medii egale cu cea a ultimului candidat, (...).

Art. 4 - Respingerea redistribuirii diferenței de 4 locuri rămase neocupate la nivel de tribunal - drept comercial și drept financiar fiscal.

Art. 5- Respingerea memoriilor privind suplimentarea formulate de către ceilalți candidați care nu au obținut medii egale cu cea a ultimului candidat declarat admis.

Art. 6 - Aplicarea criteriilor de departajare prevăzute de Regulament, pentru candidații care au obținut medie egală cu cea a candidatului clasat pe ultimul loc la concursul de promovare efectivă.

Art. 7 - Validarea rezultatelor finale ale concursului de promovare, efectivă și pe loc, a judecătorilor și procurorilor, conform Anexei nr. 1, parte integrantă din hotărâre.

Criticile formulate de contestatori vizează în esență modul de soluționare al contestațiilor la barem formulate la disciplina *Drept penal și Drept procesual penal - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție*, de către unii candidați la Concursul de promovare efectivă și pe loc a judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție, susținut la data de 26 noiembrie 2017, conduita adoptată prin soluțiile date contestațiilor constituind, în opinia contestatorilor, încălcări ale prevederilor legale care guvernează acest concurs.

Modalitatea de soluționare a contestațiilor la baremele de evaluare și notare, precum și atribuțiile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii în această privință sunt prevăzute la art. 20 alin. (4) - (8) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului C.S.M. nr. 621/2006, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora:

„(4) Baremele de evaluare și notare se afișează la centrele de concurs la încheierea probei scrise. În termen de 48 de ore de la publicarea baremelor pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii candidații pot face contestații la bareme, care se depun la Institutul Național al Magistraturii și se soluționează în termen de 48 de ore de la expirarea termenului de contestare, potrivit art.14 alin. (1). Soluția se motivează în termen de 3 zile de la expirarea termenului prevăzut pentru soluționarea contestațiilor. Baremele definitive stabilite în urma soluționării contestațiilor se publică de îndată pe paginile de internet ale Consiliului Superior al Magistraturii și Institutului Național al Magistraturii.

(5) În situația în care, în urma soluționării contestațiilor la barem, se apreciază că răspunsul corect la una dintre întrebări este altul decât cel indicat în barem, punctajul corespunzător întrebării respective se acordă numai candidaților care au indicat răspunsul corect stabilit prin baremul definitiv.

(6) În situația în care, în urma soluționării contestațiilor la barem, se apreciază că răspunsul corect indicat în baremul inițial nu este singurul răspuns corect, punctajul corespunzător întrebării respective se acordă pentru oricare dintre cele două variante de răspuns stabilite ca fiind corecte prin baremul definitiv.

(7) În situația în care, în urma soluționării contestațiilor la barem, se anulează una sau mai multe întrebări din testul-grilă, punctajul corespunzător întrebărilor anulate se acordă tuturor candidaților.

(8) Plenul Consiliului Superior al Magistraturii poate să dispună sancționarea, cu reducerea drepturilor bănești cuvenite pentru activitatea prestată, membrilor comisiilor de elaborare a subiectelor sau de soluționare a contestațiilor, care sunt răspunzători pentru anularea unor subiecte, din rea-credință sau gravă neglijență”.

Potrivit art. 28 din regulament – „(1) Rezultatele finale se prezintă Plenului Consiliului Superior al Magistraturii. În vederea validării.

(1¹) Consiliul Superior al Magistraturii poate invalida în tot sau în parte, concursul de promovare în cazurile în care constată că nu au fost respectate condițiile prevăzute de lege ori de regulament cu privire la organizarea concursului sau că există dovada săvârșirii unei fraude.”

Din cele expuse în precedent rezultă că în exercitarea competențelor sale legale, Consiliul Superior al Magistraturii poate, atunci când constată, din oficiu sau la cerere, nerespectarea condițiilor prevăzute de lege ori de regulament cu privire la organizarea concursului sau că există dovada săvârșirii unei fraude, să-l invalideze. În mod corespunzător, controlul judecătoresc de legalitate efectuat ulterior, se circumscrie aceluiași coordonate.

Cercetarea și constatarea validității oricărui concurs de promovare a judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție de către Consiliul Național al Magistraturii exclude, cum se susține de intimat, verificarea baremului inițial sau a celui definitiv, pentru că comisiile de elaborare a subiectelor și comisiile de soluționare a contestațiilor ori de mediere

au drept de apreciere discreționară în domeniul sau în disciplina sa de specialitate, astfel încât nici Consiliul și nici instanța de control judiciar nu sunt îndreptățiți a stabili răspunsul corect sau soluția la contestația la barem (admitere sau respingere).

Cu toate acestea, controlul de legalitate administrativ efectuat de Consiliul Superior al Magistraturii nu exclude verificarea respectării competențelor, termenelor și condițiilor legale ori regulamentare de către cele trei comisii atunci când au întocmit subiectele de concurs, când au soluționat contestațiile la barem și au stabilit baremul definitiv.

Procedând la o analiză în acești parametri, instanța reține că o primă critică formulată de contestatori a fost cea referitoare la soluția adoptată de comisia de soluționare a contestațiilor la barem în legătură cu baremul definitiv la întrebarea nr. 8 din grila nr. 1, considerând că este nelegală anularea întregii întrebări și punctarea tuturor răspunsurilor, în condițiile în care s-a reținut o controversă în literatura juridică referitor la variantele de răspuns A și C.

Instanța de control judiciar constată, pe baza celor arătate mai sus, că nu este în căderea și competența sa a analiza în ce măsură o problemă juridică este controversată în literatura de specialitate, dacă o lucrare de doctorat, cu o opinie contrară majorității celorlalți autori în domeniul de drept respectiv, poate fi un reper doctrinar pentru acest concurs. Relevantă este însă concluzia suverană și motivată a comisiei potrivit căreia problema de drept este un controversată, astfel că se impune anularea grilei, conduită care se circumscrie prescripțiilor art. 20 alin. (7) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor în sensul punctării tuturor variantelor de răspuns, cum a procedat

de altfel și comisia de soluționare a contestațiilor.

Referitor la întrebarea nr. 8 din grila nr. 1 se susține că, contestația la barem a fost soluționată în comisia de mediere, aspect care demonstrează că era vorba de o problemă controversată, ceea ce în opinia contestatorilor justifica o soluție similară celei anterior analizate, respectiv de anulare a grilei de răspuns și de punctare a tuturor răspunsurilor menționate.

Neînțelegerile inițiale ale membrilor comisiei de soluționare a contestațiilor la barem, aspect care a dus la soluționarea contestației în comisia de mediere, conform principiului majorității, în lipsa unor dispoziții legale contrare, nu califică problema de drept expusă în ipoteza subiectului, ca fiind una controversată.

Prin procesul-verbal de mediere pentru disciplina Drept penal – procurori s-au respins motivat contestațiile la baremul inițial la această întrebare, așa încât nu este susținută afirmația contestatorilor, opinia majoritară, ale cărei dispoziții produc efecte juridice, fiind aceea că aspectele contestate sunt neîntemeiate. Întinderea interpretării unor expresii legale, utilizată de membrii comisiei excede, așa cum s-a mai arătat, controlului instanței de contencios administrativ.

Nu este întemeiată nici critica referitoare la soluția dată de comisia de soluționare a contestațiilor la barem contestației la întrebarea nr. 16, grila 1. Aprecierea comisiei în sensul existenței unei practici neunitare în materie, practică care justifica alături de răspunsul C și varianta de răspuns B, înscrie conduita comisiei în ipoteza normei prevăzută de art. 20 alin. (6) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor, dispoziție care prescrie notarea ambelor răspunsuri corecte.

Neindicarea unei hotărâri judecătorești, cum susțin contestatorii, de natură

a demonstra existenței unei practici neunitare în materie, nu invalidează aprecierea comisiei de soluționare a contestațiilor la barem în sensul arătat. De asemenea, cu riscul repetării, excluderea logică și, implicit, juridică, a uneia dintre soluțiile considerate ca fiind corecte de cealaltă variantă de răspuns, nu reprezintă elemente de analiză a instanței de contencios în cercetarea legalității operațiunilor administrative contestate.

Referitor la soluția adoptată de comisia de soluționare a contestațiilor la barem în legătură cu contestațiile formulate împotriva baremului inițial la întrebarea nr. 11, grila 1, instanța de control judiciar o consideră legală, criticile contestatorilor fiind de asemenea nefondate.

Comisia a admis contestațiile formulate, acordând punctaj corespunzător acestei întrebări atât candidaților care au indicat varianta de răspuns B, cât și celor care au indicat varianta de răspuns C. În soluționarea acestora, comisia de soluționare a contestațiilor nu s-a substituit comisiei de elaborare a subiectelor, ci a exclus din varianta de răspuns circumstanțierea faptică a celor două răspunsuri, care nu se înscriu în tematica de concurs, având astfel în vedere, la evaluarea răspunsului corect, numai prima parte a acestuia. Prin această operațiune, răspunsurile de la literele B și C au devenit identice, având același conținut, se înscriu în tematica de concurs și reprezentau variantele corecte.

Afirmația conform căreia concurenții la acest examen, știau sau trebuiau să știe normele referitoare la încuviințarea percheziției domiciliare la domiciliul unui magistrat de către secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii din Legea nr. 303/2004, chiar dacă ar fi reală, nu este de natură a demonstra nelegalitatea conduitei comisiei, care, prin

cenzura efectuată, în limitele criticilor formulate, a supliniit conduita comisiei de elaborare a subiectelor care conform art. 14 din Regulament era ținută a elabora subiectele pentru testele-grilă în concordanță cu tematica și bibliografia aprobate și publicate de Consiliul Superior al Magistraturii și de Institutul Național al Magistraturii.

În fine, împrejurarea că Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a luat act de memoriile unor candidați și a sesizat Comisia nr. 2 din cadrul aparatului său administrativ în vederea modificării dispozițiilor Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului CSM nr. 621/2006, modificată, nu demonstrează decât existența unor imperfecțiuni firești ale actului administrativ normativ arătat, care se tind

a fi înlăturate pe această cale, fără a influența validitatea procedurilor de concurs derulate cu respectarea dispozițiilor sale legale, în forma la data concursului.

Ca atare, nu există motive de nelegalitate formală a proceselor-verbale întocmite de comisia de soluționarea contestațiilor, situație care a fost reținută ca atare de către intimat, care a dispus validarea rezultatelor finale ale concursului prin hotărârea dedusă judecătii.

Prin urmare, Înalta Curte nu poate concluziona decât că Hotărârea nr. 1317 din 19 decembrie 2017 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii este legală prin prisma criticilor formulate de contestatori, astfel că în temeiul dispozițiilor art. 29 alin. (7) din Legea nr. 317/2004, cu modificările și completările ulterioare, Înalta Curte va respinge contestația ca neîntemeiată.

7. Concurs de promovare a judecătorilor în funcții de execuție. Împrejurarea că la unele materii au fost alocate mai multe locuri pentru promovarea pe loc, la altele mai puține, iar la alte materii nu au fost alocate locuri deloc, ține de marja de apreciere a Consiliului Superior al Magistraturii, în aplicarea criteriului necesității sistemului, criteriu evaluat pe considerente statistice, ce nu au legătură cu exercitarea abuzivă a competențelor sale.

(Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 1494 din 16 aprilie 2018, dosar nr. 35/1/2018)

Prin contestația înregistrată pe rolul acestei instanțe sub nr. 35/1/2018, contestatoarea V.O.D. a chemat în judecată pe intimatul Consiliul Superior al Magistraturii, solicitând instanței ca prin hotărârea ce va pronunța să dispună anularea parțială a Hotărârilor nr. 941 din 21 septembrie 2017 și nr. 1317 din 19 decembrie 2017 ambele date de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, sub următoarele aspecte:

- anularea parțială a Hotărârii Plenului C.S.M. nr. 941 din 21.09.2017, respectiv a dispoziției de la art. 4, lit. b prin care este stabilit numărul locurilor scoase la

concurusul pentru promovarea pe loc funcții de execuție a judecătorilor la curte de apel, ca fiind 100, *din care numai 8 locuri pentru materia drept civil;*

- anularea parțială a Hotărârii Plenului CSM nr. 1317/19. 12. 2017 de validare a rezultatelor concursului de promovare în funcții de execuție efectivă și pe loc a judecătorilor și procurorilor din data de 26 noiembrie 2017 și de respingere a cererii sale de recunoaștere a gradului profesional de curte de apel;

- obligarea intimatului la emiterea unei hotărâri de suplimentare a numărului de locuri pentru materia drept civil și, în

consecință, de validare a rezultatului pe care l-a obținut la concursul de promovare din 26. 11. 2017 și, implicit, promovarea sa pe loc, în grad profesional de curte de apel.

În motivarea contestației, petenta a arătat că este judecător la Tribunalul Suceava, cu grad profesional de tribunal, fiind înscrisă la concursul organizat de C.S.M., la data de 26.11.2017, potrivit Hotărârii Plenumului C.S.M. nr. 941/21.09.2017, pentru a obține promovarea pe loc în gradul superior, de curtea de apel, la disciplina drept civil.

În urma examenului a obținut media generală 9,525, situându-se pe poziția 13, la egalitate de medie cu alți trei colegi aflați pe pozițiile 10-12, iar ultima medie de promovare, în limita celor 8 locuri alocate materiei, a fost 9,575.

A considerat că numărul de locuri alocat materiei drept civil, de numai opt, *nu are la bază o justificare obiectivă și rezonabilă, conform art.4 alin.2 ind. 2 din Hotărârea CSM nr. 621/2006 (Regulamentul).*

Or, câtă vreme Ministerul Justiției, prin adresa nr. 2/79323/2017, a considerat că “nu este oportună organizarea unui concurs de promovare pe loc a judecătorilor, nici din perspectiva rezolvării reale a problemelor de resurse umane din sistemul justiției, nici din punct de vedere al impactului financiar pe care îl presupune”, nu s-ar putea motiva în speță (ca în alte cazuri, spre ex. HCSM nr. 811/28.06.2016) că finanțarea posturilor este atributul finanțatorilor principali de credite, Ministerul Justiției și Ministerul Public, care pot comunica un număr limitat de locuri din rațiuni bugetare.

Se motivează în HCSM nr. 941/21.09.2017, de organizare a concursului, faptul că alocarea locurilor pe materii are în vedere procentul mediu din volum total 2016 și semestrul I 2017.

Dar acest criteriu regulamentar, care ține cont de date statistice, a considerat

că nu trebuie absolutizat încât să se ajungă la blocarea accesului la promovare, *(mai ales că nu este singurul criteriu prevăzut de art. 4 alin. 2 ind. 2 din Regulament, care mai menționează și un alt criteriu, privind necesitățile sistemului, neavut în vedere).*

Este ceea ce s-a întâmplat cu candidații la materia drept civil, cărora le-a fost *blocat efectiv accesul la promovare, fiind și discriminați în raport cu ceilalți candidați* de la celelalte materii, care au beneficiat de un *număr rezonabil* de locuri pentru concurs.

Relevant în acest sens este faptul că, față de anii anteriori, pentru promovare la Curtea de Apel s-a alocat un *număr dublu de locuri, de la 50 la 100 și că fiecare materie de concurs a primit locuri suplimentare, chiar semnificativ mai multe, cu excepția dreptului civil.*

Astfel, la materia drept penal s-au alocat 25 de locuri, față de 12 locuri la concursul precedent din 03. 04. 2016.

La materia drept comercial 13 locuri, față de 6 locuri.

La materia drept administrativ 23 de locuri față de 14 locuri.

La materia drept financiar și fiscal 12 locuri față de 4 locuri.

La materia dreptul muncii 19 locuri față de 6 locuri.

Dreptul civil însă a primit același nr. de locuri - 8, deși Comisia nr. 2- Resurse Umane și Organizare din cadrul CSM propusese suplimentarea corespunzătoare a locurilor pentru drept civil motivat de faptul că s-au eliminat din concurs materiile drept internațional privat și dreptul familiei (conform minutei din 18.09.2017 a acestei Comisii).

Este greu de crezut că de la data ultimului concurs, organizat în anul 2016, volumul de activitate pe curți de apel la celelalte materii s-ar fi dublat/triplat, în timp ce la dreptul civil s-ar fi înregistrat un regres.

Dimpotrivă, din informațiile publice de pe Portalul Instanțelor, privind bilanțul de

activitate pe anul 2016, reiese că cele mai multe Curți de Apel au înregistrat o *tendință descrescătoare a volumului de activitate* (dosare nou intrate) față de anul 2015 - Cluj, Constanța, Craiova, Iași, Tg. Mureș, Oradea, Ploiești, Suceava, Galați, Bacău (excepție făcând doar Curțile de Apel Timișoara, Pitești, București, Brașov).

De asemenea, datele din bilanț privind activitatea pe secțiile Curților de Apel nu susțin așa o disproporție de volum în raport de cauzele "pur civile".

Relevantă în acest sens este și organigrama Curților, mai ales în cazul acelor în care conflictele de muncă și asigurări sociale funcționează în secție separată de cauzele "pur civile", iar numărul de judecători pe cele două secții este comparabil (Curțile de Apel Iași, Galați, Cluj, Timișoara).

Oricum, acest criteriu, al ponderii, *nu este singurul criteriu* prevăzut de Regulament, întrucât art. 4 alin. 2 ind. 2 se raportează și la un alt criteriu, al "*necesităților sistemului*", *neavut în vedere*.

Se mai referă și la *impactul Deciziei Curții Constituționale nr. 369/30.05.2017*, publicată în Monitorul Oficial nr. 582/20.07.2017 asupra volumului de activitate al Curților de Apel în materia dreptului civil.

Prin această decizie s-a suprimat „pragul valoric” în materia căilor de atac de reformare, în speță recursul, astfel că într-un număr semnificativ de cauze pentru care competența se stabilește după valoare, nu după materie (spre ex., acțiuni în revendicare, uzucapiune, nulitate act juridic, răspundere contractuală-rezoluțiune, reziliere, răspundere delictuală, acțiune pauliană, hotărâre care ține loc de act autentic de vânzare etc.), părțile au la îndemână și calea de atac a recursului, după apel. Din informațiile de pe portalul instanțelor reiese că recursurile au fost înregistrate

pe rolul Curților de Apel, unele fiind soluționate deja, iar într-o decizie de speță, Înalta Curte de Casație și Justiție și-a declinat competența de soluționare a recursului în favoarea Curții de Apel.

A se vedea decizia nr. 160 din data de 1 februarie 2017 pronunțată de Secția a II-a Civilă prin care instanța supremă a hotărât că, "în principiu, în situațiile în care, conform codului de procedură civilă sau legii speciale, hotărârile pronunțate de instanțele judecătorești sunt supuse recursului, soluționarea acestuia este de competența instanței imediat superioare celei care a pronunțat hotărârea, sau, după caz, de competența instanței expres prevăzute de lege. Instanța supremă nu poate reține argumentul instanței de declinare în sensul că Înalta Curte de Casație și Justiție este instanța de drept comun în judecarea recursurilor, întrucât se încalcă o prevedere de ordin procedural imperativă (art. 97 alin. 1 pct. 1 C.pr.civ.: Înalta Curte de Casație și Justiție judecă recursurile declarate împotriva hotărârilor curților de apel, precum și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege").

Decizia Curții Constituționale exista la data organizării concursului și trebuia avută în vedere la alocarea locurilor în materia dreptului civil, întrucât mărește semnificativ rolul curților de apel în materia dreptului civil.

Prin urmare, nu s-ar putea motiva că nu ar exista posibilitatea pentru promovată de a-și desfășura activitatea la instanța corespunzătoare gradului dobândit (cum s-a motivat în alte cazuri, spre ex. HCSC nr. 811/28.06.2016).

Așadar, a considerat întemeiată solicitarea sa de *reevaluare a locurilor pentru materia drept civil, la un număr obiectiv și rezonabil, în acord cu criteriile prevăzute prin art. 4 alin. 2 ind. 2 din Regulament*, pentru a se înlătura situația de *inegalitate evidentă de șanse* în raport de ceilalți magistrați - concurenți de la celelalte materii.

Așa cum rezultă din prevederile Legii nr.317/2004 Consiliul Superior al Magistraturii este autoritatea care se ocupă de cariera magistraților, de evoluția lor profesională, asigurând cadrul legal pentru obținerea gradului ierarhic superior, cu respectarea principiilor *egalității de șanse, nediscriminării*.

Or, în ceea ce o privește, a constatat că *accesul la promovare este excesiv de dificil*, chiar obținând o medie foarte mare, 9,525, din cauza numărului foarte redus de locuri pentru promovare pe loc, în *disproporție vădită și nejustificată* atât față de vastitatea și complexitatea materiei dreptului civil, cât și în raport de locurile stabilite pentru celelalte materii de concurs.

O promovare efectivă în aceeași specializare la Curtea de Apel Suceava este exclusă încă din anul 2010.

A mai menționat că a înaintat către C.S.M. o cerere de suplimentare a locurilor pentru materia drept civil, de validare a rezultatului final obținut la concurs și de recunoaștere a gradului profesional de curte de apel, ce a fost calificată ca memoriu și respinsă în aceeași ședință din 19 decembrie 2017, fără a fi arătate motivele până la acest moment

În drept a invocat prevederile art. 4 alin. 2 ind.2, art.29 alin.7 din Legea nr.317/2004, art. 18 alin. 2 din Legea nr. 554/2004.

Intimatul Consiliul Superior al Magistraturii a formulat întâmpinare, prin care a solicitat respingerea contestației ca nefondată.

Susține intimatul că potrivit art. 4 alin. 2 din Regulamentul privind promovarea judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție, "numărul de locuri scoase la concurs se stabilește cu consultarea prealabilă a ordonatorilor principali de credite, iar alocarea locurilor pe materii de concurs se realizează de către Consiliul Superior al Magistraturii, ținând

cont de ponderea numărului de cauze la nivelul gradului de jurisdicție pentru care se scot locurile la concurs și de necesitățile sistemului."

Susține intimatul că alocarea unui anumit număr de locuri la concursul de promovare pe loc în funcție de execuție, în raport de materiile de concurs, nu constituie o practică discriminatorie, așa cum apreciază petenta și nici nu îngrădește accesul efectiv la promovare, având în vedere că alocarea numărului de posturi pe materii s-a realizat în baza unui criteriu matematic.

Astfel, se arată că la drept civil au fost alocate 8 posturi pentru promovarea la curtea de apel, întrucât, potrivit datelor statistice, volumul de activitate la materiile civil și minori și familie, în perioada 2016 și semestrul I 2017 reprezintă 7%, respectiv 1% din volumul total de activitate al curților de apel.

Mai arată intimatul că, toți candidații la concursul de promovare pe loc, care îndeplineau condițiile de participare la concurs, aveau posibilitatea de a opta pentru oricare dintre materiile de concurs, indiferent de secția unde își desfășurau activitatea, aceștia aflându-se în situații identice, din moment ce regulile de desfășurare a concursului erau aceleași pentru toți și fiecare candidat a avut posibilitatea de a alege materia la care urma să susțină concursul.

Totodată, se precizează că alocarea posturilor pe materii s-a realizat în baza unor criterii obiective, respectiv date statistice, iar împrejurarea că un candidat nu a obținut o notă care să îi permită promovarea, nu poate echivala cu blocarea accesului la concurs.

În opinia intimatului, susținerea contestatoarei privind omisiunea utilizării celui de-al doilea criteriu prevăzut de art. 4 alin. 2² din Regulament este nefondată, întrucât alocarea posturilor în funcție de necesitățile sistemului este un criteriu general de apreciere care include implicit

și primul criteriu, respectiv ponderea numărului de cauze la nivelul gradului de jurisdicție.

La data de 26 februarie 2018, contestatoarea a depus răspuns la întâmpinare solicitând admiterea cererii astfel cum a fost formulată.

În dovedirea susținerilor lor, părțile au înțeles să se folosească de proba cu înscrisuri.

Analizând actele și lucrările dosarului, prin prisma probatoriilor administrate și a dispozițiilor legale incidente, se rețin următoarele:

Cu titlu de principiu, Înalta Curte reamintește că, "în controlul exercitat asupra actelor administrative deduse judecății, instanța de contencios administrativ are de verificat conformitatea acestora cu legea și respectarea, în conduita autorității emitente, a justului echilibru între dreptul subiectiv sau interesul legitim privat pretins vătămat și interesul public pe care autoritățile publice sunt chemate să îl ocrotească. Numai în măsura în care, probele dosarului conduc către concluzia ruperii acestui just echilibru, printr-o exercitare abuzivă, excesivă a dreptului de apreciere a autorității publice, se poate vorbi despre un exces de putere în sensul art. 2 alin. 1 lit. n din Legea 554/2004, sau despre o deturnare a scopului legii, în sensul de fraudă la lege" (ICCJ – Secția contencios administrativ și fiscal, decizia nr. 4357 din 15 octombrie 2009).

Așadar, este binecunoscut că raportul de drept administrativ este guvernat de principiul proporționalității între măsura dispusă în fiecare caz individual și interesul public ocrotit, impunând ca actele administrative să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru a atinge scopul urmărit, astfel ca inconvenientele cauzate particularului să nu fie disproportionale în raport de scopurile urmărite.

Tocmai de aceea, actuala lege a contenciosului administrativ a introdus, printre temeiurile acțiunii, excesul de putere, definit de art. 2 alin. 1 lit. n din Legea nr. 554/2004, ca fiind exercitarea dreptului de apreciere al autorităților publice prin încălcarea limitelor competenței prevăzute de lege, sau prin încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale.

În aceeași notă, se poate afirma că, în exercitarea atribuțiilor lor, entitățile administrative dispun de o marjă de apreciere, astfel că, în situația în care nu pot fi identificate motive de nelegalitate formală ori elemente din care să rezulte că emitentul actului administrativ, prin conduita lui, s-a îndepărtat de la scopul legii ori a încălcat principiul proporționalității între interesul public și cel privat, o evaluare a substanței măsurilor dispuse, făcută de instanța de contencios administrativ însăși, ar constitui o ingerință nepermisă în atribuțiile administrației publice.

Aceeași abordare se regăsește și în jurisprudența Curții Europene de Drepturile Omului, care a statuat în cauza *Van Marle și alții c. Olandei* (hotărârea Plenului Curții din 26 iunie 1986) că o atare evaluare "se îndepărtează atât de mult de la sarcina normală a judecătorului, încât garanțiile prevăzute de art. 6 din Convenție nu ar putea viza litigii într-o asemenea materie".

Prin urmare, analizând conținutul actelor administrative atacate, în cadrul coordonatelor astfel configurate, Înalta Curte constată că hotărârile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii respectă limitele și scopul prevederilor legale în executarea cărora au fost adoptate, iar măsurile dispuse sunt ample și adecvat motivate, neexistând elemente pe baza cărora să poată fi decelată o exercitare abuzivă a dreptului de apreciere în sensul art. 2 alin. 1 lit. n din Legea nr. 554/2004.

Concret, se observă că petenta a contestat hotărârile Plenului C.S.M. nr. 941 din 21.09.2017, respectiv a dispoziției de la art. 4, lit. b prin care este stabilit numărul locurilor scoase la concursul pentru promovarea pe loc funcții de execuție a judecătorilor la curte de apel, ca fiind 100, *din care numai 8 locuri pentru materia drept civil*; precum și cea a Plenului CSM nr. 1317/19.12.2017 de validare a rezultatelor concursului de promovare în funcții de execuție efectivă și pe loc a judecătorilor și procurorilor din data de 26 noiembrie 2017 și de respingere a cererii sale de recunoaștere a gradului profesional de curte de apel.

Succint, criticile petentei în legătură cu cele două hotărâri contestate se circumscriu împrejurărilor că nu au fost respectate prevederile art. 4 alin. 2² din Hotărârea CSM nr. 621/2006, respectiv numărul de locuri alocat materiei drept civil de numai opt, nu are la bază o justificare obiectivă și rezonabilă și că prin modalitatea de alocare a locurilor au fost încălcate principiile egalității de șanse și nediscriminării, fiind astfel îngădit accesul efectiv la promovare al contestatoarei.

Răspunzând acestor critici, Înalta Curte observă că în conformitate cu prevederile art. 1 din Hotărârea CSM nr. 621/2006 privind Regulamentul pentru organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor: "Promovarea judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție, efectivă sau pe loc, la tribunale, tribunale specializate, curți de apel, parchetele de pe lângă aceste instanțe, precum și la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție se face numai prin concurs, organizat la nivel național, în limita posturilor vacante existente, respectiv a numărului de locuri aprobat anual de Consiliul Superior al Magistraturii pentru promovarea pe loc."

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 4 alin. 2² din același Regulament: "La promovarea pe loc,

locurile scoase la concurs se stabilesc la nivel național, corespunzător gradelor instanțelor sau parchetelor ierarhic superioare pentru care se organizează concursul; în interiorul fiecărui grad, locurile se stabilesc separat, pe materii de concurs. Numărul de locuri scoase la concurs se stabilește cu consultarea prealabilă a ordonatorilor principali de credite, iar alocarea locurilor pe materii de concurs se realizează de către Consiliul Superior al Magistraturii ținând cont de ponderea numărului de cauze la nivelul gradului de jurisdicție pentru care se scot locurile la concurs și de necesitățile sistemului."

Din verificarea Hotărârii Plenului CSM nr. 941/21 septembrie 2017, se constată că la atribuirea numărului de locuri pentru promovarea pe loc, Consiliul a avut în vedere datele statistice privind volumul de activitate pe fiecare materie în care s-au alocat posturi, respectiv procentul mediu din volumul total aferent anilor 2016 și semestrului I 2017.

Împrejurarea că nu a fost avută în vedere Decizia Curții Constituționale nr. 369/30.05.2017 publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 582/20.07.2017, care va avea consecințe asupra creșterii volumului de activitate al Curților de Apel în materia dreptului civil, excede controlului de legalitate al jurisdicției contenciosului administrativ.

Astfel, autoritatea publică a statuat anumite criterii la care să se raporteze, în legătură cu stabilirea numărului de posturi alocat fiecărei materii, criteriu pe care l-a respectat, în mod matematic, iar faptul că petenta propune o altă circumstanță la care să se raporteze Consiliul, nu poate conduce la concluzia că marja de apreciere a fost exercitată în mod abuziv.

Pe de altă parte, nu poate fi ignorat faptul că prin hotărârea atacată au fost luate în considerare date concrete, obiective, respectiv date statistice

referitoare la volumul de activitate în perioada imediat anterioară organizării concursului, în schimb decizia Curții Constituționale invocată de contestatoare urmează a produce efecte în viitor, nefiind cunoscută la acest moment, maniera în care această decizie va afecta activitatea instanțelor de judecată în materie civilă.

În ceea ce privește susținerile contestatoarei referitoare la încălcarea principiilor egalității de șanse și nediscriminării, și la îngrădirea accesului efectiv la promovare, se concluzionează că nici acestea nu pot conduce la reformarea actelor administrative contestate.

Acestea sunt a adăpost de orice critică, din acest punct de vedere, în condițiile în care, candidații la concursul de promovare pe loc s-au aflat în situații identice, regulile de desfășurare a concursului și locurile alocate fiind aceleași pentru toți, fiecare candidat având posibilitatea să aleagă materia la care să susțină concursul, în cunoștință de cauză și fiind avizat anterior înscrierii în privința numărului de locuri alocat fiecărei materii.

Or, este cunoscut că principiul constituțional al egalității în drepturi nu presupune uniformitate, astfel că situații diferite justifică și uneori chiar impun un tratament juridic diferit (Decizia Curții Constituționale nr. 1/8 februarie 1994

publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 69/1994).

Așadar, împrejurarea că la alte materii au fost alocate mai multe locuri pentru promovarea pe loc, la altele mai puține, iar la alte materii, cum ar fi dreptul familiei, proprietății intelectuale și drept maritim și fluvial, nu au fost alocate locuri deloc, ține de marja de apreciere a Consiliului, în aplicarea criteriului necesității sistemului, criteriu evaluat pe considerente statistice, ce nu au legătură cu exercitarea abuzivă a competențelor sale.

Nu în ultimul rând, trebuie precizat că împrejurarea potrivit căreia un candidat nu obține, în urma concursului, un calificativ care să îi permită clasarea pe unul dintre locurile alocate, nu poate constitui o îngrădire a accesului la promovare, așa cum a susținut contestatoarea.

Având în vedere cele menționate mai sus, Înalta Curte concluzionează că, în adoptarea celor două hotărâri contestate, Consiliul Superior al Magistraturii și-a exercitat competențele și marja de apreciere fără încălcarea unor norme legale sau regulamentare sau prin abuz de putere publică.

Pentru toate aceste considerente, în temeiul prevederilor art. 18 din Legea nr.554/2004 și art. 29 alin. 7 din Legea nr.317/2004, va fi respinsă contestația ca neîntemeiată.

8. Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție. Nulitatea hotărârii pronunțate cu votul a 4 din cei 9 membri prezenți, în condițiile în care ceilalți 5 membri prezenți au declarat că nu participă la dezbateri și nici la vot, în considerarea situației de conflict de interese.

(Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 3629 din 16 noiembrie 2017, dosar nr. 2637/1/2016)

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

1. Cererea de chemare în judecată formulată de contestatorul A.E.

Prin cererea înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de

contencios administrativ și fiscal sub nr.2637/1/2016 din 23 septembrie 2016, contestatorul A.E., judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, a chemat în judecată intimata Înalta Curte de Casație și Justiție, solicitând ca, în conformitate

cu prevederile art.7 alin. (2) din Anexa nr.VI, Capitolul VIII, Secțiunea 1 la Legea nr.284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, să se dispună:

- anularea Hotărârii nr.14/06.06.2016 adoptată de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin care a fost respinsă contestația formulată împotriva Ordinului nr.574/26.11.2015 emis de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție;

- admiterea contestației formulate împotriva Ordinului nr.574/26.11.2015 al președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, anularea în parte a ordinului în ceea ce îl privește pe contestator și obligarea la emiterea unui nou ordin de stabilire a drepturilor salariale ale contestatorului, conform solicitărilor din contestație.

S-a arătat de către contestator că prin Ordinul nr.574/2015 i-au fost stabilite drepturile salariale începând cu data de 01.12.2015 și că, împotriva acestui ordin, în temeiul art.7 alin. (1) din Anexa nr.VI, Cap. VIII, Secțiunea 1 la Legea nr.284/2010, a formulat contestație la Colegiul de Conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, respinsă prin Hotărârea nr.14/06.06.2016.

S-a mai arătat că prin dispozițiile art.7 alin. (1) din Anexa nr.VI, Cap. VIII, Secțiunea 1 la Legea nr.284/2010, Colegiului de Conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție i-au fost conferite atribuții de jurisdicție administrativă, ceea ce înseamnă că hotărârea adoptată în soluționarea contestației formulate împotriva ordinului de salarizare mai sus menționat constituie un act administrativ jurisdicțional.

Prin urmare, ca orice alte acte prin care se finalizează o activitate de jurisdicție, și hotărârile colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție trebuie să cuprindă motivele de fapt și de drept avute în vedere la emiterea acestora.

În speță, s-a solicitat să se constate că Hotărârea nr.14/2016 a Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție prin care a fost dispusă respingerea contestației împotriva ordinului de salarizare nu cuprindea nicio motivare în fapt și nici sub aspectul temeiurilor de drept, neregularitate în raport de care s-a invocat nulitatea actului.

Cerința motivării constituie o dimensiune a legalității actului administrativ și o condiție a validității sale, cerința motivării fiind prevăzută și din perspectiva respectării dreptului la o bună administrare de care trebuie să dea dovadă autoritățile publice, obligație ce revine și colegiului de conducere, ca structură administrativă a ÎCCJ, cu caracter deliberativ, în exercitarea atribuțiilor conferite prin dispozițiile art.7 alin. (2) din Anexa nr.VI, Cap. VIII, Secțiunea 1 la Legea nr.284/2010.

În caz, Colegiul de conducere al ICCJ trebuia să motiveze hotărârea adoptată și pentru asigurarea transparenței decizionale, specifică oricărei autorități cu atribuții și competențe în domeniul cenzurării legalității ordinelor de stabilire a salariilor, potrivit dispozițiilor legale mai sus menționate.

De asemenea, s-a mai arătat că deciziile adoptate trebuie să fie motivate pentru a se înlătura caracterul discreționar al acestora, numai cunoscând elementele de fapt și de drept care au determinat emiterea actului, fiind respectate drepturile persoanelor implicate în procedură, inclusiv cel privind liberul acces la justiție și dreptul la apărare.

Or, în speță, prin faptul nemotivării Hotărârii nr.14/06.06.2016, contestatorul a fost pus în situația de a nu avea cunoștință despre considerentele care au determinat respingerea contestației sale împotriva ordinului de salarizare contestat. Motivarea soluției din contestația administrativă nu a fost furnizată contestatorului nici la cererea expresă a acestuia.

Pe de altă parte, s-a arătat că hotărârea adoptată în contestația administrativă adresată ICCJ nu cuprinde nici mențiunile referitoare la eventuala cale de atac, termenul de exercitare a acesteia și instanța competentă.

În raport de cele arătate, s-a solicitat să se dispună anularea Hotărârii nr.14/06.06.2016 a Colegiului de Conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, invocându-se viciul de nelegalitate decurgând din nemotivarea actului, în fapt și în drept.

Pe fond, s-a arătat că, prin Decretul nr.599/21.12.2000, reclamantul A.E. a fost numit în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, în condițiile Legii nr.56/1996 și O.G. nr.83/2000, astfel încât sporul de 30% pentru vechimea în muncă mai mare de 25 ani de la data respectivă constituia un drept câștigat care, ulterior, nu mai putea fi redus.

Prin sentința nr.4332/23.09.2010 a Tribunalului Sălaj - Secția civilă, rămasă irevocabilă prin nerecurare, Înalta Curte de Casație și Justiție a fost obligată la plata către reclamant a diferențelor de indexare a creșterilor salariale prevăzute de art.1 alin. (I) din O.G. nr.3/2006, de la data de 01.02.2006 până la data de 01.04.2006, în procent de 5%, de la 01.04.2006 până la 01.09.2006, în procent de 1%, și de la 01.09.2006 până la 01.01.2007, în procent de 1%, precum și a creșterilor salariale prevăzute de art.1 alin. (1) din O.G. nr.10/2007, de la data de 01.01.2007 până la 01.04.2007, în procent de 5%, de la data de 01.04.2007 până la 01.10.2007, în procent de 2%, și de la data de 01.10.2007 în procent de 11%, actualizate cu indicele de inflație la data plății.

De asemenea, prin aceeași sentință, rămasă irevocabilă prin nerecurare, Înalta Curte de Casație și Justiție a fost obligată să efectueze mențiunile corespunzătoare în carnetele de muncă, cu consecințele de rigoare, corespunzătoare.

S-a mai arătat că Înalta Curte de Casație și Justiție a executat benevol sentința nr.4332/23.09.2010 a Tribunalului Sălaj - Secția civilă, sumele datorate fiind achitate reclamantului, însă, cu ocazia comunicării Ordinului nr.574 din 26.11.2015, completat cu anexa ce i-a fost comunicată la data de 15.01.2016, reclamantul a constatat că efectele mențiunilor dispuse în mod irevocabil prin sentința nr.4332/23.09.2010 a Tribunalului Sălaj - Secția civilă, rămasă irevocabilă prin nerecurare, nu se regăsesc printre drepturile salariale stabilite prin Ordinul nr.574 din 26.11.2015, omisiune în legătură cu care nu a primit nicio explicație.

S-a susținut că nelegalitatea ordinului de salarizare contestat în cauză se impune a fi constatată și din perspectiva Deciziei nr.23 din 29 iunie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, pronunțată în dosarul nr.1.367/1/2015 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 797 din 27 octombrie 2015), dată în interpretarea dispozițiilor art.82 alin. (1) din Legea nr.303/2004 și art.7 alin. (I), (2) și (3) din HG nr.1275/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr.303/2004 și ale Legii nr.47/1992, referitoare la pensiile de serviciu și la acordarea indemnizațiilor pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani.

În acest sens, au fost citate considerentele care ilustrează argumentația privind conținutul sintagmei „indemnizație avută”, precum și cele referitoare la faptul că drepturile salariale prevăzute/acordate și prin hotărâri judecătorești irevocabile „există definitiv și permanent, lună de lună”, fiind considerate drepturi definitiv câștigate.

Ca urmare, făcându-se referire și la art.1 din Protocolul nr.1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor

omului, s-a solicitat să se constate că la efectuarea calculului indemnizației reclamantului era necesar să se țină seama de drepturile câștigate prin titlul executoriu invocat.

Pe de altă parte, s-a arătat că dispoziția de la art.5 din Legea nr.71/2015 conduce la concluzia că aceste drepturi salariale se impunea a fi fost avute în vedere la calcularea salariului încă din anul 2009, legislația actuală confirmând interpretarea reclamantului, privind necesitatea respectării hotărârii judecătorești menționate prin includerea în salariu și plata drepturilor salariale prevăzute de O.G. nr.10/2007, actualizate cu indicele de inflație, precum și dobânda aferentă.

Sub acest aspect, s-a arătat că prevederile art.5 alin. (1) și alin. (1)/1 din Legea nr.71/2015 pentru aprobarea O.U.G. nr.83/2014, constituie temeiul legal privind includerea în indemnizațiile judecătorilor a drepturilor salariale prevăzute de O.G. nr.10/2007 potrivit hotărârilor judecătorești, iar în privința celor care nu aveau astfel de hotărâri, pentru a se da eficiență sintagmei prevăzută la art.5 alin. (1) „nivel de salarizare în plată pentru funcții similare”, salariul trebuia calculat în raport cu ceilalți, astfel încât să fie exclusă orice formă de discriminare prin stabilirea unor salarii diferite pentru funcții de același fel, în aceleași condiții, în cadrul aceleiași instituții.

S-a concluzionat că, pentru toate aceste motive, sentința nr.4332 din 23.09.2010 a Tribunalului Sălaj - Secția civilă, rămasă irevocabilă prin nerecurare, executată benevol de Înalta Curte de Casație și Justiție, care vizează drepturile salariale prevăzute de O.G. nr.10/2007 trebuie să producă efectele juridice legale în sensul de a fi incluse în indemnizația cuvenită reclamantului.

Ulterior, prin nota de concluzii scrise, depusă la dosarul cauzei pentru

termenul de judecată din 17 februarie 2017, reclamantul A.E. și-a suplimentat argumentația formulată prin cererea de chemare în judecată, prin invocarea, ca motiv de nulitate absolută a Hotărârii nr.14/06.06.2016 a Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, a nerespectării dispozițiilor art.20 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, referitoare la cvorumul prevăzut pentru adoptarea hotărârilor în Colegiului de conducere al ICCJ.

2. Apărările intimetei Înalta Curte de Casație și Justiție formulate prin întâmpinare

Intimata Înalta Curte de Casație și Justiție Consiliul Superior al Magistraturii a formulat întâmpinare, solicitând respingerea acțiunii formulate în cauză, cu consecința menținerii Hotărârii nr.14/06.06.2016 adoptată de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și a Ordinului nr.574/26.11.2015 emis de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

S-a arătat că Ordinul nr. 574 din 26 noiembrie 2015, mai sus menționat, a fost emis ca urmare a intrării în vigoare a modificării, prin O.U.G. nr.35/2015, a prevederilor O.U.G. nr.83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice.

Prin actul normativ de modificare a fost introdus în O.U.G. nr.83/2014 articolul 1/1, potrivit căruia „(1) *Prin excepție de la prevederile art.1 alin. (1), începând cu data de 1 decembrie 2015, cuantumului brut al salariilor de bază/soldelor funcțiilor de bază/salariilor funcției de bază/indemnizațiilor de încadrare de care beneficiază personalul prevăzut în (...) anexa nr. VIII - Reglementări specifice personalului din autoritățile și instituțiile publice finanțate integral din venituri proprii, aflate în subordinea, sub*

autoritatea, în coordonarea Guvernului, ministerelor și celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale, precum și cele aflate în coordonarea primului-ministru și cele aflate sub controlul Parlamentului la Legea-cadru nr.284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, se majorează cu 10% față de nivelul acordat pentru luna noiembrie 2015. (2) Prin excepție de la prevederile art.1 alin. (2), cuantumul sporurilor, indemnizațiilor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din salariul brut/solda lunară brută/salariul lunar brut/indemnizația brută de care beneficiază personalul prevăzut la alin. (1) se majorează cu același procent de 10%, în măsura în care personalul respectiv își desfășoară activitatea în aceleași condiții.”

S-a arătat astfel că ordinul de salarizare contestat în cauză a vizat punerea în executare și aplicarea în concret a reglementării mai sus enunțate, în preambul menționându-se expres că respectivul ordin fusese emis pentru aducerea la îndeplinire a dispozițiilor art.1 ind. 1 din O.U.G. nr.83/2014, modificată și completată prin O.U.G. nr. 35/2015.

S-a susținut că aspectele invocate de către reclamant în formularea contestației și, mai apoi, a acțiunii în instanță excedează Ordinului nr.574/2015 și, ca atare, nu pot fi aduse în discuție pe această cale, fiind evident că ordinul contestat nu privește nici punerea în executare a vreunei hotărâri judecătorești și nici stabilirea vechimii în muncă sau a vechimii în funcție, ci aplicarea dispozițiilor legale referitoare la majorarea cu 10%, începând cu data de 1 decembrie 2015, față de nivelul acordat pentru luna noiembrie 2015, a cuantumului brut al indemnizațiilor de încadrare/ salariilor de bază, precum și a cuantumului sporurilor,

indemnizațiilor, compensațiilor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare care fac parte, potrivit legii, din indemnizația brută/salariul brut de care beneficiază judecătorii.

Consideră intimata că ordinul atacat este legal, fiind emis în conformitate cu prevederile actului normativ a cărei aplicare a asigurat-o, iar Hotărârea nr.14/06.06.2016 a Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin care a fost respinsă contestația formulată, în procedura prealabilă, împotriva Ordinului nr.574 din 26 noiembrie 2015, a fost motivată, din cuprinsul acesteia reieșind care au fost considerentele ce au condus la adoptarea soluției.

3. Procedura derulată în cauză

În temeiul art.13 din Legea nr.554/2004, la dosarul cauzei s-au atașat actele administrative atacate și documentația aferentă.

4. Soluția și considerentele Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra acțiunii formulate în cauză

Examinând actele administrative contestate, în raport cu motivele invocate și dispozițiile legale aplicabile, Înalta Curte constată că acțiunea formulată în cauză este întemeiată, în limita considerentelor ce urmează:

Prin Ordinul nr.574 din 26 noiembrie 2015 al președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, emis în aplicarea art.1 ind.1 din O.U.G. nr.83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, modificată și completată prin O.U.G. nr.35/2015, au fost stabilite drepturile salariale ale reclamantului A.E., judecător al Înaltei Curți de Casație și Justiție, începând cu data de 01.12.2015.

Invocând neinclusiunea în drepturile salariale și a creșterilor salariale stabilite în baza titlului executoriu reprezentat de sentința civilă nr.4332 din 23.09.2010 a Tribunalului Sălaj – Secția civilă, ordinul

de salarizare mai sus menționat a fost contestat de către reclamant la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, în procedură administrativă, contestația astfel formulată fiind soluționată prin Hotărârea nr.14/06.06.2016 a Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, în sensul respingerii acesteia.

Ca urmare, reclamantul a formulat prezenta acțiune în justiție, prin intermediul căreia s-a solicitat anularea Hotărârii nr.14/2016 emisă în procedura contestației administrative și, subsecvent admiterii contestației, anularea parțială a ordinului de salarizare nr.574/2015 al președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție în ceea ce îl privește pe reclamant și obligarea la emiterea unui nou ordin de salarizare, conform solicitărilor din contestația administrativă.

Cererea de chemare în judecată a fost susținută cu argumente de nelegalitate ce vizează fondul pretenției formulate, astfel cum acestea au fost mai sus redată în cuprinsul prezentei decizii, cât și cu aspecte de nelegalitate circumscrise neregularității referitoare la nemotivarea actelor administrative și la nerespectarea dispozițiilor legale care reglementează organizarea și funcționarea colegiului de conducere al instanței supreme, cu referire la cvorumul prevăzut pentru adoptarea hotărârilor în colegiul de conducere.

Luând în examinare această ultimă neregularitate invocată exclusiv în privința Hotărârii nr.14/2016 a Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, care, raportat la celelalte motive de nelegalitate invocate în cauză, necesită prioritate în examinare, Înalta Curte constată întemeiată susținerea reclamantului, hotărârea din contestația administrativă formulată împotriva ordinului de salarizare, fiind nelegală, pentru faptul că, la adoptarea acesteia, nu și-au exprimat votul majoritatea membrilor care au participat la ședința

colegiului de conducere de la termenul din 06 iunie 2016.

Astfel, potrivit art.17 alin. (1) și (3) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție din 21.09.2004, cu modificările și completările ulterioare, „(1) Președintele, vicepreședinții și 9 judecători, aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor, cu reprezentarea fiecărei secții, constituie Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție. (...)

(3) La ședințele colegiului de conducere pot participa și președinții de secții.”

De asemenea, potrivit art.19 lit.i/1) din Regulament, între atribuțiile Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție se regăsește și cea referitoare la soluționarea contestațiilor privind modul de stabilire a drepturilor salariale, în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

Conform art.20 alin. (3) din Regulamentul mai sus menționat, „(3) Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție este legal constituit în prezența a cel puțin 7 dintre membrii săi. Hotărârile Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție se adoptă cu votul majorității membrilor săi.

Or, în speță, se constată că dispozițiile art.20 alin. (3) teza a II-a din Regulament nu au fost respectate, nefiind îndeplinită cerința de cvorum prevăzută pentru valabila adoptare a hotărârilor în colegiul de conducere.

Așa cum rezultă din cuprinsul Hotărârii nr.14/2016 a Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, depusă la fila 66 și urm. dosar, din cei 9 membri prezenți la lucrările ședinței din 06 iunie 2016, numai 4 membri au participat la soluționarea contestației administrative a reclamantului, ceilalți 5 membri prezenți, și anume președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, judecător L.D.S., în calitate de emitent al ordinului de salarizare contestat, cât și judecătorii

N.P., G. B., S.C.M. și Ș.P., declarând că nu participă la dezbateri și nici la vot, în considerarea situației de conflict de interese declarată la începutul ședinței.

Ca urmare, conform mențiunilor înscrise în cuprinsul și dispozitivul Hotărârii nr.14/06.06.2016, respectiva hotărâre a fost adoptată cu majoritatea voturilor exprimate, majoritate stabilită în caz ca fiind corespunzătoare unui număr de 4 voturi, ca diferență între cei 9 membri prezenți la lucrările ședinței de la acea dată și ceilalți 5 membri care nu au participat la dezbateri și nu au votat în procedura privind soluționarea contestației administrative a reclamantului A.E..

Însă, o hotărâre valabilă în procedura administrativă privind pe reclamant nu putea fi luată decât cu majoritatea membrilor colegiului de conducere, majoritate care presupunea participarea la dezbateri și la vot a unui număr de cel puțin 5 membri ai colegiului, în cazul în care dispozițiile art.20 alin. (3) teza a II-a din Regulament, conform cărora hotărârile Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție se adoptă cu votul majorității membrilor săi, se interpretează în sensul că se referă la membrii prezenți, ori a unui număr de 7 membri, pentru situația în care se consideră că dispozițiile legale enunțate se referă la majoritatea membrilor care formează colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În oricare variantă - opinia instanței fiind aceea că, teza a II-a a alineatului 3 al art.20 din Regulament se interpretează, în contextul întregii reglementări legale privind activitatea și procedura de adoptare a hotărârilor în colegiul de conducere, în sensul că „*votul majorității membrilor săi*” se referă la votul majorității membrilor prezenți, Hotărârea nr.14 din 06.06.2016, adoptată cu număr de 4 voturi, nu poate fi considerată ca reprezentând o hotărâre care respectă condiția de validitate din perspectiva cvorumului legal.

Nerespectarea dispozițiilor art.20 alin. (3) teza a II-a din Regulament privitoare la condiția de cvorum ce trebuie îndeplinită pentru adoptarea hotărârilor în structura administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție determină nulitatea Hotărârii nr.14/06.06.2016 emisă în contestația administrativă formulată de reclamantul A.E., situație în care, în temeiul art.18 din Legea nr.554/2004 a contenciosului administrativ, admitând în parte de chemare în judecată, numai sub acest motiv, se va dispune anularea parțială a hotărârii atacate și obligarea intimatelor Înalta Curte de Casație și Justiție la soluționarea contestației formulate împotriva Ordinului nr.574/26.11.2015 al președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție printr-o hotărâre adoptată cu cvorum legal.

9. Reglementările legale privind răspunderea judecătorilor nu pot fi utilizate abuziv pentru a exercita presiuni asupra judecătorilor atunci când aceștia examinează cauzele și, prin urmare, pentru a submina independența și imparțialitatea acestora.

(Curtea Constituțională, Decizia nr.54 din 7 februarie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.246 din Codul penal din 1969, ale art.297 alin.(1) din Codul penal și ale art.13² din Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție)

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.246 din Codul penal din 1969, ale

art.297 alin.(1) din Codul penal și ale art.13² din Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea

faptelor de corupție, excepție ridicată de Ruxandra Popescu în Dosarul nr.379/42/2016 al Curții de Apel Ploiești – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr.1.261D/2017.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 12 decembrie 2017, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea, și a autoarei excepției, Ruxandra Popescu, asistată de domnul avocat Rareș Puiu-Nan, cu delegație depusă la dosar. Dezbaterile au fost consemnate în încheierea de ședință din acea dată, când, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, în temeiul dispozițiilor art.57 și art.58 din Legea nr.47/1992, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 30 ianuarie 2018, respectiv 7 februarie 2018, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

3. Prin Încheierea din 6 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr.379/42/2016, **Curtea de Apel Ploiești – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.246 din Codul penal din 1969, ale art.297 alin.(1) din Codul penal și ale art.13² din Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție**, excepție ridicată de Ruxandra Popescu cu ocazia soluționării unei cauze penale.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autoarea acesteia susține că, deși judecătorii pot avea calitatea de subiecți activi ai infracțiunii de abuz în serviciu, aceștia nu pot fi trași la răspundere penală pentru modalitatea efectivă de soluționare a cauzei și

temeinicia soluției adoptate, aspecte care reprezintă atributul exclusiv al instanței și care nu pot fi cenzurate decât prin exercitarea căilor de atac prevăzute de lege. Modalitatea de interpretare a probelor și de aplicare a legii la un caz concret reprezintă raționamentul judiciar, care stă la baza pronunțării hotărârii judecătorești și nu poate constitui temei al răspunderii penale a judecătorului. În caz contrar, s-ar ajunge la încălcarea principiului independenței judecătorului prevăzut de art.124 alin.(3) din Constituție, precum și la încălcarea art.129 din Legea fundamentală referitor la căile de atac împotriva hotărârilor judecătorești.

5. Arată că, în Decizia din 9 decembrie 1981, Curtea de Casație din Franța a statuat că „hotărârile judecătorești, atât în privința dispozitivului, cât și a considerentelor, nu pot fi criticate decât prin intermediul căilor de atac, astfel că o hotărâre judecătorească nu poate fi considerată prin ea însăși o infracțiune”. Susține, de asemenea, că, în doctrină, s-a exprimat opinia potrivit căreia hotărârile judecătorești, respectiv actele cu caracter jurisdicțional ale judecătorilor, nu pot fi considerate elementele constitutive ale unei infracțiuni și nu pot constitui temei al angajării răspunderii penale a acestora.

6. În acest context, apreciază că simpla pronunțare a unei hotărâri greșite nu este prin ea însăși un act abuziv, dacă nu se dovedește reaua-credință a judecătorului, care presupune că acesta a cunoscut caracterul vădit abuziv al acțiunilor sale, urmărind sau acceptând vătămarea intereselor legale ale unei persoane. Eventualele erori apărute în procesul de interpretare și aplicare a legii nu echivalează cu o exercitare abuzivă a atribuțiilor de serviciu, în sensul legii penale. Astfel, o hotărâre greșită, fără a exista rea-credință, rămâne în sfera erorilor de judecată, acestea putând fi îndreptate în urma exercitării căilor de

atac prevăzute de lege în fiecare caz în parte.

7. În continuare, plecând de la cele statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr.405 din 15 iunie 2016, referitor la principiul *ultima ratio*, autoarea excepției susține că, în cazul hotărârilor judecătorești greșite, remediul este prevăzut de dispozițiile legale care reglementează căile de atac, prin exercitarea cărora se poate atinge scopul urmărit. Căile de atac sunt instituite de către legiuitor în mod expres și limitativ, acestea neputând fi eludate în sensul creării posibilității unei reexaminări a unei hotărâri judecătorești într-un alt cadru decât cel reglementat de legiuitor. Astfel, nu poate fi acceptat ca o instanță penală sesizată prin rechizitoriul care dispune trimiterea în judecată a unui judecător pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu constând în aceea că ar fi pronunțat o hotărâre nelegală și/sau netemeinică să stabilească legalitatea și/sau temeinicia unei hotărâri judecătorești pronunțate într-o cauză, întrucât instanța penală nu se poate substitui instanței de control judiciar.

8. În condițiile în care instanța penală ar stabili că o hotărâre judecătorească definitivă, care a dobândit autoritate de lucru judecat, este nelegală și/sau netemeinică, s-ar ajunge la încălcarea flagrantă a principiului securității raporturilor juridice, cu consecința încălcării art.6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că o soluție definitivă pronunțată într-un litigiu nu trebuie rediscutată.

9. **Curtea de Apel Ploiești – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie** apreciază că textele criticate nu sunt contrare Constituției, deoarece, în

realitate, excepția de neconstituționalitate vizează aplicarea concretă a legii la situația de fapt și de drept dedusă judecății. În acest sens, arată că verificarea existenței elementului material al infracțiunii constituie atribuția ce revine instanței de judecată investite cu soluționarea cauzei, deci autorității judecătorești, în operațiunea de deliberare, în urma administrării probelor în cauza dedusă judecății, iar întrunirea elementelor constitutive ale unei infracțiuni este analizată de instanța de judecată, și nu de instanța de contencios constituțional. Excepția vizează deci aplicarea concretă a legii în speța dedusă judecății, în raport cu limitele investiției instanței, și nu conformitatea dispozițiilor legale criticate cu textele Constituției. În plus, nu se poate accepta ideea că textele criticate ar contraveni Constituției, deoarece, tocmai în forma în care aceste texte legale există în prezent, sunt plinar respectate dispozițiile ce garantează egalitatea cetățenilor în fața legii. Instanța judecătorească apreciază că, în situația excluderii din conținutul infracțiunii de abuz în serviciu a elementului material ce constă în pronunțarea unei hotărâri judecătorești, ar fi flagrant încălcate dispozițiile constituționale ce garantează egalitatea cetățenilor în fața legii și egalitatea de drepturi, așa cum se stipulează în art.16 din Constituție.

10. A se exclude din elementul material al acestei infracțiuni pronunțarea unei hotărâri judecătorești ar deschide calea acceptării ideii/posibilității concrete de a se pronunța orice fel de hotărâri judecătorești, chiar cu rea-credință, deci cu încălcarea vădită și conștientă a legii, doar în considerarea unicului argument că aceste hotărâri nu pot face obiectul săvârșirii infracțiunii de abuz în serviciu, ceea ce, în mod evident, ar conduce la plasarea judecătorului deasupra legii, înfrângându-se astfel, principiul egalității cetățenilor în fața legii. Aceasta ar

echivala cu o dezincriminare, deci cu o scoatere în afara cadrului legal normativ a actelor/faptelor săvârșite de magistrații chemați să aplice legea, care nu ar mai putea fi trași la răspundere pentru săvârșirea unor acțiuni/inacțiuni de încălcare a legii, prin neîndeplinirea vădită și cu intenție a unor atribuții legale, în operațiunea de pronunțare a unei hotărâri judecătorești, deci de exercitare a prerogativelor legale cu care au fost învestiți. Acest fapt ar avea drept consecință încurajarea încălcărilor legii chiar de către persoanele chemate cu prioritate a le apăra, respectiv magistrații, ceea ce, în mod logic, ar conduce la ideea că, dezincriminate fiind, faptele de abuz în serviciu comise de magistrați în instrumentarea cauzelor cu care sunt învestiți sunt în realitate ocrotite de lege, cât timp nu constituie obiect al răspunderii penale. Este incontestabil faptul că hotărârile judecătorești sunt supuse căilor legale de atac, în condițiile și termenele prevăzute de dispozițiile legale în vigoare, potrivit art.129 din Constituție, care reglementează folosirea căilor de atac. Însă, independent de consacrarea dreptului de a exercita căile legale de atac, dispozițiile Constituției nu pot exclude, *de plano*, săvârșirea faptei de abuz în serviciu prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești, indiferent de caracterul atacabil/neatacabil al acesteia și independent de problema exercitării sau nu a unei căi de atac în respectiva cauză. În concluzie, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

11. Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

12. **Guvernul** apreciază că aspectele invocate de autoarea excepției privesc

interpretarea și aplicarea legii, iar nu o problemă de constituționalitate a acesteia. Astfel, modalitatea și limitele controlului hotărârilor judecătorești, precum și ale răspunderii magistraților pentru actele efectuate în exercitarea atribuțiilor de serviciu, în cazuri concrete deduse judecătii, sunt aspecte care nu au legătură cu normele invocate ca fiind neconstituționale, fiind aspecte de aplicare a legii, ce excedează sferei atribuțiilor de control a Curții Constituționale. Prin urmare, Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.297 alin.(1) din Codul penal și ale art.13² din Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție este inadmisibilă.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autoarei excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art.246 din Codul penal din 1969, ale art.297 alin.(1) din Codul penal și ale art.13² din Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție. Legea nr.78/2000 a

fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.219 din 18 mai 2000. Art.13² a fost introdus prin articolul unic pct.1 din Legea nr.521/2004 privind modificarea și completarea Legii nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1.123 din 29 noiembrie 2004, fiind modificat prin art.79 pct.9 din Legea nr.187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr.286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.757 din 12 noiembrie 2012. Dispozițiile criticate au următorul conținut:

– Art.246 din Codul penal din 1969:

„Fapta funcționarului public, care, în exercițiul atribuțiilor sale de serviciu, cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o vătămare intereselor legale ale unei persoane se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.”;

– Art.297 alin.(1) din Codul penal:

„Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.”;

– Art.13² din Legea nr.78/2000: *„În cazul infracțiunilor de abuz în serviciu sau de uzurpare a funcției, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.”*

16. Autoarea excepției de neconstituționalitate susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art.1 alin.(3) referitor la statul de drept, art.1 alin.(4) care dispune că statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor în cadrul democrației constituționale, art.1 alin.(5)

potrivit căruia, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art.11 alin.(1) și alin.(2) referitor la dreptul internațional și dreptul intern, art.20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art.124 alin.(3) potrivit căruia judecătorii sunt independenți și se supun numai legii, art.126 alin.(1), alin.(2) și alin.(5) referitor la instanțele judecătorești și art.129 referitor la folosirea căilor de atac. De asemenea, invocă art.6 paragraful 1 și art.7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art.49 alin.(1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art.1 din Carta universală a judecătorului, art.16 din Recomandarea CM/Rec (2010)12 a Comitetului Miniștrilor către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile, adoptată de Comitetul Miniștrilor în 17 noiembrie 2010, la cea de-a 1098-a întâlnire a delegațiilor miniștrilor.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că ceea ce autoarea acesteia solicită instanței de contencios constituțional este ca, prin pronunțarea unei decizii de admitere, să se constate că, în toate cazurile, sintagma „act” cuprinsă în art.246 din Codul penal din 1969 și art.297 alin.(1) din Codul penal nu se referă la „pronunțarea unei hotărâri judecătorești”. Cu alte cuvinte, se solicită restrângerea sferei răspunderii penale a judecătorilor.

18. Curtea reține că, referitor la tragerea la **răspundere juridică** a magistraților, a identificat două situații, după cum izvorul generator de prejudicii se găsește în viața personală sau profesională a acestora. Astfel, în măsura în care un cetățean magistrat nesocotește/lezează cu prilejul exercitării drepturilor sale civile/personale drepturile altor persoane (de exemplu, a construit un imobil fără autorizație, a produs un

accident de circulație etc.), atunci acesta, asemeni celorlalți cetățeni ai României, poate fi chemat în judecată penală sau civilă, în funcție de incidența normelor specifice, dreptul comun fiind operabil în condiții egale. În ceea ce privește încălcarea unor drepturi sau vătămarea unor interese legitime ale altor persoane care își au izvor în activitatea profesională a magistraților, Curtea a constatat că, potrivit art.4 din Legea nr.303/2004, atât judecătorii, cât și procurorii sunt obligați ca, prin întreaga lor activitate, să asigure supremația legii și să respecte drepturile și libertățile persoanelor, motiv pentru care orice nesocotire a principiului legalității este de natură să atragă răspunderea lor penală, disciplinară sau civilă. În acest sens sunt și prevederile art.94 din aceeași lege, potrivit cărora „judecătorii și procurorii răspund civil, disciplinar și penal, în condițiile legii”. Așa fiind, în raport cu aceste prevederi legale, Curtea a identificat trei tipuri de răspundere a magistraților generate de exercitarea funcției specifice, și anume penală, disciplinară și civilă. Prin urmare, din perspectiva răspunderii penale nu există nicio diferență de tratament între magistrați și alți cetățeni, întrucât, dacă sunt lezate valorile sociale ocrotite de legea penală, aceștia, indiferent de calitatea pe care o au, pot fi incriminați ca subiecți activi ai unor infracțiuni (Decizia nr.263 din 23 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.415 din 11 iunie 2015, paragrafele 21 – 25).

19. Totodată, în ceea ce privește tragerea la **răspundere penală** a judecătorilor, Curtea observă că, în Avizul nr.3 asupra principiilor și regulilor privind imperativele profesionale aplicabile judecătorilor și în mod deosebit a deontologiei, comportamentelor incompatibile și imparțialității, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni a subliniat că „judecătorii trebuie să fie răspunzători

penal în fața legii ordinare pentru infracțiuni comise în afara funcției lor juridice; răspunderea penală nu trebuie să se aplice judecătorilor pentru greșeli neintenționate în exercițiul funcțiunii” [CCJE (2002) Aviz nr.3 din 19 noiembrie 2002, pct.75]. De asemenea, în Recomandarea către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile, Comitetul Miniștrilor Consiliului Europei a reținut două principii fundamentale în sensul că „Nu poate fi antrenată răspunderea penală a unui judecător pentru modul de interpretare a legii, apreciere a faptelor sau evaluare a probelor, cu excepția cazurilor de rea-credință”; „Atunci când nu exercită funcții judiciare, judecătorii sunt responsabili civil, penal sau administrativ ca și orice alt cetățean” [Recomandarea CM/Rec(2010)12 adoptată de Comitetul Miniștrilor la 17 noiembrie 2010, la cea de-a 1098-a întâlnire a delegaților miniștrilor, paragrafele 68 și 71].

20. În acest context, Curtea reține că, în Opinia privind imunitatea judecătorilor, adoptată la 8 – 9 martie 2013, Comisia de la Veneția a reținut că „Comisia de la Veneția a pledat în mod constant în favoarea unei imunități funcționale limitate a judecătorilor: «Magistrații (judecătorii, procurorii și anchetatorii) nu trebuie să beneficieze de imunitate generală astfel cum prevede Constituția Bulgariei. Potrivit standardelor generale, aceștia necesită în mod cert protecție împotriva acțiunilor civile care vizează activitățile efectuate cu bună-credință în exercitarea funcțiilor lor. Însă, ei nu trebuie să beneficieze de o imunitate generală în caz de urmărire penală pentru infracțiunile pentru care trebuie să răspundă în fața instanțelor» [CDL-AD(2013)008, paragraful 16]”.

21. De asemenea, în Raportul său privind Independența Sistemului Judiciar – Partea I: Independența Judecătorilor, Comisia de la Veneția a precizat că „este

indiscutabil că judecătorii trebuie să fie protejați împotriva influențelor externe nepotrivite. În acest scop, aceștia trebuie să se bucure de imunitate funcțională – dar exclusiv funcțională (imunitate față de urmărirea penală pentru acte îndeplinite în exercitarea funcției lor, cu excepția infracțiunilor intenționate, de ex. luarea de mită)” [CDL-AD(2010)004, paragraful 61].

22. Având în vedere cele expuse anterior, Curtea reține că, în ceea ce privește răspunderea juridică a judecătorilor, aceasta nu poate fi restrânsă doar la anumite forme ale acesteia, fiind unanim admis că aceștia pot fi trași la răspundere din perspectivă civilă, disciplinară și penală. În ceea ce privește răspunderea penală a acestora, se distinge între răspunderea penală pentru fapte săvârșite în exercitarea funcțiilor și răspunderea penală ce intervine în cazul săvârșirii de fapte ce nu interferează cu exercitarea funcției de judecător.

23. În ceea ce privește prima categorie – **răspunderea penală pentru fapte săvârșite în exercitarea funcțiilor** –, Curtea constată că, în ceea ce privește judecătorii, tragerea la răspundere juridică a acestora nu se poate realiza făcându-se abstracție de necesitatea respectării principiului independenței acestora. Cu toate acestea, nu trebuie omis că rolul judecătorului este acela de a înlăptui justiția, în numele legii [art.124 alin.(1) coroborat cu art.126 alin.(1) din Constituție], respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor fiind obligatorie [art.1 alin.(5) din Constituție], pentru toți cetățenii, inclusiv cei care exercită funcția de judecător. Totodată, Curtea reține că, potrivit art.16 din Constituție, cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. Astfel, Curtea constată că ar fi în neconcordanță cu însăși Legea fundamentală dacă principiul potrivit căruia nimeni nu se poate prevala de

necunoașterea legii – *nemo censetur legem ignorare* – se aplică tuturor cetățenilor, mai puțin celor care în exercitarea funcției pe care o dețin trebuie să interpreteze și să aplice legea. Cu alte cuvinte, independența judecătorului nu exclude responsabilitatea acestuia în exercitarea funcției pe care o deține. Responsabilitatea judecătorului stă, printre alte elemente, la baza calității actului de justiție, și, implicit, la baza imparțialității acestuia. Astfel, Curtea constată că nu se poate ajunge la o absolutizare a independenței judecătorului în sensul imposibilității tragerii la răspundere penală a acestuia, deoarece nici nu s-ar mai putea vorbi despre principiul independenței justiției dacă acesta ar fi folosit în scopul de a împiedica tragerea la răspundere pentru săvârșirea unor fapte penale. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că principiul constituțional al independenței judecătorilor implică, în mod necesar, un alt principiu, cel al responsabilității. Independența judecătorului nu constituie și nu poate fi interpretată ca o putere discreționară a acestuia sau o piedică în calea angajării răspunderii sale în condițiile legii, indiferent că este vorba despre răspundere penală, civilă sau disciplinară (Decizia nr.2 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.131 din 23 februarie 2012).

24. În acest context, Curtea observă că răspunderea penală a judecătorilor pentru fapte săvârșite în exercitarea funcțiilor a fost analizată și de către Comisia de la Veneția. Astfel, în Opinia *Amicus Curiae* privind răspunderea penală a judecătorilor, Comisia de la Veneția pornește de la analiza principiului independenței judecătorilor și a protecției independenței judecătorilor prin imunitate funcțională, precizând, în esență, că: „atunci când se discută despre independența judecătorilor, este

important să se reitereze faptul că imunitatea judecătorească – adică imunitatea față de urmărirea penală pentru acte efectuate în exercițiul funcției de judecător, cu excepția infracțiunilor comise cu intenție (imunitatea funcțională) – este parte integrantă din conceptul mai vast al independenței judecătorești. [...] Imunitatea judecătorească este importantă, de vreme ce servește independenței judecătorului în măsura în care îi permite acestuia să decidă cazurile fără să-i fie teamă de răspunderea civilă sau penală pentru soluțiile pronunțate cu bună-credință. Independența, imparțialitatea, integritatea și profesionalismul sunt valori de bază ale sistemului judiciar. [...] Independența judiciară a fost tradițional considerată a fi o chestiune de independență față de influențele externe asupra exercitării puterii judecătorești. Totuși, cele mai recente standarde privind sistemul judiciar abordează, de asemenea, dimensiunea internă a independenței judiciare. Cu alte cuvinte, libertatea specială a judecătorilor în raport cu alți judecători de la aceeași instanță și de la instanțele superioare presupune că «Judecătorii trebuie să aibă libertatea neîngrădită pentru a soluționa cauzele imparțial, în conformitate cu legea și cu propria lor viziune privind interpretarea faptelor». [...] În sens larg, independența judiciară presupune că fiecare judecător în parte este independent în exercitarea funcțiilor sale judecătorești. Judecătorii trebuie să fie independenți și imparțiali în procesul de luare a deciziilor și să fie capabili să acționeze fără nicio restricție, influență necorespunzătoare, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din partea niciunei autorități, inclusiv «autoritățile interne ale sistemului judiciar». Prin urmare, independența judiciară, de principiu, trebuie protejată atât în componenta sa «externă», cât și cea «internă». Independența judiciară nu

este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul personal al judecătorului; acesta este un principiu fundamental, un element esențial al oricărui stat democratic, o condiție prealabilă a statului de drept și garanția fundamentală a unui proces echitabil. Independența judecătorilor trebuie să fie considerată ca o garanție a libertății, respectarea drepturilor omului și aplicarea imparțială a legii. Puterea judecătorească trebuie să fie independentă pentru a-și îndeplini rolul în raport cu celelalte puteri ale statului, cu societatea în general, și cu părțile în proces. Prin urmare, acesta nu este doar un element care se bazează pe statul de drept, dar, de asemenea, este o precondiție pentru a asigura că toate persoanele (și alte puteri ale statului) se vor bucura de egalitate și vor avea acces la un proces echitabil în fața unor instanțe imparțiale. Este necesară stabilirea unui echilibru între imunitatea ca mijloc de protecție a judecătorului împotriva presiunii excesive și a abuzului din partea puterilor statului sau a persoanelor fizice (imunitate), pe de o parte, și faptul că judecătorul nu este mai presus de lege (responsabilitate), pe de altă parte. Comisia de la Veneția a subliniat în mod constant faptul că judecătorii nu trebuie să beneficieze de imunitate generală, ci de imunitate funcțională pentru actele realizate în exercitarea funcțiilor lor judiciare. Acest lucru se datorează faptului că, în principiu, judecătorul trebuie să beneficieze de imunitate doar în cadrul exercitării funcțiilor sale legale. În cazul în care el sau ea comite o infracțiune în exercitarea funcțiilor, el sau ea nu trebuie să se bucure de imunitate față de răspunderea penală” [CDL-AD(2017)002, paragrafele 9, 10, 14-17].

25. Având în vedere aceste aspecte, Curtea constată că, potrivit standardelor constituționale și celor europene, pronunțarea unei hotărâri judecătorești nu este exclusă *de plano* de la incidența

răspunderii penale a judecătorului, ci, în anumite cazuri, pronunțarea unei hotărâri se poate concretiza, în fapt, în săvârșirea unei infracțiuni. Curtea observă că regula ce se impune este că pronunțarea unei hotărâri judecătorești nu poate atrage răspunderea penală, excepția – tragerea la răspundere penală – intervenind ca urmare a stabilirii modului în care judecătorul a acționat – cu intenție, rea-credință, fără însă a putea fi enumerate exhaustiv și concret cazurile care determină incidența răspunderii penale în cazul pronunțării unei hotărâri judecătorești.

26. În acest context, în ceea ce privește **infracțiunea de abuz în serviciu**, Curtea observă că sfera subiecților activi care pot săvârși această infracțiune se circumscrie, în principal, dispozițiilor art.175 din Codul penal, aceasta fiind determinată de persoanele care au calitatea de funcționari publici, în sensul legii penale. Potrivit art.175 alin.(1) lit.a) din Codul penal, funcționar public, în sensul legii penale, este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație, exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești. Formularea largă, generică și extrem de indeterminată din legea penală precedentă (Codul penal din 1969) a fost înlocuită cu o indicare mai circumstanțiată a trei categorii de domenii în cadrul cărora, fiind încadrate, anumite persoane dobândesc statutul (în accepțiunea penală) de funcționari publici: domeniul exercitării de atribuții și responsabilități legal stabilite în vederea realizării prerogativelor celor trei puteri etatice (legislativă, executivă și judecătorească); domeniul exercitării funcțiilor publice (potrivit anexei la Legea nr.188/1999) ori de demnitate publică (indiferent de natura acestora); domeniul exercitării atribuțiilor legale de realizare a obiectului de

activitate al unei regii autonome ori al altui operator economic sau al altei persoane juridice care are capital integral/majoritar de stat. Totodată, potrivit art.1 alin.(1) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, puterea judecătorească se exercită de Înalta Curte de Casație și Justiție și de celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege. Așa fiind, Curtea observă că legiuitorul a reglementat, în mod expres, calitatea judecătorului de subiect activ în cazul săvârșirii infracțiunii de abuz în serviciu.

27. În continuare, Curtea constată că practica judiciară a reținut că pentru susținerea acuzației de abuz în serviciu trebuie dovedite, din punct de vedere obiectiv, următoarele: conduita proprie a persoanei acuzate în legătură cu actele de serviciu (îndeplinirea, neîndeplinirea ori întârzierea îndeplinirii unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu, realizarea unui act contrar acestor îndatoriri); conduita proprie a persoanei acuzate în legătură cu prejudiciul (cu știință, nu îndeplinește un act ori îl îndeplinește în mod defectuos); legătura dintre prejudiciul produs și atribuțiile de serviciu (a se vedea Decizia nr.3.113 din 9 decembrie 2014, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală).

28. În ceea ce privește conduita proprie a persoanei acuzate în legătură cu actele de serviciu, Curtea, analizând dispozițiile ce reglementează infracțiunea de abuz în serviciu, constată că fapta incriminată trebuie să fie săvârșită în exercitarea atribuțiilor de serviciu, iar neîndeplinirea unui act și îndeplinirea unui act prin încălcarea legii reprezintă modalități de realizare a elementului material al laturii obiective a infracțiunii de abuz în serviciu, fiind elemente care contribuie la configurarea acestei infracțiuni (Decizia nr.405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.517 din 8 iulie 2016, paragraful 50).

29. Astfel, Curtea observă că, din perspectiva exercitării de către judecător a atribuțiilor de serviciu, pronunțarea unei hotărâri judecătorești presupune interpretarea și aplicarea legii la cazurile concrete deduse judecății, avându-se în vedere circumstanțele specifice ale acestora. Curtea Constituțională a reținut, în mod constant, că, în temeiul art.126 din Constituție, aspectele ce vizează interpretarea și aplicarea legii țin de competența exclusivă a instanțelor judecătorești (Decizia nr.624 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.25 din 13 ianuarie 2015, paragraful 17; Decizia nr.193 din 23 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.416 din 6 iunie 2017, paragraful 17). Instanța de judecată este cea care poate dispune de instrumentele necesare pentru a decide care dintre legile puse în discuție sunt incidente, folosind toate principiile de interpretare a legii. Decizia instanței de judecată poate fi atacată la instanța superioară, iar, în cazul în care practica judiciară vădește o interpretare neunitară, Constituția, prin art.126 alin.(3), dă Înaltei Curți de Casație și Justiție competența de a stabili interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești (Decizia nr.126 din 11 februarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.149 din 8 martie 2010).

30. Totodată, Curtea a reținut că atribuțiile judecătorului implică identificarea normei aplicabile, analiza conținutului său și o necesară adaptare a acesteia la faptele juridice pe care le-a stabilit, astfel încât legiuitorul aflat în imposibilitate de a prevedea toate situațiile juridice lasă judecătorului, investit cu puterea de a spune dreptul, o parte din inițiativă. Astfel, în activitatea sa de interpretare a legii, judecătorul trebuie să realizeze un echilibru între spiritul și litera legii, între exigențele de redactare

și scopul urmărit de legiuitor, fără a avea competența de a legifera, prin substituirea autorității competente în acest domeniu (Decizia nr.838 din 27 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.461 din 3 iulie 2009). Interpretarea legilor este o operațiune rațională, utilizată de orice subiect de drept, în vederea aplicării și respectării legii, având ca scop clarificarea înțelesului unei norme juridice sau a câmpului său de aplicare. Instanțele judecătorești interpretează legea, în mod necesar, în procesul soluționării cauzelor cu care au fost investite, interpretarea fiind faza indispensabilă procesului de aplicare a legii. Oricât de clar ar fi textul unei dispoziții legale, în orice sistem juridic există, în mod inevitabil, un element de interpretare judiciară (Decizia nr.275 din 8 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.531 din 17 iulie 2014, paragraful 16; Decizia nr.296 din 1 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.497 din 12 iulie 2011).

31. Curtea constată că premisele pronunțării unei hotărâri judecătorești le constituie identificarea normei aplicabile, analiza conținutului său și adaptarea acesteia la faptele juridice (interpretarea normei) și aplicarea acesteia la cauza dedusă judecății. De altfel, art.4 alin.(2) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.826 din 13 septembrie 2005, prevede că „judecătorii nu pot refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă”. Așa fiind, Curtea constată că, în principiu, interpretarea legii, evaluarea faptelor și a probelor efectuate de către un judecător în scopul soluționării cauzelor, nu poate să conducă la tragerea la răspundere penală a acestuia. În același sens, în Recomandarea cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile, Comitetul Miniștrilor al Consiliului

Europei nota faptul că „nu poate fi antrenată răspunderea civilă sau disciplinară a unui judecător pentru modul de interpretare a legii, apreciere a faptelor sau evaluare a probelor, cu excepția cazurilor de rea-credință și gravă neglijență” [CM/Rec(2010)12, art.66].

32. În continuare, Curtea reține cele constatate de Comisia de la Veneția, în sensul că „independența individuală a judecătorilor trebuie să îi permită fiecăruia dintre ei și fiecărui complet de judecată să facă un efort pentru a schimba practica stabilită – să adopte o altă decizie – în cazul în care el sau ea crede că acest lucru este necesar a fi făcut într-un caz particular. Desigur, o astfel de încercare va fi făcută în mod deschis, iar judecătorul trebuie să prezinte argumente coerente cu privire la motivul pentru care prezenta cauză este diferită de jurisprudența anterioară sau de ce raționamentul aplicat în jurisprudența anterioară ar trebui să fie modificat. Ulterior, instanța de apel va decide să urmeze sau nu această argumentare nouă. În general, judecătorul nu ar trebui să se limiteze doar la aplicarea jurisprudenței existente. Esența funcției sale constă în interpretarea reglementărilor legale în mod independent. Uneori, judecătorii sunt obligați să aplice și să interpreteze legislația contrar «practicii judiciare naționale uniforme». Astfel de situații pot apărea, de exemplu, ca urmare a aplicării unor tratate internaționale, precum și în cazul în care, prin intermediul deciziilor instanțelor internaționale care supraveghează aplicarea tratatelor internaționale, se solicită modificarea practicii judiciare naționale actuale. Interpretarea pe care o poate face un judecător și care poate să nu fie conformă cu jurisprudența consacrată nu trebuie să devină, în sine, un motiv pentru aplicarea sancțiunilor disciplinare, cu excepția cazului în care această interpretare se face cu rea-credință, cu intenția de a

obține un beneficiu sau de a prejudicia o parte la proces sau ca urmare a unei neglijențe grave. Chiar dacă judecătorii de la instanțele inferioare trebuie, în general, să se ghideze după jurisprudența existentă, acestora nu ar trebui să le fie interzis să o conteste, în cazul în care, în opinia lor, consideră că acest lucru este corect. Doar opunerea persistentă față de practicile consolidate, care rezultă cu multiple anulări ale deciziilor luate în cauzele în privința cărora există o jurisprudență bine stabilită și clară, poate duce la aplicarea sancțiunilor disciplinare.

33. Comisia de la Veneția a constatat că procesul de judecare a cauzei nu este și niciodată nu a fost o activitate pur mecanică. Din acest motiv, standardele europene cu privire la justiție protejează dreptul și obligația fiecărui judecător de la orice nivel de ierarhie judiciară să își exercite funcțiile de judecare a cauzelor liber de orice imixtiune, fie externă, fie internă. Aspectul nonmecanic de judecare a cauzei presupune faptul că răspunderea individuală pentru exercitarea funcțiilor judiciare nu trebuie să depindă doar de soluția pronunțată în această cauză de instanța superioară. Răspunderea ar trebui să fie legată mai cu seamă doar de respectarea de către judecător a standardelor de conduită profesională, etică și respectarea procedurilor. Simplul fapt că o hotărâre judecătorească este anulată în instanța superioară nu înseamnă că judecătorul din instanța inferioară a încălcat standardele profesionale sau a încălcat legea” [CDL-AD(2017)002, paragrafele 32 – 35].

34. De asemenea, în același context, Curtea reține ca fiind aplicabile cele statuate de Comisia de la Veneția în sensul că „răspunderea penală a unui judecător și rezultatul unui proces în apel sau recurs sunt două chestiuni separate, care nu trebuie confundate. Comisia de la Veneția a fost în mod constant de opinie că anularea soluției unui judecător de

către instanțele superioare nu presupune în mod necesar faptul că judecătorul nu a acționat de o manieră competentă sau profesionistă. Pentru a-l trage la răspundere personală pe judecător pentru hotărârile pronunțate nu este suficient să se facă trimitere la faptul că hotărârile au fost anulate de către o instanță superioară. Orice decizie privind competența și profesionalismul unui judecător bazată pe cazurile a căror soluție a fost răsturnată în apel sau în recurs trebuie făcută în baza unei analize actuale a cazurilor în discuție. În orice caz, judecătorii pot fi trași la răspundere penală pentru hotărârile lor dacă le este dovedită vinovăția individuală și dacă eroarea lor se datorează relei-credințe sau neglijenței grave. În concluzie, utilizarea argumentului anulării hotărârii unei instanțe inferioare de către o instanță superioară ca motiv în sine pentru stabilirea ilegalității acelei hotărâri nu este conformă cu standardele europene” [CDL-AD(2017)002, paragrafele 43 – 45].

35. În aceeași abordare, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), în Avizul nr.18 (2015) privind Poziția puterii judecătorești și relația ei cu celelalte puteri ale statului în democrația modernă, art.37, a subliniat, „cu privire la răspunderea civilă, penală și disciplinară («răspundere punitivă»), că principala reparație pentru erorile judiciare, care nu implică reaua-credință, trebuie să fie procedura căilor de atac. De asemenea, pentru a proteja independența justiției de presiuni necuvenite, trebuie exercitată o mare atenție pentru a încadra responsabilitatea judecătorilor cu privire la răspunderea penală, civilă și disciplinară. Sarcinile de interpretare a legii, de analizare a probelor și de evaluare a faptelor, îndeplinite de un judecător pentru a soluționa cazurile, nu trebuie să dea naștere la răspunderea civilă sau disciplinară a judecătorului, decât în cazuri de rea-credință, culpă

intenționată sau de neglijență flagrantă dovedită”.

36. Astfel, Curtea constată că, potrivit standardelor constituționale și celor europene, elementele anterior expuse – care se circumscriu activității de pronunțare a unei hotărâri judecătorești – nu pot antrena răspunderea penală a judecătorului. O eventuală răspundere penală a judecătorului, din perspectiva săvârșirii infracțiunii de abuz în serviciu, poate fi pusă în discuție numai după analiza conduitei proprii a persoanei acuzate în legătură cu paguba ori cu vătămarea drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice.

37. Astfel, Curtea observă că infracțiunea ce face obiectul controlului de constituționalitate – abuzul în serviciu – presupune intenția ca formă de vinovăție. În acest context, Curtea constată că, potrivit Opiniei *Amicus Curiae* privind răspunderea penală a judecătorilor, Comisia de la Veneția are în vedere diverse sintagme, precum „malice” (paragrafele 19, 20, 22, 25, 39, 42 și 44), „bad-faith” (paragrafele 20, 33, 41, 49 și 53), „good-faith” (paragraful 9), „wilful intent”/„wilful issuance” (paragraful 46). Potrivit versiunii în limba franceză, termenii echivalenți sunt „malveillance”, „mauvaise foi”, „bonne foi”, „intention délibérée”, „rendent « délibérément »”.

38. Curtea observă că „malice” are semnificația de intenție de a cauza un prejudiciu; „bad faith” are semnificația de comportament neonest sau nesincer, rea-credință; „good-faith” are sensul de comportament onest și sincer, bună-credință; „wilful intent” are semnificația de intenție directă, iar „wilful issuance” are sensul de pronunțare deliberată. Totodată, „malveillance” are semnificația de intenție de a face rău; „mauvaise foi” este acea stare de spirit a unei persoane care, deși susține că este sinceră, știe că afirmă un lucru fals,

rea-credință; „intention délibérée” se referă la intenția directă; iar „rendent «délibérément»” înseamnă pronunțare deliberată.

39. În ceea ce privește dreptul intern, Curtea constată că dispozițiile art.52 alin.(3) din Legea fundamentală fac referire la „*răspunderea magistraților care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență*”, iar potrivit art.99¹ din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.826 din 13 septembrie 2005, „*există rea-credință atunci când judecătorul sau procurorul încalcă cu știință normele de drept material ori procesual, urmărind sau acceptând vătămarea unei persoane*”.

40. În continuare, în ceea ce privește sintagma „rea-credință”, Curtea observă că, în jurisprudența sa, a reținut că, potrivit Dicționarului explicativ al limbii române, aceasta are semnificația de atitudine necorectă, necinstită, iar, potrivit doctrinei, antitezei relei-credințe i se atribuie mai multe accepțiuni, și anume: obligație de comportare corectă pe care părțile trebuie s-o respecte la încheierea și executarea convențiilor; convingerea unei persoane că acționează în temeiul unui drept și potrivit cu legea sau cu ceea ce se cuvine; sinceritate, onestitate, cinste. Valențe oarecum asemănătoare există și în plan juridic, dat fiind caracterul proeminent etic al normelor care cârmuiesc cele două concepte aflate în opoziție. Astfel, se poate concluziona că reaua-credință este o formă a vinovăției, expresia dolului, fraudei și culpei grave, având ca numitor comun viclenia, înșelăciunea și omisiunea vădit intenționată (Decizia nr.439 din 21 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.877 din 2 noiembrie 2016, paragraful 17).

41. Curtea reține că, în jurisprudența sa, a apreciat că reaua-credință poate fi calificată ca acea atitudine a unei

persoane care săvârșește un fapt sau un act contrar legii sau celorlalte norme de conviețuire socială, pe deplin conștientă de caracterul ilicit al conduitei sale. Aceasta este o atitudine psihică ce conturează o poziție subiectivă a persoanei, concretizată în faptul de a acționa cu intenție cu scopul de a încălca obligațiile impuse (Decizia nr.439 din 21 iunie 2016, precitată, paragraful 18). Totodată, Curtea, în jurisprudența sa, a reținut că convingerea magistratului reprezintă acea stare a persoanei răspunzătoare de aplicarea legii, bazată pe buna-credință, care este împăcată cu propria conștiință morală, care a îndrumat-o în aflarea adevărului prin utilizarea tuturor mijloacelor legale, respectiv a probelor. Convingerea ce stă la baza hotărârilor pe care un judecător le pronunță are drept fundament o conștiință juridică ce se formează numai după epuizarea duelului judiciar. Pentru a ajunge însă la o anumită convingere, judecătorul va face o analiză logică, științifică și riguroasă a faptelor relevate, cu respectarea principiilor legale referitoare la loialitatea administrării probelor și a aprecierii lor ca un tot unitar. Așa fiind, câtă vreme convingerea magistratului respectă principiul constituțional al independenței judecătorului care se supune numai legii, atunci ea nu poate fi privită ca un impediment în înlăptuirea actului de justiție, ci, dimpotrivă, ca o garanție a lui (Decizia nr.778 din 17 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.111 din 12 februarie 2016, paragrafele 31 și 32).

42. Analizând elementul *rea-credință*, în practica judiciară s-a precizat că „reua-credință presupune distorsionarea conștientă a dreptului, fiind o eroare evidentă și conștientă. Reua-credință presupune aplicarea în mod greșit a legii, pronunțarea de către judecător, conștient că greșește, a unei hotărâri evident

eronate. Pentru a ne afla în prezența relei-credințe nu este suficient ca hotărârea/actul respectiv să fie evident eronat, trebuie să existe și alte indicii care să ducă la convingerea că magistratul a acționat cu intenția directă de a încălca legea și în deplină cunoștință de cauză. Distorsionarea legii trebuie să fie evidentă. Niciun alt judecător, având această cauză și aflat în aceleași condiții, nu ar fi judecat astfel. Raționamentul juridic al magistratului respectiv este în contradicție flagrantă cu principiile de drept din materia respectivă. Sub aspect probator, elementele se pot găsi doar în motivarea hotărârii și doar dacă există indicii că motivația este străină de obiectul cauzei. Trebuie să existe și alte indicii care să argumenteze credința că magistratul a distorsionat legea în mod conștient, care să demonstreze că judecătorul a aplicat legea în mod eronat în deplină cunoștință de cauză. Există erori care sunt comise fără ca persoana în cauză să fie conștientă că a încălcat legea. Prin urmare, nu orice eroare, fie ea gravă, poate face obiectul unei sancțiuni disciplinare. Deoarece corespunde spiritului de aplicare a legii, deseori există accepțiuni diferite în ceea ce privește aceeași cauză, fie referitor la interpretarea și aplicarea legii, fie referitor la administrarea probatoriului, și, având în vedere principiul independenței magistratului, un caz este pasibil de o sancțiune disciplinară atunci când hotărârea/actul respectiv este în mod evident contrar legii și o explicație scuzabilă nu poate fi găsită” (a se vedea Sentința nr.242/2016 a Curții de Apel București – Secția contencios administrativ și fiscal).

43. Curtea constată că, deși legiuitorul român a folosit termenul de rea-credință, analizarea acestuia trebuie să se raporteze și la înțelesul celorlalți termeni folosiți în documentele europene (a se vedea paragrafele 39 – 40 din prezenta

decizie). Astfel, reaua-credință presupune intenția de a produce un prejudiciu, dublată de un element imoral, judecătorul fiind conștient că acționează împotriva propriei sale convingeri și că manipulează legea.

44. În ceea ce privește legătura dintre prejudiciul produs (paguba ori vătămarea drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice) și atribuțiile de serviciu, Curtea constată că aceasta trebuie să fie o legătură de cauzalitate. Potrivit doctrinei, legătura de cauzalitate este relația de la cauză la efect care trebuie să existe între acțiunea sau inacțiunea ce constituie elementul material al infracțiunii și urmarea imediată cerută de lege pentru existența acestei infracțiuni. Astfel, conduita proprie a judecătorului acuzat în legătură cu actele de serviciu trebuie să fie cauza ce determină producerea prejudiciului (paguba ori vătămarea drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice), care reprezintă efectul. Curtea apreciază că simpla proiecție subiectivă a părților sau a organului judiciar, în cauzele la care participă, în sensul că judecătorul a pronunțat, cu rea-credință, o hotărâre, nu poate sta la baza tragerii la răspundere penală a acestuia.

45. Curtea apreciază că fiecare dintre elementele anterior expuse trebuie avute în vedere și dovedite prin probe, ele neputându-se prezuma. Din această perspectivă, Curtea reține că organul de urmărire penală nu este scutit de responsabilitate, ci, din contră, acesta trebuie să aibă în vedere că orice acțiune a sa în această sferă poate avea ca efect știrbirea independenței justiției și a încrederii în justiție. Reglementările legale privind răspunderea judecătorilor nu pot fi utilizate abuziv pentru a exercita presiuni asupra judecătorilor atunci când aceștia examinează cauzele și, prin

urmare, pentru a submina independența și imparțialitatea acestora.

46. Așa fiind, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.246 din Codul penal din 1969 și ale art.297 alin.(1) din Codul penal este neîntemeiată, urmând să o respingă în consecință.

47. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.13² din Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, Curtea reține că s-a mai pronunțat asupra constituționalității acestor dispoziții, constatând constituționalitatea acestora, de exemplu, prin Decizia nr.697 din 7 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.196 din 2 martie 2018, Decizia nr.670 din 24 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.335 din 17 aprilie 2018, și Decizia nr.405 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.517 din 8 iulie 2016.

48. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.1 – 3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29

din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,
În numele legii,
DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ruxandra Popescu în Dosarul nr.379/42/2016 al Curții de Apel Ploiești – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și constată că dispozițiile art.246 din Codul penal din 1969, ale art.297 alin.(1) din Codul penal și ale art.13² din Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Ploiești – Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 7 februarie 2018.

*Rubrică realizată de
judecător Dragoș Călin,²⁹⁵
Curtea de Apel București*

²⁹⁵ E-mail profesional: dragos.calin@just.ro.